

NORRLINIA 12

HENRY VÄRE & TAUNO ULVINEN

J. Julinin, K. H. Eberhardtin
ja H. S. Zidbäckin
julkaisemattomia kasvitietoja
1800-luvulta etenkin Oulusta ja
muualta Pohjois-Suomesta

NORRLINIA 12

NORRLINIA on Helsingin yliopiston luonnontieteellisen keskusmuseon kasvimuseon julkaisusarja, jossa ilmestyy laajahkoja kasvitieteellisiä katsauksia ja tutkimuksia. Sarja on nimetty JOHAN PETTER NORRLININ (1842–1917) kunniaksi. Hän toimi Helsingin yliopiston kasvitieteen laitoksessa vuodesta 1867 vuoteen 1903, aluksi assistenttina ja 1879 alkaen kasvitieteen professorina. Norrlin oli kasvimaantieteen uranuurtaja Suomessa ja on tunnettu myös jäkäliä ja keltanoiden taksonomiaa käsittelevistä tutkimuksistaan (ks. Acta Forestalia Fennica 23, 1923).

NORRLINIA is a botanical periodical published, at irregular intervals, by the Botanical Museum of the Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki. The periodical is named in honour of JOHAN PETTER NORRLIN (1842–1917), who belonged to the staff of the Department of Botany, University of Helsinki, from 1867 to 1903, first as an assistant and from 1879 onwards as Professor of Botany. Norrlin was a pioneer in plant geography in Finland, and is also well known for his work on lichens and on the taxonomy of the apomictic taxa of *Hieracium* and *Pilosella* (see Acta Forestalia Fennica 23, 1923).

Julkaisija – Published by

© 2005

KASVIMUSEO, LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO
BOTANICAL MUSEUM, FINNISH MUSEUM OF NATURAL HISTORY

ISSN 0780-3214

ISBN 952-10-2741-X

Kannen piirrokset – Cover drawings

MARJA KOISTINEN

Taitto – Layout

LEENA HELYNRANTA

Painatus – Printing

YLIOPISTOPAINO, HELSINKI UNIVERSITY PRESS
Helsinki 2005

Tilaukset – Orders

SECRETARY OF THE BOTANICAL MUSEUM,
P.O. Box 7, FIN-00014 University of Helsinki, Finland.
Fax +358-9-191 244 56, e-mail sirpa.koskinen@helsinki.fi

HENRY VÄRE & TAUNO ULVINEN

J. Julinin, K. H. Eberhardtin
ja H. S. Zidbäckin
julkaisemattomia kasvitietoja
1800-luvulta etenkin Oulusta
ja muualta Pohjois-Suomesta

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
JOHAN JULIN	4
Julin, J. 1818: Florula Uleåborgensis	6
Förteckning på Frukt Träd, Buskar och några Medicinal Växter som blifvit cultiverade i Uleåborg. Köks och matväxter förbigås sosom alla kända	12
KARL HENRIK EBERHARDT	14
Eberhardt, K. H. 1870: Växter från Uleå (+ Kuolajärvi, Sodankylä, Rovaniemi, Kajana, Kemijärvi etc). Växter till Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica af Farmacie Kandidat K. H. Eberhardt	15
HERMAN SEVERIN ZIDBÄCK	20
Zidbäck, H.S. 1887a: Förteckning öfver växter funna på Uleåborgs (Toppila), Simo, Kemi och några andra ballastplatser åren 1881–1886 samt delvis 1887	21
Zidbäck, H.S. 1887b: Förteckning öfver vilda växter, som blifvit funna i Uleåborgs omnejder samt annorstädes inom Uleåborgslän och för sin förekomst eller i annat hänseende äro anmärkningsvärda	31
Zidbäck, H. S. 1888a: Tillägg jemte några rättelser till de tidigare af mig åt Prof. Saelan inlemnade förteckningarna	44
Zidbäck, H. S. 1888b: Förteckning öfver en del vilda växter, som af undertecknad sjelf blifvit observeradt vid Uleåborg 1880–87	46
Zidbäck, H. S. 1893: Uppgift öfver fyndorter företrädevis i norra Österbotten för ett antal vilda växter, funna åren 1887–91 (Tillägg till ”Förteckning öfver vilda växter, som blifvit funna i U: borgs omnejder o. an. st. inom Uborgs län)	49
Tillägg beträffande lindens och lönnens förekomst i Pälkäne socken	57
Två brev till Herr Dr. Hjalmar Hjelt, Wasa	57
KIRJALLISUUS	58

Unpublished notes on plants by
J. Julin, K. H. Eberhardt and H. S. Zidbäck
from 19th century mainly of Oulu and other
areas in northern Finland

HENRY VÄRE & TAUNO ULVINEN

Väre, H. & Ulvinen, T. 2005: Unpublished notes on plants by J. Julin, K.H. Eberhardt and H.S. Zidbäck from 19th century mainly of Oulu and other areas in northern Finland. — *Norrinia* 12: 1–58.

In a book *Flora of Oulu* (Väre et al. 2005) was published a list of all vascular plants encountered in the city including the first record. While preparing the list we had at our disposal unpublished manuscripts including many "prima loca plantarum" which are published now in their original form. Many of the records were cited shortly e.g. by Hjelt's "Conspectus" (Hjelt 1888–1926).

Henry Väre, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, PL 7, 00014 Helsingin yliopisto.

Tauno Ulvinen, Kasvimuseo, PL 3000, 90014 Oulun Yliopisto.

JOHDANTO

Kirjassa Oulun kasvit – Piimäperältä Pilpasuolle (Väre ym. 2005) julkaistiin luettelo kaikista Oulussa tavatuista kasveista ja kunkin lajin ensimmäinen tieto kaupungista. Luetteloa laadittaessa meillä oli käytettävissä kolmen Oulussa vaikuttaneen henkilön, *Johan Julinin*, *Karl Henrik Eberhardtin* ja *Herman Severin Zidbäckin* käsikirjoituksia Oulun kasvistosta. Monet kasvien ensitiedoista ovat peräisin näistä lähteistä. Koska käsikirjoitukset ovat vaikeasti saatavia, oli tavoitteenamme jo Oulun kasvikirjaa suunniteltaessa julkaista ne. *Julinin* ja *Zidbäckin* käsikirjoituksia säilytetään Luonnontieteellisen keskusmuseon Kasvimuseossa, *Eberhardtin Societas pro Fauna et Flora Fennica* -seuran arkistossa ja sen kopiota Kasvimuseossa.

Suomen vanhin toimiva tieteellinen seura, vuonna 1821 perustettu *Societas pro Fauna et Flora Fennica* myönsi meille apurahan käsikirjoitusten julkaisemiseksi. Nyt julkaistavia käsikirjoituksia on käytetty usein seuran tukemassa toiminnassa. Vaikka ensin osa *Julinin* (1752–1820) kokoelmista ja eräät hänen käsikirjoituksista tuhoutuivat Turun palossa vuonna 1827, joutui yksi käsikirjoitus oululaissyntyisen professori *William Nylanderin* (1822–1899) haltuun. Vuonna 1841 *Societas*-seuran jäseneksi valittu *Nylander* oli keskeinen hahmo sen historiassa. Hän toimi varapuheenjohtajana vuosina 1849–1851 ja 1858–1859 sekä puheenjohtajana vuosina 1859–1863. Käsikirjoitus löytyi *Nylanderin* jäämistöstä vasta vuonna 1978. Vaikka osin epäluotettavina pidettyihin *Julinin* julkaisuihin tai käsikirjoituksiin viitattaessa niiden ilmeiset virheet usein oikaistaan, on myös käsikirjoitusta silti saatettu hyödyntää laadittaessa muun muassa *Societas*-seuran kustantamaa maakunta-kohtaista luetteloa Suomen kasveista (*Nylander & Saelan* 1859). Eräitä **Conspectuksessa** mainittuja tietoja on *Julin* on merkinnyt julkaisunsa (*Julin* 1800) yliopiston kirjastossa säilytettävään kappaletseen (*Jul. ann. = Jul. till.; Hjelt* 1895: 555). Virheistä huolimatta *Julinin* katsottiin tehneen perus selvityksen Oulun kasvistosta. Myöhemmin 1800-luvulla tutkijat esittelivät lähinnä uutuuksia.

Farmasian kandidaatti *Karl Henrik Eberhardt* (1842–1908) valittiin *Societas*-seuran jäseneksi vuonna 1867. Merkittävin 1860-luvun oululainen kasvikokoelma oli hänen Oulujoelta (Uleå socken) keräämä. Siihen aikaan muun muassa *Hietasaari* ja *Pyykösjärvi* kuuluivat Oulujoen kuntaan. Lopullisesti Oulujoki liitettiin Ouluun vuonna 1965. Käsikirjoitusta kokoelman luettelosta, jonka *Eberhardt* lienee laatinut vuonna 1870, ovat käyttäneet sekä *Magnus Brenner* (1843–1930) Pohjois-Suomea käsittelevässä kasviston yhteenvedossa (*Brenner* 1899) että *Hjalmar Hjelt* (1851–1925) koko Suomen kasvistoa koskevassa yhteenvedossaan (*Conspectus florae fennicae* 1888–1926). *Societas*-seura rahoitti *Brennerin* vuosien 1864 ja 1869 Pohjois-Suomen tutkimusmatkat ja avusti taloudellisesti *Hjeltiä Conspectuksen* laadinnassa. *Brenner* tapasi *Eberhardtin* Oulussa, ja tämän kehujen mukaan *Eberhardtin* kokoelma edusti ”täydellisesti seudun kasvistoa” (*Brenner* 1879: 76). *Eberhardtin* käsikirjoitus sisältää luettelon *Societas pro Fauna et Flora Fennicalle* lähetetyistä näytteistä. *Herman S. Zidbäck* (1850–1894) ei ollut *Societas*-seuran jäsen, mutta hän välitti kokoamansa tiedot *Hjeltille*. *Zidbäckin* (1887a,b, 1888a,b, 1893) käsikirjoitusten tietoja on mukana *Brennerin* ja *Hjeltin* kokoomateoksissa.

Olemme säilyttäneet näiden käsikirjoitusten alkuperäisen kirjoitusasun mahdollisimman tarkasti. Hakasulkuihin olemme lisänneet nykyisin käytetyt tieteelliset nimet ja muut mahdolliset huomiot. Nimistö seuraa *Retkeilykasviota* (*Hämet-Ahti* ym. 1998) ja *Retkeilykasvion* täydennysnumeroa *Lutukassa* (*Hämet-Ahti* ym. 2005). Vähäisiä poikkeavuuksia tieteellisten nimien kirjoitusasussa tai auktorilyhennyksissä emme ole korjanneet.

Kiitämme lämpimästi *Societas pro Fauna et Flora Fennica* -seuraa saamastamme tuesta. Pasi Kovalainen toimitti käyttöömmme kartan Oulun suistoalueesta.

Henry Väre

Tauno Ulvinen

JOHAN JULIN

(20.IX.1752 – 19.V.1820)

Johan Julin syntyi Vesteråsissa. Hänen isänsä oli tullimies *Erik Julin* ja äiti *Anna Maria*. Köyhissä oloissa elänyt perhe muutti Enköpingiin vuonna 1764, missä *Johan Julin* ehti käydä puolitoista vuotta latinakoulua, ennen kuin ryhtyi apteekkarin apulaiseksi samassa kaupungissa. Vuodesta 1769 eteenpäin *Julin* toimi useita jaksoja apteekkioppilana Strängnesissä, Tukholmassa ja Örebrossa, hoitaen välillä sairaita vanhempiaan. Vuonna 1780 hän suoritti proviisorin tutkinnon, mikä edellytti huomattavia kasviopintoja. *Julin* opiskeli vuonna 1782 lyhyen ajan luonnonhistoriaa Upsalassa, ja jo samana vuonna hän muutti apteekkariksi Uuteenkaupunkiin ja seuraavana vuonna Ouluun. Tänne hänet houkutteli maaherra *Tandefeldt*. Oulussa *Julin* hankki itselleen apteekkari *Karbergin* apteekin ja meni naimisiin tämän tyttären *Albertinan* kanssa. Heidän poikansa, Fiskarsin omistaja *Johan Jacob* aateloitiin teollisuusmiehenä ja vuorineuvoksena. Hänen tyttärenpoikansa oli marsalkka *Mannerheim*. Kaikkiaan *Johan Julinilla* ja *Albertinalla* oli 11 lasta, joista viisi kuoli nuorena. Oulussa *Julin* asui vuoteen 1814. Tuolloin hän myi Oulun apteekkinsa, muutti Turkuun ja osti sieltä uuden apteekin. Tällöin hänelle myös myönnettiin asessorin arvonimi.

Julin oli luonnontutkija ja ajan ilmiöistä laajalti kiinnostunut. Hän muun muassa järjesti Suomen ensimmäisen kuumailmapallonäytöksen Oulussa vuonna 1784, vuoden kuluttua *Montgolfierin* ensikokeilusta. *Julinin* koe kunnioitti *Kustaa III*: nen maahan paluuta ja kuumailmapallossa oli kuninkaan nimi. Vuonna 1784 perustettu Oulun yliopiston Biologian laitoksen koekenttä nimettiin *Juliniaksi* kuumailmapallon 200-vuotisjuhlan kunniaksi. Myös eräs yliopiston ravintola on *Julinia*. *Julin* perusti Ouluun huomattavan lääkekasvitarhan ja keräsi laajan naturaaliokabinetin. Se oli aikansa suurin Suomessa. Siinä oli 200 lintua, matelijoita, kotiloita, hyönteisiä, kasveja ym. Kasvikokoelmassa oli näytteitä erityisesti Pohjois-Suomesta, mutta myös eri puolilta maailmaa, sillä *Julin* harrasti vaihtoa ajan tunnetuimpien ruotsalaisten kasvitieteilijöiden *Thunbergin*, *Sparrmannin* ja

Schwarzin kanssa. Kokoelmasta tuli suuri ihastuksen kohde kaupunkilaisille, ja *Julin* itse esitteli kabinettia halukkaille. *Giuseppe Acerbi*, italialainen luonnontutkija vietti vuonna 1799 pari kuukautta Oulussa. Matkamuistelmissaan hän kehui suuresti *Julinin* kokoelmia ja luonnontuntemusta. *Julin* ja Kemin kirkkoherra *Mathias Castrén* osallistuivat *Acerbin* matkaan aina Aavasaksalle saakka. Sieltä *Julin* kirjoitti kasviluettelon *Flora Avasaxensis*, mikä julkaistiin *Acerbin* matkakirjassa. Myös *Sara Wacklin* kehui kirjassaan Sata muistelmaa Pohjanmaalta *Julinia* loistavana luonnontutkijana. *Wacklin* asui *Julineilla* opiskeluaikanaan Turussa. Myös Turkuun *Julin* perusti puutarhan ja pyysi sen kasvivalikoimaan muun muassa professori *Thunbergilta* lajeja *Lilium candidum*, *Syringa persica*, *Lonicera caprifolium* ja *Pyrus baccata*. *Julinin* kokoelma tuhoutui nisäkkäitä ja lintuja lukuunottamatta Turun palossa vuonna 1827. *Julinin* kunniaksi on nimetty kärsäkkäisiin kuuluva kovakuoriainen *Phytonomus julinii* Sahlberg.

Julin nimitettiin Ruotsin tiedeakatemian jäseneksi vuonna 1791. Tiedeakatemian muita suomalaisia kasvitieteilijäjäseniä olivat tuolloin Turun akatemian professorit *Pehr Adrian Gadd* (1727–1797) ja *Carl Niklas Hellenius* (1745–1820). Seuraavana vuonna *Julin* piti seurassa virkaan kutsu- mispuheen *Om djurrikets bestånd*. Tiedeakatemian apujäsen hänestä oli tullut jo vuonna 1780 ja säähavainnoitsija vuonna 1787. *Julin* kirjoitti tiedeakatemian sarjaan eläintieteellisiä tiedonantoja ja säähavaintoja. Kuvaus Oulun terveyslähteestä (*Julin* 1795) sisältää lajiluettelon noin 120: stä kasvista. Lähteen vedestä oli kattava kemiallinen analyysi. Vuonna 1791 *Julin* kutsuttiin myös Ruotsin isänmaallisen seuran jäseneksi. Tämän seuran lehdessä *Julin* julkaisi vuosina 1791, 1792 ja 1800 laajoja luetteloita Pohjois-Suomen, erityisesti Oulun kasveista. Eräiden käsikirjoitusten tiedetään tuhoutuneen Turun palossa, mutta yksi kasveja käsittelevä on säilynyt, ja se julkaistaan tässä yhteydessä. Luettelo kokoaa pääasiassa aikaisemmin julkaistuja tietoja, mutta se sisältää myös useita täsmennyksiä. Tarkkaa päiväystä käsikirjoitukselle ei

voida osoittaa, mutta Turusta havaittu järviruoko on päivätty vuodelle 1818, jota suosittelimme viivuodeksi, sillä *Julin* kuoli pian, vuonna 1820.

Julin valittiin jäseneksi myös useisiin muihin tiedeseuroihin, kuten vastaperustettuun Suomen Talousseuraan (tuolloin Suomen Huoneenhallitus) vuonna 1798. Hän osallistui seuran rotokushakkeeseen tehden rokonistutuksia Oulussa, aloittaen omasta tyttärestään vuonna 1802. Talousseura myönsi *Julinille* stipendin vuonna 1815 ilmestyneestä kirjoituksesta *Om bränneriredskap för brännvinsbränning af potatis och om potäters användande till brödbaknings*. Kirjoitus käännettiin myös suomeksi ”Neuwi Kuinga Wiinaa, niistä Suomen maasa säilywäisistä Jywäin=laista ja Maan=perunoista, hyödyllisimmällä tawalla taitaan polttaa ja Perunoista Leipää walmistaa”. Nimiolehdessä ilmoitettiin: ”Keisarillisen Suomen Huonen Hallituxen Seuran anomuxen päälle kokoon pandu Johannes Julinildä, asessori”.

Julinin laatimia kasviluetteloista voidaan virheistään huolimatta pitää Pohjois-Suomen ja erityisesti Oulun ensimmäisinä alueellisia kasvioina. Niihin sisältyi myös kirkkoherra *Mathias Castrénin* (1764–1845) havaintoja Kemistä. *Julinilla* oli sivuapteekki Torniossa. *Julin* osallistui myös Oulun läänin maaherran, kenraali *J. F. Carpelanin* matkaan Sotkamoon, Hyrynsalmelle ja koillisille raja-alueille. Ainakin kuusamolaisia lajeja mainitaan kirjoituksissa. Osa tiedoista saattaa olla rajantakaisia. Kappalainen *Christfrid Ganander* (1741–1790) toimitti kasvitietoja Rantsilasta ja Siikajoelta. Määrittysoppaakseen *Julin* ilmoittaa *Linnén Flora Suecican*.

Kaikkiaan kirjoituksissa mainitaan 456 kasvilajia sekä 86 hyöty- ja puutarhakasvia. *Julin* oli ensimmäinen Suomessa, joka yritti ilmoittaa tietoja myös lajin yleisyydestä. Mukana oli myös käyttötietoja. Esimerkiksi näsiästä todetaan, että kansa kerää näsisen marjoja ja nauttii niitä tärpättiöljyyn sekoitettuna kulumavikojen ja maharevähtymien parannukseksi.

Käsikirjoituksen teksti on paikoin vaikeasti tulkitettavaa, joten virheet ovat mahdollisia. Selvyiden vuoksi lajinimen jälkeen on lisätty viiva (–), jota käsikirjoituksessa ei ole.

JULININ KASVITIETEELLISIÄ KIRJOITUKSIA

- 1787 *Bref till Hr. Prof. Bergius, Förekomsten af Andromeda calyculata, Sonchus sibiricus och Saxifraga hirculus i Österbotten.* — *Läkaren och Naturforskaren* 8: 378–381.
- 1789 *Försök til uplysning om Uhleåborgs climat. Utdrag af väderleks journalen, som blivitt hållen uti Uhleåborg ifrån och med år 1776 til och med år 1787.* — *Kongliga Svenska Vetenskaps Akademiens nya Handlingar* 10: 105–124. 179–195, 187–189 + taulukko 29.
- 1791 *Bref till Herr Intendenten Fischerström, om de uti Österbotten, särdeles om de omkring Uleåborg samlade Naturalier.* — *Ny Journal uti Hushållningen* 14: 266–293.
- 1792 *Bref om de uti Österbotn, särdeles omkring Uhleåborg samlade Naturalier.* — *Ny Journal uti Hushållningen* 15: 3–34.
- 1795 *Uhleåborgs Mineral – Källa beskrifven och Chemice undersökt.* — *Kongliga Svenska Vetenskaps Akademiens nya Handlingar* 16: 167–179 + 1 kartta.
- 1800 *Förteckning på några uti Österbotten, särdeles omkring Uleåborg, samlade Naturalier med Anmärkningar.* — *Ny Journal uti Hushållningen* 19: 101–123.
- 1802 *Flora Avasaxensis.* — Teoksessa Acerbi, G. *Travels through Sweden, Finland and Lapland to the North Cape in the years 1798 and 1799.* — XXIV + 396 s., VIII + 380 s., London.
- 1818 *Florula Uleåborgensis.* — Käsikirjoitus. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo.

Johan Julin

Kuva: Markus H. Korhosen arkisto

JULIN, J. 1818:

Florula Uleåborgensis

HUOMAUTUKSIA: Julinin luettelo on ryhmitelty Linnén (1755) luokkien mukaan. Hakasuluissa viimeisenä mainitaan Julinin vuoden 1791 (1–270) ja vuoden 1792 (271–423) julkaisuissa mainittu kasvin numero tai Julinin muu julkaisu, jossa laji myös mainitaan. J = Julin ja J. Jun = Julin junior. Lihavoiduilla kirjaimilla on osoitettu lisäykset, joita ei ole esitetty Julinin julkaisuissa tai muutokset aikaisempaan ilmaisuun. Joissakin tapauksissa aikaisempi yleisyysmerkintä on muutettu. Eräitä julkaisuissa mainittuja lajeja puuttuu luettelosta. Tämä ei merkinne sitä, että maininta olisi virheellinen.

Upstältn: eft Linnei Fl. Suec. [1755: Flora Suecica. – 464 s. Laurentius Salvii, Stockholmiensis] (+)

a. betyder at örten är allmän. t. a. tämligen allm.

r. betyder at örten är rar eller sällsynt

C. betyder at Castren som funnit örten [M. Castrén]

(+) Sädesslagen, och de växter som cultiveras i kryddgårdar förbigås äfvenså Hemtamda Djur och foglar

Class Locus

- I.**
Hippurus vulgaris – a. i Åar och Bäckar [1]
Calithriche verna [C. palustris] – t. a. Torneå [2]
C. autumnale [C. hermaphroditica] – t. a. Torneå [3]
- II.**
Veronica maritima [V. longifolia] – t. a. Torneå, Kemi C [4]
V. Longifolia – på Slotsholmen [Julin 1792: 18 i Apoth. Träg.]
V. Serpyllifolia – r. Torneå. 1794 på Laxholmen [”på Lerholmen” (=Raatinsaari): Jul. ann.], Tallgren [5]
V. officinalis – r. Kemi C. 1794 vid vägen till Piikasara-la [=Pikkarala] J. [1800: 101]
Pinguicula vulgaris – r. 1788 på Toppila Äng J. [6]
P. villosa – r. Kemi Lappm. C [7]
Utricularia vulgaris – r. på en Äng emell. Sykoj; och Karink: [Siikajoki ja Karinkanta] Porthan & Franzen 1794 [Jul. ann.; 8]
U. minor – r. Sam. Castrén [1800: 101 Siikajoki]
Anthoxanthum odoratum [A. alpinum] – r. på en Äng vid Torpet (Antell) [9: a]
- III.**
Valeriana officinalis [V. sambucifolia coll.] – a. [10]
Iris Pseudacorus – r. Kemi C [Julin 1800: 102]
Scirpus palustris [Eleocharis palustris coll.] – t. a. [11: a]
S. lacustris [Schoenoplectus lacustris] – t. a. [12: a]
S. maritimus [Bolboschoenus maritimus; lienee Schoenoplectus tabernaemontani] – t. a. [13: a]
S. caespitosa [Trichophorum caespitosum] – Kemi C [Julin 1800: 101]
Eriophorum polystach. [E. angustifolium] – a. [14]
E. vaginatum – a. [15]
- E. alpinum* [Trichophorum alpinum] – a. [16]
Nardus stricta – a. [17]
Phalaris arundinacea – a. [18]
Phleum pratense – a. [19]
P. alpinum – a. [20]
Alopecurus pratensis – a. [21]
A. geniculatus – a. [22]
Milium effusum – t. a. [23]
Agrostis Spica venti [Apera spica-venti] – t. a. [24]
A. arundinacea [Calamagrostis arundinacea; lienee jokin muu Calamagrostis-laji] – t. a. på Sandbackar [25: a]
A. rubra [Agrostis capillaris; incl. A. stolonifera] – t. a. Uplandn: och Strandängar [26: a]
A. canina – t. a. Uplandn: och Strandängar [27: a]
Aira Aquatica [Catabrosa aquatica] – a. [28]
A. caespitosa [Deschampsia caespitosa] – t. a. i Sotkamo på Maansälki [=Landtryggen] 1786 [29]
A. montana [D. flexuosa] – t. a. i Sotkamo på Maansälki 1786 [30]
Poa trivialis – a. efter nyare obs. at anse som artförändringar – Swartz in Litter. [31]
P. pratensis – a. [32]
P. annua – a. [33]
Dactylus glomerata – a. [34; lienee virhe]
Festuca ovina – a. [35]
F. decumbens [Dantonina decumbens] – a. [36; virhe]
F. fluitans [Glyceria fluitans] – a. [37]
Bromus Secalinus – a. [38]
Arundo phragmites [Phragmites australis] – mindre och klänare än kr. Åbo obs. 1818 [39]
A. Epigejos [Calamagrostis epigejos] – t. a. [40]
Calamagrostis Arenaria [Ammophila arenaria] – a. [42; virhe]
Elymus arenarius [Leymus arenarius] – a. på Sandback. utom Cajana Tull [43]
Triticum repens [Elymus repens] – a. [44]

IV.

- Scabiosa arvensis* [*Knautia arvensis*] – r. 1800 i Pudas [=Haukipudas] J. Jun. [45; Jul. ann.]
Asperula odorata [*Galium odoratum*; lienee *G. triflorum*] – r. bägge i Franzila Ganander [46]
Galium palustre – a. på våta Ängar [47]
G. uliginosum – a. i Åkerdiken [48]
G. mollugo [*G. album*] – Kemi C [Julin 1800: 102]
G. verum – r. efter anvisn. i Fl. Lapp: på Kemi Kyrkogård; 1800 i Pudas [=Haukipudas] J. jun [jälkimmäinen lienee *G. × pomeranicum*] [49; Jul. ann.]
G. Boreale – a. [50]
G. aparine [*G. spurium* ssp. *vallantii*] – a. i Korn Åkrar [51]
Plantago major – t. a. kring Torneå [52]
P. media – t. a. kring Torneå [53]
P. lanceolata – t. a. kring Torneå [54]
Cornus suecica – [55]
Alchymilla vulgaris – t. a. på Åkerlindor [56]
Potamogeton natans – t. a. i Åar [57]
P. perfoliatum – t. a. i Åar [58]
P. pectinatum – t. a. i Åar [59; lienee virhe]
P. marinum [*P. filiformis*] – t. a. i Åar [60; lienee virhe]

V.

- Myosotis scorpioides* – a. [61]
Myosotis lappula [*Lappula squarrosa*] – t. a. på leråkrar [62]
Menyanthes trifoliata – a. i våta Ängar [63]
Hottonia palustris – t. a. i utorkade Skogskär [64; virhe]
Lysimachia vulgaris – a. [65]
L. Thyriflora – a. varierar stundom med 6 stamina [66]
Azalea Lapponica [*Rhododendron lapponicum*] – t. a. i **synnerh.** i Kusamo [67; virhe]
A. procumbens [*Loiseleuria procumbens*] – t. a. i synnerh. i Kusamo [68]
Convolvulus arvensis – a. Ogräs i åkrar [69]
Campanula rotundifolia – a. på torra backar [70]
Rhamnus frangula – r. vid et Träsk i Franzila Ganander, trädet har ej vinterknoppar [71]
Ribes rubrum [*R. spicatum*] – r. [72]
R. alpinum – r. [73; lienee vain viljeltyinä]
R. nigrum – t. a. i skogs Ängar – på Holmar [74]
Chenopodium album – r. [75]
C. viride [*C. suecicum*] – r. [76]
C. vulvaria – r. [77; virhe]
Gentiana campestris [*Gentianella campestris*] – r. Kemi C [78]
Selinum palustre [*Peucedanum palustre*] – Limingo Äng [79]
Athamanta Libanotis [*Libanotis montana*] – r [80; virhe]
Angelica sylvestris – a. på gamla Svedjor [82]
Sium latifolium – r. vid Stadsbäcken, **Karjasilda** [83; virhe]
Oenanthe fistulosa – r. vid Stadsbäcken, **Karjasilda** [84; Julin 1795: 175; virhe]
Phellandrium aquaticum [*Oenanthe aquatica*] – r. vid Stadsbäcken, **Karjasilda** [85; virhe]
Cicuta virosa – t. a. på s. st. [86]

- Chaerophyllum sylvestre* [*Anthriscus sylvestris*] – a. [87]
Carum carvi – r. på torra Åkerrenar [88]
Pimpinella Saxifraga – r. på Åkerb.: i **J Åker Koskeniska** [89]
Alsine media [*Stellaria media*] – a. [90]
Parnassia palustris – t. a. på Ängar med Lergrund [91]
Drosera Longifolia – t. a. vid **Erst G. strand i Ijo till vänster om Ledum på fl. st.** [92]
Sibbaldia procumbens – r. i Kusamo [93; t. a.]
Myosurus minimus – a. [94]

VI.

- Anthericum calyculatum* – [*Tofieldia pusilla*] – r. mer a. kring Torneå [95; t. a.]
Convallaria majalis – t. a. på Ijo & Pudas på **Grenholmen vid Heikilä** [96]
C. bifolia [*Maianthemum bifolium*] – t. a. [97]
Juncus conglomeratus – m. o. m. a. [98; a; virhe]
J. effusus – m. o. m. a. [99; virhe]
J. filiformis – m. o. m. a. [100]
J. trifidus – m. o. m. a. [101; virhe]
J. bulbosus – m. o. m. a. [102]
J. bufonius – m. o. m. a. [103]
J. campestris [*Luzula multiflora* coll.] – m. o. m. a. [104]
J. pilosus [*Luzula pilosa*] – m. o. m. a. [105]
Rumex crispus – a. [106]
R. acutus [lienee *R. longifolius*, muun muassa Hellenius (1773) käytti hevонhierakasta tieteellistä nimeä *R. acutus*] – r. [107; a]
R. aquaticus – r. [108]
R. acetosa – a. [109]
R. acetosella – r. [110; mera sällsynt]
Triglochin palustre – r. i Kemi C [111]
T. maritimum – på s. st. [112]
Alisma plantago [*Alisma plantago-aquatica*] – a. i **små Bäckar** [113]

VII.

- Trientalis Europaea* – a. på torra backar [114]

VIII.

- Epilobium angustifolium* – a. af Pappus låtit spinna Garn til Lampveckar – på svedjor 2 alnhögd [115]
E. Hirsutum – a. [116; virhe]
E. palustre – a. [117]
Vaccinium Myrtillus – a. at förvara Bären friska: En torr Bouteil fylles med Bär ställas i en Kettel med Vatten som upkokes friskt några minuter korkas och hartsas – **per Experientum** [118: mindre a.]
V. uliginosum – a. [119: mindre a.]
V. vitis Idaea – a. lingo t. 16 kr. Watten koks friskt opp och slås på 6–8 kr Bär. Sedan kallnat kan tilläggas 6–8 lod Rad Ir. 0. 5 lod Canel, 25 lod cardemumor och några Caryophyll efter några dagar till sprundas kärlet försökt [120]
V. oxycoccus – a. [121]
Erica vulgaris [*Calluna vulgaris*] – a. [122]
Daphne mezereum – r. på **Pudasholmarna** [saaret Kiiminkioessa], i Paldamo a. [123]

- Polygonum viviparum* [*Bistorta vivipara*] – a. i **Åkrar**, Skogskärr [124]
P. amphidium [*Persicaria amphibia*] – a. i **Åkrar** [125]
P. hydropiper [*P. hydropiper*] – **kringsjöbodarna i Haahtipärä** [Oulun satamaranta] [126]
P. persicaria [*P. lapathifolia*] – t. a. på s. st. [127]
P. aviculare – a. på Gårdar [128]
P. convolvulus [*Fallopia convolvulus*] – a. Ogräs i Kryddgårdar [129]
Paris quadrifolia – t. a. i tjocka Skogar [130: här och där]

IX.

- Butomus umbellatus* – i **Kemi C** [Hellström 1846: 18]

X.

- Ledum palustre* [*Rhododendron tomentosum*] – a. [131]
Andromeda tetragona [*Cassiope tetragona*] – a. i Kusamo [132; virhe]
A. coerulea [*Phyllodoce coerulea*] – a. i Kusamo [133]
A. Polifolia – a. [134]
A. calyculata [*Chamaedaphne calyculata*] – t. a. i **kärllaggen vid Gl. Landsv. vid färgan, a. i Muhos och Paldamo** [135]
Arbutus alpina [*Arctostaphylos alpina*] – a. i Kusamo [136]
A. Uva Ursi – a. på Stenbackarna **åt Ojavainio** [137]
Pyrola rotundifolia – a. i **Skogarna** [138]
P. secunda [*Orthilia secunda*] – **Kemi C** [139]
P. Uniflora [*Moneses uniflora*] – **Kemi C** [140; Keckman 1896]
Saxifraga stellaris – i Kusamo [141; virhe]
S. oppositifolia – på s. st. [143; virhe]
S. nivalis – på s. st. [142]
S. tridactylis – på s. st. [144; virhe]
S. Hirculus – t. a. på Säså mossor i Muhos **J 1786**, emellan Sykajoki och Karinkanda Porthan a Franzen 1794 [145; Jul. ann.]
Dianthus deltooides – r. Sykajoki mera a. [146]
D. Superbus – r. vid Kemi elf – på Ned. Torneå kyrkog. **Schöldebr**, Acerbi J 1799 [147]
Cucubalus behen [*Silene vulgaris*] – a. i **Åkrar** [148]
C. maritima [*S. uniflora*] – **Kemi C** [Julin 1800: 102]
Silene nutans – r. vid Torneå a. [149]
Stellaria Graminea – a. under Enbuskar [150]
S. nemorum – **Kemi C** [Julin 1800: 102]
Sedum album – r. på Krasile [Kraaseli] vid Hafstrandet [151; virhe = ?*S. acre*]
S. acre – r. **Kemi C** [Julin 1800: 102]
Oxalis acetosella – a. under **Enbuskar** [152]
Agrostis Githago [*Agrostemma githago*] – **Kemi C** [153]
Lychnis Viscaria – omkring Torneå t. a. [154]
L. alpina – på s. st. [155]
L. dioica [*Silene dioica*] – a. [156]
L. Flos Cuculi – r. **1799 J. Jun.** [Julin 1800: 102]
Cerastium viscosum – Kusamo [157; virhe = *C. fontanum* ssp. *vulgare*]
C. vulgatum [*C. fontanum*] – **Kemi C** [Julin 1800: 102]
C. alpinum – Kusamo [158]

- Spergula arvensis* – a. i **sandiga Åkrar** [159]
Arenaria rubra [*Spergularia rubra*] – t. a. på **fuktiga sandfältet t. höger utom Cajana Tull, vid Ojavainio 1796**, öppnar sin blom kl X och tillsluter den kl II. [Julin 1800: 102; Jul. ann. vid Stadskyrkogård p. s. st. a]
A. peltoides [*Honckenya peploides*] – r. på **S. udden af Krasile 1799** Holmudd [Julin 1800: 102 Doct. Holmudd]

XI.

- Lythrum Salicaria* – r. på liten stenskäret **emell. staden och Hietasaari** [160]

XII.

- Prunus padus* – a. i synnerh. på Carlön [161]
Sorbus aucuparius – a. [162]
Spirea filipendula [*Filipendula vulgaris*] – r. i Franzila **Ganander** [163; virhe]
S. ulmaria [*E. ulmaria*] – a. i Ångar [164]
Rosa canina [*R. majalis*] – a. kring Torneå – **En liten vacker artförändr vid Stjärncrants Boställe i Kemi** [165]
Rubus Idaeus – a. på Holmar [166]
R. Saxatilis – i **Kemi C**, på s. st. **1795 J. jun.** [167]
R. arcticus – a. i **skogsängar** [168]
R. Chamaemorus – a. på **tufvor i mossor** [169]
Fragaria vesca – r. **1795 J jun Et stånd vid rijan [?] på Åkern mitt emot Br. huset** [Julin 1800: 102; 170]
Potentilla anserina – vid Torneå t. a. [171]
P. argentea – r. **Kemi C** [172]
P. reptans – r. [173; virhe]
P. norvegica – Kusamo [174]
Tormentilla erecta [*Potentilla erecta*] – a. [175; yleisyy virheellinen]
Geum rivale – Kusamo – **Kemi C** [176]
Comarum palustre – a. [177]

XIII.

- Nymphaea lutea* [*Nuphar lutea*] – t. a. i **Åar och små Träsk** [178: a.]
N. alba [*N. alba* ssp. *candida*] – t. a. i **Åar och små Träsk** [179]
Talictum flavum – a. [180]
Ranunculus flammula – a. [181; yleisyy virheellinen]
R. reptans – a. vid Sjöstränder [182]
R. lingua – a. vid Åbreddar [183; virhe]
R. Ficaria – i Kryddgårdar [184]
R. sceleratus – a. i Kärr. Sönderkrossad brukas af folk Bönder på Cap Bon. Esp. som vesicular. **Thunberg in Litter.** [185]
R. repens – a. i **Åkrar** [186]
R. acris – a. på Ångar [187]
R. aquatilis [*R. peltatus* ssp. *peltatus*] – a. i **Åar och dikar** [188]
R. auricomus – **Kemi C** [Julin 1800: 102]
R. aconitifolius – r. på **Candelbergs hage** vid Koskennis-ka **1796** [Julin 1800: 102, ängshage vid Kvarntull; **Consp. III:** 185, I handskriften i Jul. vid p 286 heter det "på Engmans äng i Koskeniska 1798, VI,18"; virhe = ?*R. acris*]

- R. Laponica* – r. vid Ylinenjoki nära en källa Öfr Torneå 1799 [Julin 1800: 102]
Trollius Europaeus – r. på Candelb. hage några stånd – i Kemi & Öfv. Torneå allm 1799 i blomman många af den rara torpeten *Leptura interrogat-ionis* [189]
Caltha palustris – a. i våta Ängar 1° vårbloomma [190]

XIV.

- Mentha aquatica* – t. a., vid Brunshuset [191, virhe]
M. arvensis – kr. Torneå i våta åkrar a [192]
Thymus serpyllus – i från Utsjoki af S. Castrén [ssp. tanaënsis] [Julin 1800: 102] o kring **Uleåborg**
Lamium album – t. a. i väl gödda Åkrar [193]
L. purpureum – a. bland Wårsäden [194]
Galeopsis ladanum – på s. st. [195; lienee virhe]
G. tetrahit [coll., *G. bifida*, *G. speciosa*] – på s. st. [196]
Scutellaria galericulata – vid Brunshuset [197]
Prunella vulgaris – vid Kemi Prstgd [= Prästgård] [198]
Rhinanthus Crista Galli [*R. minor* & *R. angustifolius* var. *aestivalis*] – a. på Åkerrenar [199]
Euphrasia officinalis – a. på leråkrar [200]
E. odontites [*O. litoralis*] – på Krasile 1799 Holmudd [Julin 1800: 102]
Melampyrum cristatum – Kemi C [201; virhe]
Pedicularis palustris [205]
P. Sylvaticum – Kemi C [206; virhe]
P. Sceptum Caroli – t. a., i våta Ängar, **Toppila Äng** [207: a.]
P. hirsutum – Kemi t. a. C [208; virhe]
Linnaea borealis – a. [209]

XV.

- Thlaspi arvense* – a. Åkerogräs [210]
T. bursa - pastoris [*Capsella bursa-pastoris*] – a. Åkerogräs [211]
Cardamine pratensis – r. på Sågholmarna [212]
C. amara – Franzila **Ganander** [213; virhe]
Sisymbrium Sophia [*Descurainia sophia*] – på gamla Tjårdalar [214]
S. amphibium [*Rorippa amphibia*] – Kemi C [Julin 1800: 102; virhe]
Erysimum Cheiranthoides – Kemi C [215]
Brassica campestris [*B. rapa* ssp. *oleifera*] – Kemi C [216]

XVI.

- Geranium sylvaticum* – t. a. [217]
G. robertianum – t. a. [218; virhe]
G. Cicutarium [*Erodium cicutarium*] – t. a. [219]

XVII

- Lathyrus pratensis* – Franzila **Ganander** [220]
L. sylvestris – Franzila **Ganander** [221; virhe]
L. palustris – Franzila **Ganander** [222]
Vicia Sativa – [223; r.]
V. Cracca – a. [224]
Ervum tetraspermum [*Vicia tetrasperma*] – Franzila **Ganander** [225; virhe]
E. hirsutum [*V. hirsuta*] – Franzila **Ganander** [226]

- Phaca alpina* [*Astragalus frigidus*] – Kemi C [227; virhe]

- Astragalus alpina* – Kemi C [228]
Trifolium repens – på **Åkerrenar** [229]
T. pratense – t. a. liten och klen till växt [230]
T. Spadicum – vid Cajana S. Castr: Uleåb J. jun 1796 [Julin 1800: 103]

XVIII.

- Hypericum perforatum* [*H. maculatum*] – Et enda stånd vid Paldamo Prgd 1786 [231]

XIX.

- Sonchus arvensis* – t. a. på leråkrar [232]
S. Oleraceus – a. i Kryddgårdar [233]
S. Sibiricus [*Lactuca sibirica*] – r. i Paltamo et stånd 1786. i **Klemola** [*Ullströms*] Tr. gd 1791. på Limingo Äng 1794 Porthan [234; Jul. ann.]
Leontodon Taraxacum [*Taraxacum* sp.] – a. [235: r.]
L. autumnale – r. [236]
Hieracium Umbellatum – a. på Åkrar [237]
H. pilosella – Kemi C [Julin 1800: 103]
H. Murorum – Kemi C [Julin 1800: 103]
Crepis tectorum – Kemi C [238]
Serratula arvensis [*Cirsium arvense*] – på s. st., a. i åkrar [239]
Cardus crispus – Franzila **Ganander** [240]
C. palustris [*Cirsium palustre*] – a. [241]
C. Heterophyllus [*C. helenioides*] – a. [242]
C. lanceolatum [*C. vulgare*] – Kemi C [Julin 1800: 103]
Bidens tripartita – t. a. [243]
B. cernua – t. a. [244]
Matricaria Chamomilla – på Rehmalska gården och på en Åker back
Tanacetum vulgare – a. på Sjöholmarna vid vägen til Eskola i en Åker vid Torvinen 1794 [245; Jul. ann.]
Artemisia absinthium – r. vid Juensu i Paldamo 1786 [246]
A. vulgaris – r. i trädgårdar – på Täppor. [247: t. a.]
Gnaphalium arenarium [*Helichrysum arenarium*] – t. a. [248; virhe]
G. Dioicum [*Antennaria dioica*] – t. a. [249]
G. sylvaticum – t. a. [250]
G. uliginosus – mera sällsynt [251]
Erigeron acre – a. i sädes åkrar [252]
Tussilago frigida [*Petasites frigidus*] – a. på Såssä mossan i Muhos 1786 [253]
Senecio vulgaris – Franzila **Ganander** [254]
Solidago virgaurea – a. på Åkerrenar [255]
Chrysanthemum leucanthemum [*Leucanthemum vulgare*] – a. på s. st. [256]
C. inodorum [*Tripleurospermum* coll.] – Kemi C [257]
Anthemis cotula – a. [258; virhe]
Achillea millefolium – a. [259]
A. Ptarmica
Centaurea cyanus – a. i rågåkrar [260: t. a.]
Viola Hirta – t. a. [261; virhe = ?*V. epipsila*]
V. palustris – t. a. [262]
V. Canina [*V. canina* ssp. *montana*] – t. a. [263]

- V. Montana* [*V. canina* ssp. *montana*] – mera r, vid Öfver Torneå – Kemi 1799 [264]
V. tricolor – r. men som var. *bicolor* [*V. arvensis*] a. åkrar. i Kemi mera Blå [265]
V. biflora β *alpina* – vid Kengis Bruk 1799 [Ruotsi, Pajala; Julin 1800: 103]

XX.

- Satyrium viride* [*Coeloglossum viride*] – Kemi S. Castr. 1793 [Julin 1800: 103]
Orchis bifolia [*Platanthera bifolia*] – på en Äng vid Sotkamo Prgd 1786 [266]
O. maculata [*Dactylorhiza maculata*] – t. a. [267]
Cypripedium Calceolus – r. vid Kiminge såg. Et Exempl. 1784 af såghällaren [268]
C. bulbosus [*Calypso bulbosa*] – r. Kemi C [269]
Calla palustris – a. i kärr och skogs diken [270]

XXI.

- Lemna trisulca* – t. a. i Träsk [271]
L. minor – t. a. i Träsk [272]
L. gibba – t. a. i Träsk [273; virhe]
L. polyrrhiza [*Spirodela polyrrhiza*] – t. a. i Träsk [274; virhe]
Typha angustifolia – [275; virhe]
T. latifolia – r. [276]
Sparganium erectum [*S. emersum*] – [277]
S. natans [*Sparganium* sp.] a. vattenväxter [278]
Carex dioica – m. o. m. a. [279]
C. psyllophora [*C. pulicaris*] – m. o. m. a. [280; virhe]
C. arenaria – m. o. m. a. [281; Julin 1795: 176]
C. Leporina – m. o. m. a. [282; Julin 1795: 176]
C. vulpina – m. o. m. a. [283; virhe]
C. montana – m. o. m. a. [284; virhe]
C. atrata – m. o. m. a. [285; virhe]
C. Limosa – m. o. m. a. [286]
C. Cespitosa – m. o. m. a. [286]
C. acuta – m. o. m. a. [287; Julin 1795: 176]
C. Vesicaria – m. o. m. a. [288; Julin 1795: 176]
C. hirta – m. o. m. a. [289; Julin 1795: 176; virhe]
Betula alba [*B. pendula* & *B. pubescens*] – a. [290]
B. nana – a. på myror [291]
B. alnus [*Alnus incana* incl. *A. glutinosa*?] – a. men endast buskväxt på en Holme i Pudas någon träd [292]
Urtica urens – a. i Kryddgårdar [293]
U. dioica – a. i Kryddgårdar [294]
Sagittaria sagittifolia [incl. *S. natans* & *S. natans* × *sagittifolia*] – vid Åstränder [295]
Pinus Sylvestris – a. Österbottens Cedar [296]
Pinus abies [*Picea abies*] – a. [297]

XXII.

- Salix triandra* – Kemi C [Julin 1800: 103]
S. pylicifolia [*S. phylicifolia*] – t. a. vid Torneå [298]
S. Amygdalina [*S. triandra*] – t. a. vid Torneå [299]
S. Hastata – m. o. m. a. [300]
S. Arbuscula – m. o. m. a. [301; virhe = *S. phylicifolia*]
S. Herbacea – m. o. m. a. [302; virhe]
S. reticulata – m. o. m. a. [303; virhe]

- S. myrtilloides* – m. o. m. a. [304]
S. Aurita – m. o. m. a. [305]
S. Pentandra – m. o. m. a. [306]
S. Laponum – m. o. m. a. [307]
S. Arenaria [*S. repens* ssp. *repens* var. *argentea*] – m. o. m. a. [308]
S. repens – m. o. m. a. [309]
S. Caprea – m. o. m. a. [310]
S. cinerea – m. o. m. a. [311]
Myrica Gale – Kemi C – Uloa J [Julin 1800: 103]
Empetrum nigrum – a. [312]
Populus tremula – a. [313; t. a.]
Juniperus Communis – a. men små – vid Sijpola några högskjutna 1791 [314]

XXIV.

- Equisetum sylvaticum* – t. a. [315]
E. arvense – t. a. [316]
E. palustre – t. a. [317]
E. limosum [*E. fluviatile*] – t. a. [318; a.]
E. Hyemale – r. [319]
Osmunda struthiopteris [*Matteuccia struthiopteris*] – a. i Skogsängar [320]
Pteris aquilina [*Pteridium aquilinum*] a, på s. st. [321; virhe]
Polypodium vulgare – r. [322]
P. Filix mas [*Dryopteris filix-mas*, todennäköisesti *D. carthusiana*] – t. a. [323]
P. filix foemina [*Athyrium filix-femina*] – Kemi C [Julin 1800: 103]
Isoetes lacustris – i Kuivanjemi Träsk 1799 [325]
Lycopodium clavatum – i skogarna [326; virhe, = *L. annotinum*]
L. Selago [*Huperzia selago*] – m. o. m. a. i djupa skogar [327]
L. Complanatum [*Diphasiastrum complanatum*] – m. o. m. a. i djupa skogar [328]

MOSSORNA gifven i följande äro alla mer eller mindre almänna

- Sphagnum palustre* [*Sphagnum* sp.] – helst i kärr [329; virhe]
S. luteum [*Splachnum luteum*] – [330]
S. rubrum – [331]
S. ampullaceum – [332]
S. vasculosum – [333]
S. Sphaericum – [334]
S. angustar: [*Tetraplodon angustatus*] – [335]
Polytricum comune – [336]
Mnium fontan [*Philonotis fontana*] – [337]
M. palustre [*Aulacomium palustre*] – [338]
M. Squarros [*Paludella squarrosa*] – [339]
M. triquetr [*Meesia triquetra*] – [340]
M. cirrhatum [*Dicranoweisia cirrhata*] – [341; virhe]
M. undulatum [*Plagiomnium undulatum*] – [342; virhe]
M. subulat [*Tortula subulata*] – [343; virhe]
M. viridulum [*Weisia controversa*] – [344; virhe]

- M. paludos* [*Seligeria pusilla?*] – [345; virhe]
M. hygrometr [*Funaria hygrometrica*] – [346]
M. annotinum [*Pohlia annotina*] – [347]
M. hornum – [348; todennäköisesti virhe]
Bryum scoparium [*Dicranum scoparium*] – på rutna
 furu stubbar – [349]
B. heteromallum [*Dicranella heteromalla*] – på...[?]
 stenar [350; virhe]
B. flexuosum [*Campylopus flexuosus*] – in i skogarna –
 [351; virhe]
B. Pellucidum [*Dichodontium pellucidum*] – i kärr och
 mässor – [352]
B. palustre [*Dicranella palustris?*] – [353]
B. Glaucum [*Leucobryum glaucum*] – [354; virhe]
B. hypnoides [*Racomitrium lanuginosum*] – på stenar
 och berghöl [355; virhe]
Fontinalis antipyra – [356]
F. minor [*Cinclidotus minor*] – m. o. m. a. [357; virhe]
F. squamosa – i år och dammar [358; virhe]
Hypnum denticula [*Plagiothecium denticulatum*] –
 [359]
H. Bryoides [*Fissidens bryoides*] – [360; virhe]
H. adianthoid [*F. adianthoides*] – [361]
H. Sylvaticum [*Plagiothecium?*] – [362]
H. lucens [*Hookeria lucens*] – [363; virhe]
H. Crispum [*Neckera crispa*] – [364; virhe]
H. Compressum [*Neckera complanata*] – [365]
H. aduncum [*Sanionia uncinata*] – [366]
H. Squarros [*Rhytidiadelphus squarrosus*] – [367]
H. palustre [*Hygrohypnum luridum*] – [368; virhe]
H. dendroides [*Climacium dendroides*] – [369]
H. alopecurum [*Thamnobryum alopecurum*] – [370;
 virhe]
H. parietin [*Pleurozium schreberi*] – [371]
H. proliferum [*Hylocomium splendens*] – [372]
H. delicatulum [*Thuidium delicatulum*] – [373; virhe]
H. abietinum [*Abietinella abietina*] – [374]
H. plumosum [*Brachythecium plumosum*] – [375]
H. triquetr [*Rhytidiadelphus triquetrus*] – [376]
H. rutabulum [*Brachythecium rutabulum*] – [377;
 virhe]
H. fluitans [*Warnstorfia fluitans*] – [378]
H. cuspidatum [*Calliargonella cuspidata*] – [379]
H. riparium [*Leptodictyum riparium*] – [380]
H. purum [*Pseudoscleropodium purum*] – [381; virhe]
H. Filifolium [*Pylaisia polyantha*] – [382]
H. Clavellat [*Rhynchostegium confertum*] – [383;
 virhe]
Marcantia polymorpha – [384]
- Lichen Scriptus* [*Graphis scripta*] – på Barrträd – [385;
 virhe]
L. Geographicus [*Rhizocarpon geographicum*] – på
 Berg och stenar [386]
L. atrovirens [nom. rejic. prop., species non satis notae]
 – på s. st. [387]
L. rugosus [*Ascodichaena rugosa*] – [388; virhe]
L. Candelarius [*Xanthoria candelaria*] – på gl husväg-
 gar [389]
- L. pallescens* [*Ochrolechia pallescens*] – på gl. Träd
 [390]
L. Centrifugus [*Arctoparmelia centrifuga*] – på
 Bergshällar [391]
L. Saxatilis [*Parmelia saxatilis*] – på s. st. [392]
L. Parietinum [*Xanthoria parietina*] – på gl. Trästäm-
 mar [393]
L. physoides [*Hypogymnia physodes*] – på Björkstub-
 ben [394]
L. Ciliaris [*Anaptychia ciliaris*] – [395; virhe]
L. Islandicus [*Cetraria islandica*] – på stenbackar [396]
L. Pulmonarius [*Lobaria pulmonaria*] – på gl. Trädröt-
 ter å mörkare ställen [397]
L. Juniperinus [*Vulpicida juniperinus*] – på Trädstäm-
 mar – Enbuskar [398]
L. glaucus [*Platismatia glauca*] – [399]
L. venosus [*Peltigera venosa*] – i skugga i skogen [400]
L. Aphotosus [*Peltigera aphthosa*] [401]
L. Arcticus [*Nephroma arcticum*] [402; Julin 1792: *L.*
aretium]
L. Caninus [*Peltigera canina*] – i tjock Granskog [403]
L. Cocciferum [*Cladonia coccifera*] – på torra backar
 [404]
L. Cornucopoides [*Cladonia cornuta*] – på s. st. [405]
L. digitatus [*Cladonia floerkeana*, *C. digitata*] – i skogar
 på torra hedar [406]
L. Rangiferinus [*Cladonia rangiferina*] – a. på Bergs
 och Heddar [407]
L. pascalis [*Stereocaulon paschale*] – på s. st. [408]
L. fragilis [*Sphaeophorus fragilis*] – på s. st. [409]
L. plicatus – [*Usnea ceratina*] – på s. st. [410; virhe]
L. barbatus [*Usnea barbata*; virhe] – på gl. Gårds G.
 och gl. Granar [411]
L. Jubatus [*Bryoria cf. fremontii*] – på s. st. [412]
L. pubescens [*Pseudophebe pubescens*] – på Bergs
 hällar [413]
L. Chalybeiformis [*Bryoria fuscescens*, *B. chalybeifor-
 mis*] – på Gårds gårdar [414]
L. hirtus [*Usnea cornuta*, *U. hirta*] – [415]
L. vulpinus [*Letharia vulpina*; virhe] – på Gårds gårdar
 och gl. Rytak [?] [416]
Tremella Juniperina [*Gymnosporangium cornutum*] –
 på gl. Enbuskar efter rägn [417]
- [LEVIEN määriytyksiä ei ole mahdollista arvioida]
Conferva rivularis [*Cladophora rivularis*] – i Dammer
 och rivum [419]
C. fontinalis [*Vaucheria fontinalis*] – i Dammer och
 rivum [420]
C. canalicularis [*Vaucheria canalicularis*] – i Dammer
 och rivum [421]
C. amphibia [?] – i Dammer och rivum [422]
C. rupestris [*Cladophora rupestris*] – i Dammer och
 rivum [423]

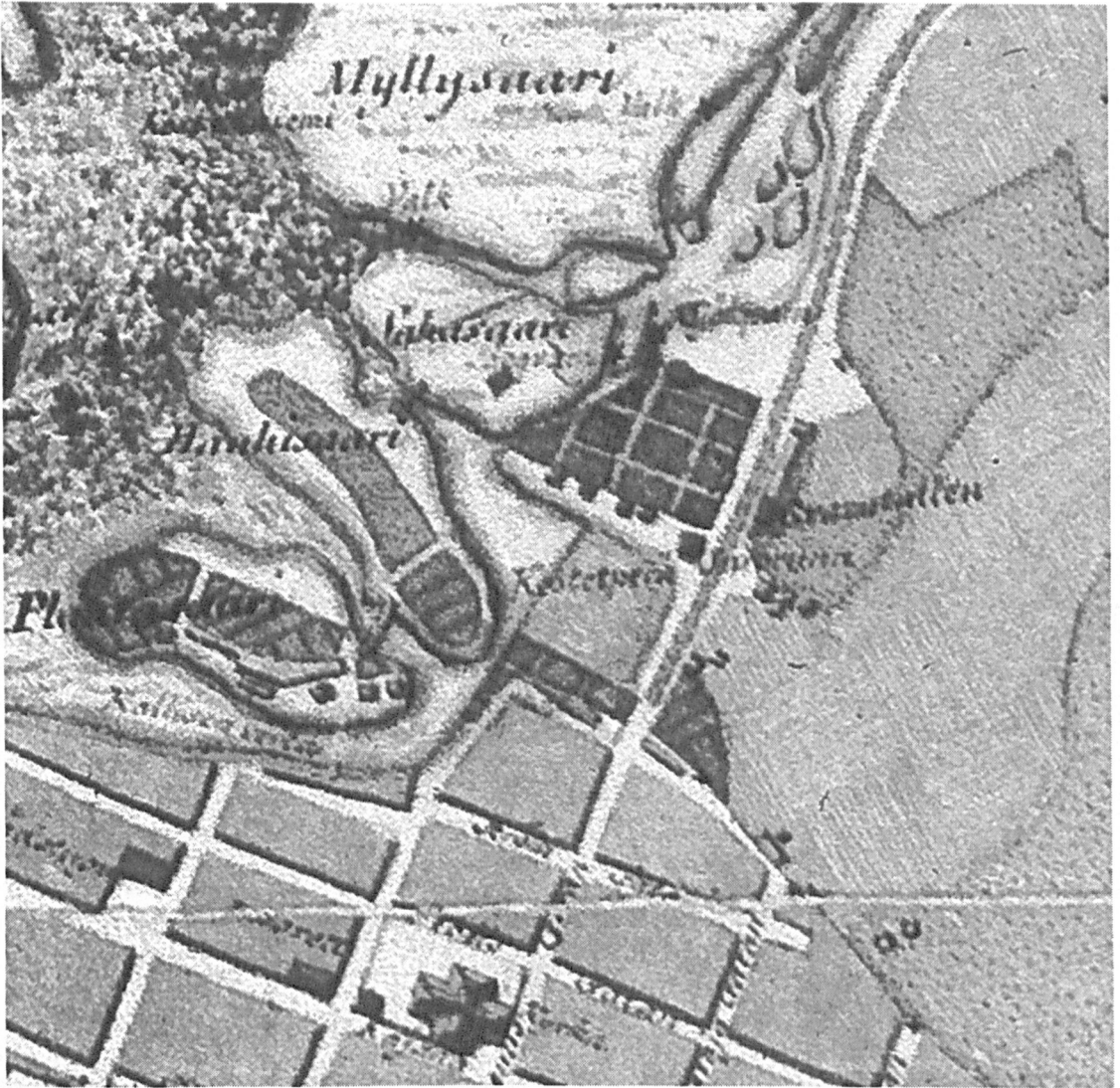
SVAMPAR åtskilliga arter – ej undersökta

Förteckning på Frukt Träd, Buskar och några Medicinal Växter som blifvit cultiverade i Uleåborg. Köks och matväxter förbigås sosom alla kända

HUOMAUTUS: Rivin lopussa oleva numero hakasuluissa viittaa Julinin julkaisun (1792) lajinumeroon.

- Jasminum officinale* – infördes i ap. J trädgård 1790 gick ut på följ. vintern. [1]
- Syringa vulgaris* – infördes efrån Wasa i J trädgård bärgar sig öfver vintern slås mycket rotskott, går ej optill form af träd – blir buskig. [2]
- Veronica longifolia* – i J. trädgård växte bra – prydliga blommor. [3]
- Salvia officinalis* – står sig intet öfver våra vintrar. Sås ärligen i varmbänk [4]
- Datura Stramonium* – sås året 1789, gaf om mogna frön. [8]
- Solanum Dulcamara* – 1793 kom några plantor efrån Stockh.: däraf utsattes en samma höst och lämnades otäkt. Om våren därpå blef den af landets ogräsning opkastad, den som sattes vid Brunnhus planket där den växte bra. De öfriga som sått i en jordlåda i kaltrum öfver vintern utsattes om våren växte bra och blommade J. trädg. och på följande år.
- Conium maculatum* – såddes i ap. tr. 1790. Sås sig numera sig sjelf på s. st. [16]
- Ligusticum Levisticum* [*Levisticum officinale*] – på s. st. i små täppor. [17]
- Coriandrum Sativa* – gaf mogna frön 1789. [18]
- Scandix odorata* [*Myrrhis odorata*] – har ej kunnat bergat ta frö eller at härda ut öfver vintern. [19]
- S. Cerefolium* [*Anthriscus cerefolium*] – mogna frön nästan alla år. [20]
- Berberis vulgaris* – införd Apoth. träd. 1790 höll sig i någon år men med aftagande västlighet gifva frukter [32]
- Tropaeolum majus* – ger merend. år några mogna knoppar. [34]
- Polygonum fagopyrum* [*Fagopyrum esculentum*] – Bohvete ifr. Savolax, växte bra och blommor men skadades af nattfrost [35]
- Rheum Palmatum* – har af Ap. Karlberg blifv. planterad 1776 [36]
- R. undulatum* [*R. rhabarbarum*] – 1789 fick J. af Pr. Svadö ägda Rhab plantor och frön – trifs bra – blommor – ger stundom frö
- Ruta Graveolens* – mästa åre sås i warm Benk – härdas ej ut Wintern [37]
- Pyrus Communis* – Pärön. 1790 fick J. några ympade [40]
- P. malus* [*Malus domestica*] – Pärön och apelträd – sås i låda öfver vintern och utsattes följande år. Pärönträd blif afbrudd 2 gick ut om vintern. På äppelträden frös somarqvistar bort, nya rotskott slog ut, men hvilka mer afsugna roten – så at träden dog småningom ut. [41]
- Rosa Gallica* – Dubla form rosor infördes i trädg. 1790, detta bärga sig någorlunda – halft osäkra. [42]
- Papaver somniferum* – ger mogna frön. [43]
- Peonia officinalis* – ifr. Stockh. 1790. Blommade 1791. gick ut. Ett nytt försök 1800. Sommaren 1802. [44]
- Aquilegia vulgaris* – inf. 1789 ger ärl. blommor och frön. [45]
- Satureja hortensis* – gaf mogna frön 1789. [46]
- Hyssopus officinalis* – inf. 1789 står väl öfver vintern. [47]
- Mentha Crispa* [*M. spicata* var. *crispa*] – flera försök at få örten at lefa öfv. vintern. [48]
- Melissa officinalis* – flera försök på kalt jord alla misslykades. [51]
- Cochlearia officinalis* – mästa frön märkligen står ej öfver vintern. [54]
- Sinapis Citrina* [*S. alba*] – såddes ärligen gaf mängd mogna frö. [60]
- Fumaria officinalis* – såddes sig sjelf i trädgården. [64]
- Robinia Caragana* [*Caragana arborescens*] – Sib. örten trifs bra. [68]
- Scorzonera humilis* [*S. hispanica*] – tämligen [?] men ej mogna frö. [69]
- Artemisia abrotanum* – trifs bra. [71]
- A. absinthium* – också [72]
- Matricaria Chamomilla* – sådes hösten – fortgick sedan bra på Gården och Trg. gårdarna. [74]
- Helianthus annuus* – gaf mogna frön 1789. [75]
- Centaurea Benedictus* [*Cnicus benedictus*] – växer men ger ej mogna frö. [76]
- Salix fragilis* [*S. × rubens*] – Pil omkring Radm. Wacklin fick dem, men dåliga. [82]
- På de wild växande örter af föregående förteckning finnes a. åtskilliga i Kemi Torneå, Kusamo och Utsjoki *Thymus serpyllum* som mer snarare borde förmoda närmare Uleåborg, såsom mera sydligt: detta bör tillskrivas den bättre jordmån som träffas där uppe än kring Uleåborg där den är mera sandig hela landet en inunderad uppplandning. b. At de flästa Medicinal Växter som på andra orter så lätt kunna samlas saknas i dessa förteckning såsom wild växande örter. c. at många s. malört *Chamomilla* m. fl. här måste trifvas som trädgårds växter.

Peter Nymanssonin kuva Uleåborgs skärgård vuodelta 1803. Julinin puutarha sijaitsi silloisen Sahansaaren itäpuolella nykyisen Rauhalan alueella (tumma alue, jota halkovat puutarhakäytävät). Sahasaaren pohjoispuolella on Myllysaari, eteläpuolella Hanhisaari ja Plaatansaari. Kuva: Kansallisarkisto, Nymanssonin kokoelma, Ia.* 7/- -.

KARL HENRIK EBERHARDT

(10.II.1846 – 4.V.1906)

Karl Henrik Eberhardt syntyi Ylikiimingin kappalaisen *Carl Adolph Eberhardtin* perheeseen. Äiti *Ebba Elisabeth* oli omaa sukua *Aejmelaeus*. Perhe oli muuttanut Ylikiiminkiin Hyrynsalmelta. Suvun arvellaan tulleen Suomeen Ruotsista ja alunperin Saksasta. Isälle annettiin varapastorin arvonimi. Hänet tunnettiin Ylikiimingin köyhänä pappina, joka jakoi rahansa köyhille.

Kirkonkirjojen mukaan *Karl Eberhardt* muutti Ouluun vuonna 1862. Täällä hän kävi koulunsa ja aloitti farmasian opintonsa. Kajaanin ja Kuopion kautta hän muutti vuonna 1872 Pulkkilan, minne Raahen apteekin omistaja *Fabricius* oli 1871 perustanut haaraliikkeen. *Eberhardt* toimi liikkeen ”myymämiehenä”, ja ilmeisesti hän tällöin oli saanut myös farmaseutin tittelin. ”Lääkeloota” toimi ensin yhä jäljellä olevassa Oravakankaan talossa. Myöhemmin *Eberhardt* rakensi Suomen sodan muistomerkin vieressä olevan *Koposen* ja nykyisin *Kilposen* talona tunnetun rakennuksen, jossa apteekkitoimintaa harjoitettiin. Pihalle *Eberhardt* rakennutti lääkkeiden säilytystä varten muhkean maakellarin, joka on edelleen paikallaan. Ilmeisesti lääkkeiden myynti tuotti Raahen apteekille niukasti, ja sivuliike lopetettiin vuonna 1879. Haapa-veden apteekki avasi uuden ”apteekki lootan” vasta vuonna 1894 (Pirttimaa & Savela 2000). *Eberhardt* jatkoi kuitenkin talossaan muuta kauppa-toimintaa. Mentyyään naimisiin pulkkilalaisen *Kaisa Kyöstilän* kanssa hän osti Laakkolan Paakkilasta maatilan, jota hän toimellisesti hoiti patruunan tapaan, vaikka olikin kivulloinen mies. Käytettiinpä hänestä myös nimitystä ”Paakkilan herra”. Hän käytti etunimistään muotoa Kaarlo Heikki. Paakkilassakin hän piti kauppaa. Perheeseen syntyi 11 lasta, joista kahdeksan eli aikuisikään.

Farmasian opintoihinsa liittyen *Eberhardt* keräsi valtaosin Oulun seudulta laajan kokoelman, jonka myös *Magnus Brenner* näki. Hän on ilmeisesti kehottanut *Eberhardtia* lähettämään kokoelman *Societas pro Fauna et Flora Fennicalle*. Seuran kasvitieteen intendentti *J. P. Norrlin* kirjoitti vuonna 1874 seuran Notiser-sarjassa (Ny serie 10: 464),

että kokoelma oli vastaanotettu vuonna 1871. Seura on säilyttänyt kokoelmasta laaditun luettelon. Minkä vuoksi 208:sta näytteestä vain 44 on nykyisin kokoelmassa (H), ei ole tiedossa. Ehkä siihen aikaan ei pidetty tarpeellisena tallentaa kustakin maakunnasta muutamaa näytettä enempää. Joukko näytteitä on merkitty *Hjeltin Conspectuksessa* nähdyksi (!), mutta niitä ei ole kokoelmassa. Mahdollisesti niitä on lähetetty vaihtonäytteinä ulkomaille (esimerkiksi *Campanula patula*: **Consp.** ! in dupl.). Käyräsaran (*Carex maritima*) tapaan näytteitä saatettiin pitää myös epäluotettavina. Oulujoelta (Uleå) kerätyissä näytteissä ei ole päivystä, mutta todennäköisesti ne on kerätty 1860-luvun lopulla (etupäässä 1869). Tämä ajoitus on merkitty eräisiin näytteisiin (H). Vain joissakin muualta kerätyissä näytteissä on mainittu keruuaika (1869, 1870; muun muassa *Pilosella peleteriana*). Luettelon laatimisaikaksi olemme merkinneet vuoden 1870.

HUOMAUTUKSIA: *Eberhardtin* luettelossa mainitut tiedot ovat osaksi mukana *Hjeltin Conspectuksessa* (1888–1926). Tämä on merkitty kunkin lajin tekstin loppuun hakasuluissa [**Consp.** osa: sivu]. Mikäli *Hjelt* on nähnyt näytteen, tietoon on **Conspectuksessa** merkitty ! Mikäli huutomerkkiä ei ole, teos viittaa vain käsi-kirjoitukseen. Verrattaessa tietoja kokoelmissa (H) nykyisiin (1997) oleviin näytteisiin, havaittiin, että kaikkia **Conspectuksessa** huutomerkillä merkittyjä näytteitä ei kokoelmasta löydy (**Consp.** !, ei H). Eräiden yleisten kasvien levinneisyystiedoissa ei **Conspectus** viittaa *Eberhardtin* luetteloon. Eräistä näistä on myös kokoelmanäyte (H). *Brenner* (1899) mainitsee myös *Eberhardtin* luettelon tiedot (Ul.: Eb.). Mikäli tietoa ei ole **Conspectuksessa**, viitataan *Brennerin* kirjoituksen sivulle (esimerkiksi Br.: 195). *Brennerin* teoksen alue ei ulotu Kemijärven, Sodankylän ja Kuolajärven (Salla) pitäjiin. Muut huomautukset on koottu luettelon loppuun ja niihin viitataan hakasuluissa olevalla lihavoidulla numerolla. *Eberhardtin* käsi-kirjoituksessa on korjauksia (corr.), jotka ovat mahdollisesti *Th. Saelanin* tai *Hj. Hjeltin* tekemiä.

EBERHARDT, K. H. 1870:

Växter från Uleå (+ Kuolajärvi, Sodankylä, Rovaniemi, Kajana, Kemijärvi etc). Växter till Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica af Farmacie Kandidat K. H. Eberhardt

Kemi [1]

- 27.7.1869 *Thalictrum flavum* L. (corr. *flavum*) [*T. simplex* L. ssp. *boreale* (F. Nyl.) Á. Löve & D. Löve] – n. Peteri gästgifveri [2]
25.7.1869 *Stellaria nemorum* L. [Br.: 195; 3]

Rowaniemi

- 22.7.1869 *Viscaria alpina* Röhl [*Lychnis alpina* L.] n. Kemi elf vid Ruokanen gästgifveri – [Consp. III: 26]
22.7.1869 *Cerastium vulgatum* [C. *fontanum* Baumg. ssp. *fontanum*] n. Karvo gästgifveri – [Consp. III: 111; H!; Br.: 195 s. n. C. *triviale*]

Kemijärvi

- 25.7.1869 *Bartsia alpina* L. Finns i Sodankylä – [Consp. IV: 104]

Sodankylä

- 27.7.1869 *Hieracium Pilosella* L. [*Pilosella peleteriana* (Mérat) F. W. Schultz & Schultz Bip.] vid Kemi elf – [4]
27.7.1869 *Silene Tatarica* ? vid Kemi elf – [Consp. III: 13!, ei H]
27.7.1869 *Astragalus alpinus* L. vid Kemi elf
27.7.1869 *Equisetum palustre* L. (corr. *scirpoides*) [E. *variegatum* Schleich. ex Weber & Mohr] vid Kemi elf – [Consp. I: 14 nomine E. *scirpoides*; H!]

Kuolajärvi [5]

- 4.9.1869 *Epilobium montanum* L. vid källor – [6]
16.8.1869 *Goodyera repens* sltn. af Sallantunturi – [Consp. I: 476; H!]
28.7.1869 *Tofieldia borealis* Wg. [*T. pusilla* (Michx.) Pers.] – [H!]
28.7.1869 *Juncus stygius* L. – [Consp. I: 150; H!]
16.8.1869 *J. trifidus* L. Sallantunturi – [Consp. I: 153!, ei H]
29.7.1869 *Lycopodium alpinum* L. [*Diphasiastrum alpinum* (L.) J. Holub] allmän – [Consp. I: 22!, ei H]
16.8.1869 *L. complanatum* L. [*D. complanatum* (L.) J. Holub] Sallantunturi
20.9.1869 *Botrychium matricarioides* Willd. [B. *multifidum* (S. G. Gmelin) Rupr.] allm. – [Consp. I: 68; H!]

Kajana

- 30.8.1870 *Lamium purpureum incisum* Willd. [*L. hybridum* Vill.] – [Consp. VI: 212!, ei H]
30.7.1870 *Heracleum sibiricum* L. – [Consp. IV: 202; H!], coll. Eberhardt & Lackström]
10.9.1870 *Trollius europaeus* L. – [Consp. III: 244; H!]
30.7.+30.8.1870 *Cystopteris fragilis* Bernh. – [Consp. I: 53; H!]
30.8.1870 *Asplenium filix femina* Sm. [*Athyrium filix-femina* (L.) Roth] – [Br.: 143; H!]
30.8.1870 *Polystichum filix mas* Roth (corr. *spinulosum*) [*Dryopteris carthusiana* (Vill.) H. P. Fuchs] – [Br.: 143; H!]

Af följande 178 arter och 7 afarter, förekomma 4 arter i Öfver & Neder Kimingi, de öfriga i Uleå Socken. [7]

Synanthereae

[Asteraceae]

- Tripleurospermum inodorum* Sch. – [Br.: 245]
Anthemis tinctoria L. rar. n. Pyykösjärvi – [Consp. VII: 104; H!]
Senecio vulgaris L. – [Consp. VII: 150; H!]
Gnaphalium Sylvaticum L. – [Br.: 243]
Solidago virgaurea L. – [Br.: 242]
Tussilago farfara L. – rar. [Consp. VII: 6; H!]
Centaurea Cyanus L. – [Br.: 247]
Cirsium arvense L. – [Br.: 246]
Carduus crispus L. – [Br.: 247]
Cirsium Heterophyllum All. [C. *helenioides* (L.) Hill] – [Br.: 247; H!]

[Cichoriaceae]

- Sonchus Oleraceus* L. – [Br.: 249]
Crepis Tectorum L. – [Br.: 249]
Hieracium pilosella L. [*Pilosella officinarum* F. W. Schultz & Schultz Bip. coll.] – Neder Kimingi
H. auricula L. [P. *lactucella* (Wallr.) P. D. Sell & C. West coll.; H. *suecicum* var. *pseudoauricula*] – [Br.: 260, H!]
H. auricula majus (corr. *Blyttianum*) [P. *pseudoblyttii* (Norrl.) Norrl.] – [Br.: 258]
H. vulgatum Fr. [coll.] – [Br.: 254]
H. rigidum H. [coll.] – Uleåsuu by [Br.: 253]
H. collinum Fr. (corr. *cymosum*) [P. *cymosa* (L.) F. W. Schultz & Schultz Bip. coll.] – nära Pyykösjärvi [Br.: 257]

H. umbellatum L. – [Br.: 249]
Leontodon autumnalis L. – [Br.: 248]

Valerianeae

[Caprifoliaceae]

Viburnum opulus L. Uleå Sockens utskog nära
 Sorsuanoja – [Consp. VI: 353; H!; 8]

[Valerianaceae]

Valeriana officinalis L. [*V. sambucifolia* Mikan fil.] –
 [Br.: 241 (*V. officinalis*)]

Rubiaceae

Galium boreale L. – [Consp. VI: 305]
G. uliginosum L. – [Br.: 239]
G. palustre L. – [Br.: 239]

Campanulaceae

Campanula patula L. rar n. Pyykösjärvi – [Consp. VI:
 405 (! in dupl., ei H)]

Boraginaceae

Myosotis palustris With. [*M. scorpioides* L.] – [Consp.
 V: 425; H!]
M. arvensis Hoffm. – [Br.: 228]
Asperugo procumbens L. – [Consp. V: 472]

Labiatae [Lamiaceae]

Scutellaria galericulata L. – [Br.: 237]
Prunella vulgaris L. rar Ölbryggeriängen – [Consp. VI:
 253]

Personatae [Scrophulariaceae]

Veronica longifolia L. – [Br.: 231]
V. serpyllifolia L. – [Consp. VI: 54!, ei H]
V. officinalis L. – [Consp. VI: 40; H!]
V. chamaedrys L. – [Consp. VI: 38; H!]
V. scutellata L. – [Consp. VI: 30]
Limosella aquatica L. – [Br.: 230]
Odontites rubra simplex [*O. litoralis* (Fr.) Fr. ssp.
litoralis] Warjakka holm [Oulunsalo] – [Consp.
 VI: 113; H!]
Euphrasia officinalis L. [*E. nemorosa* (Pers.) Wallr.] –
 [Br.: 233; H!]
Rhinanthus major Ehrh. [*R. angustifolius* C. C. Gmel.
 var. *aestivalis* (N. W. Zinger) Schischk. & Serg.] –
 [Consp. VI: 100; H!]
R. minor Ehrh. – [Br.: 233]
Sceptrum Carolinum Rudb. [*Pedicularis sceptrum-*
carolinum L.] – [Consp. VI: 92]
Melampyrum pratense L. – [Br.: 232]
M. sylvaticum L. – [Br.: 232]

Lentibularieae [Lentibulariaceae]

Utricularia Vulgaris L. – [Consp. VI: 119]
U. Intermedia Hayn. rar, Uleå Sockens utskog n. Kapelo
 torp. – [Br.: 235; 9]

Primulaceae

Lysimachia vulgaris L. Bränneri holmarna. – [Br.: 226]

Umbelliferae [Apiaceae]

Anthriscus sylvestris Hoffm. – [Br.: 212]
Cicuta virosa L. – [Br.: 212]
Pimpinella Saxifraga L. – [Consp. IV: 230]

Ranunculaceae

Ranunculus repens L. – [Br.: 200]
R. acris L. – [Br.: 200; H!]
R. auricomus L. – [Br.: 200]
Batrachium heterophyllum Fr. [*Ranunculus peltatus*
 Schrank ssp. *peltatus*] – [Br.: 201]
B. confervoides Fr. [*R. confervoides* (Fr.) Fr.] Nuotta-
 saari – [Consp. III: 226; H!]
Trollius europaeus L. – [Br.: 201]

Cruciferae [Brassicaceae]

Brassica campestris L. [*B. rapa* L. ssp. *oleifera* (DC.)
 Metzg.] – [Br.: 205]
Raphanus raphanistrum – [Consp. III: 399; H!]
Sinapis arvensis L. – [Consp. III: 375]
S. arvensis ambigua [*S. arvensis* L. var. *orientalis* W. D. J.
 Koch & Ziz] rar – [Consp. III: 377]
Erysimum cheiranthoides L. – [Br.: 204]
Cardamine pratensis L. [ssp. *paludosa* (Knaf) Čelak.] –
 [Br.: 204; H!]
Lepidium ruderalis L. – ballast plats [Consp. III: 385]

Gruinales [Geraniaceae]

Geranium sylvaticum L. – [Br.: 209]
Erodium cicutarium L'Her. h. o. d. – [Consp. IV: 131; H!]

Sileneae [Caryophyllaceae]

Silene inflata Sm. [*S. vulgaris* (Moench) Garcke] – [Br.:
 192]
S. maritima [*S. uniflora* Roth] rar, Hietasaari – [Consp.
 IV: 4!, ei H]
Viscaria vulgaris [*Lychnis viscaria* L.] Neder Kimmingi –
 [Consp.: III: 23]
Lychnis flos-cuculi L. – [Consp. III: 29; H!]
Dianthus deltoideus L. – [Consp. III: 35; H!]

Alsinaeae [Caryophyllaceae]

Stellaria Graminea L. – [Br.: 195]
S. longifolia Fr. – [Br.: 196]
Halianthus peploides Fr. [*Honckenya peploides* (L.)
 Ehrh.] ballast plats – [Consp. III: 73!, ei H]
Sagina procumbens L. – [Br.: 194]
Lepigonum rubrum Fr. [*Spergularia rubra* (L.) J. & C.
 Presl] – [Br.: 194]

Elatineae [Elatinaceae]

Elatine hydropiper L. – [Consp. IV: 76; H! = *E. triandra*
 Schkuhr; Br.: 208 *E. hydropiper*]

Rhamneae [Rhamnaceae]

Rhamnus Frangula L. [*Frangula alnus* Mill.] Uleå
 Socken vid Sorsuanoja – [Consp. IV: 155; H!, 8]

Crassulaceae

Bulliarda aquatica DC. [*Crassula aquatica* (L.) Schönl.]
– [Consp. IV: 268; H!]

Haloragaceae [*Haloragaceae*]

Myriophyllum spicatum L. [*M. sibiricum* Kom.]
Kembele vik – [Consp. IV: 370; H!]

Onagrarieae [*Onagraceae*]

Epilobium montanum L. [*E. collinum* C. C. Gmel.] rar –
[Consp. IV: 332, (f. *minor* 333; H!)]

E. palustre L. – [Br.: 215; H!]

Senticoseae [*Rosaceae*]

Rosa Cinnamomea L. [*R. majalis* J. Herrm.] Öfver
Kimingi – [Br.: 207]

Alchemilla vulgaris L. – [Br.: 220]

Rubus Saxatilis L. – [Br.: 218; H!]

Potentilla Norvegica L. – [Consp. V: 91]

Spiraea ulmaria L. [*Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.] –
[Br.: 220; H!]

Papilionaceae [*Fabaceae*]

Lathyrus pratensis L. – [Consp. V: 181]

Vicia sepium L. [ssp. *montana* (W. D. J. Koch) Hämet-
Ahti] rar – [Consp. V: 208; H!]

Ervum hirsutum L. [*Vicia hirsuta* (L.) Gray] rar –
[Consp. V: 221; H!]

Lotus corniculatus L. [var. *carneus* Hartm.] rar, Toppila
sund – [Consp. V: 243; H!]

Medicago lupulina L. [var. *lupulina*] ballast plats –
[Consp. V: 248; H!]

Melilotus alba Lam. rar – [Consp. V: 255]

Trifolium repens L. – [Br.: 223]

T. spadiceum L. h. o. d. – [Br.: 223; H!]

Empetreae [*Empetraceae*]

Empetrum nigrum L. – [Br.: 210]

Ericineae

[*Ericaceae*]

Myrtillus nigra Gil. [*Vaccinium myrtillus* L.] – [Br.:
224]

Oxycoccus palustris Pers. [*V. oxycoccus* L.] – [Br.: 224]

Arctostaphylos officinalis Wimm. [*A. uva-ursi* (L.)
Spreng.] – [Br.: 225]

Cassandra calyculata Don [*Chamaedaphne calyculata*
(L.) Moench] – [Consp. V: 316]

Calluna vulgaris Sal. – [Br.: 225]

[*Pyrolaceae*]

Pyrola minor L. – [Br.: 226; H!]

P. secunda L. [*Orthilia secunda* (L.) House] – [Br.: 226]

Portulacaceae

Montia fontana L. – [Br.: 198]

Polygoneae [*Polygonaceae*]

Polygonum lapathifolium L. [*Persicaria lapathifolia* (L.)
S. F. Gray] – [Br.: 190]

P. hydropiper L. [*P. hydropiper* (L.) Opiz] – [Br.: 191]

P. aviculare L. – [Br.: 191]

P. convolvulus L. [*Fallopia convolvulus* (L.) Á. Löve &
D. Löve] – [Br.: 191]

Rumex acetosa L. – [Br.: 192]

R. acetosella L. [ssp. *acetosella*] – [Br.: 192; H!]

Chenopodiaceae

Atriplex hastata var. *Salina* [*A. prostrata* Boucher ex
DC.] – [Consp. III: 137; H!]

A. Patula L. – [Consp. III: 139]

A. Patula var. *angustifolia* [*A. patula* L.] – [Consp. III:
141; H!]

Chenopodium album L. [*C. suecicum* J. Murr] –
[Consp. III: 128 var. *cymigerum*; H!]

Orchideae [*Orchidaceae*]

Corallorhiza innata Br. [*C. trifida* Châtel.] – [Br.: 176]

Listera Cordata (L.) R. Br. Uleåsuu by – [Consp. I: 471

”Oulu Sunby”]

Orchis maculata L. [*Dactylorhiza maculata* (L.) Soó] –

[Br.: 178]

O. maculata curvifolia Nyl. (corr. *maculata*) [*Dactylo-*
rhiza cf. *incarnata* (L.) Soó] – [Consp. I: 484!, ei

H; 10]

O. angustifolia Rehn. (corr. *incarnata*) [*D. incarnata*
(L.) Soó ssp. *cruenta* (O. F. Müller) P. D. Sell ja
ssp. *incarnata*] – [Consp. I: 485; H!]

Salicineae

[*Salicaceae*]

Salix pentandra L. – [Br.: 187]

S. Lapponum L. Uleåborg, Pyykösjärvi – [Br.: 189]

S. cinerea L. – [Br.: 187]

S. depressa L. [*S. starkeana* Willd.] – [Br.: 188]

S. repens L. – [Br.: 188]

[*Betulaceae*]

Betula pubescens Ehrh. – [Br.: 184]

B. nana L. – [Br.: 185]

Alnus Incana borealis Willd. 21. 4. 1865 [*A. incana* (L.)
Moench ssp. *incana*; H!]

– [Br.: 186 f. *virescens*]

Myricae [*Myricaceae*]

Myrica gale L. – [Br.: 186]

Coniferaea [*Pinaceae*]

Pinus abies L. [*Picea abies* (L.) Karst.]

Liliaceae [*Convallariaceae*]

Majanthemum bifolium DC. [*M. bifolium* (L.) F. W.
Schmidt] – [Br.: 148]

Convallaria majalis L. r. Uleåborg norra sid af elfven –
[Consp. I: 123; H!]

Alismaceae [*Juncaginaceae*]

Triglochin palustre L. – [Consp. I: 506]

T. maritimum L. Uleå Salo – [Consp. I: 507!, ei H]

Juncaceae

Juncus campestris DC. (corr. *Luzula multiflora*) – [Br.:
150]

J. bufonius L. – [Br.: 149]

J. articulatus L. (corr. *alpinus*) [*J. alpinoarticulatus*
Chaix coll.] – [Br.: 149]

Potamogetonaceae

Potamogeton marinus L. (corr. *pectinatus*) – [Consp. I: 545], ei H]

P. mucronatus Schrad. (corr. *obtusifolius*) – [Consp. I: 542; H!]

Cyperaceae

Carex pauciflora Lightf. – [Br.: 156]

C. Dioica L. – [Br.: 155]

C. Incurva Lightf. [*C. maritima* Gunn.] rar, Nuottasaari
– [Consp. I: 227; 11]

C. Chordorrhiza Ehrh. – [Br.: 156]

C. Teretiuscula Good. [*C. diandra* Schrank] – [Consp. I: 254]

C. Leporina L. sälsynty – [Consp. I: 254 (in dupl. !, ei H)]

C. Microstachya Ehrh. [*C. canescens* L. × *dioica* L.] rar,
Öfver Kimingi – [Consp. I: 258; H!]

C. Vitis Fr. (corr. *heleonastes*) – [Br.: 158; H!]

C. Canescens L. – [Br.: 157]

C. Aquatilis Wg. – [Br.: 159]

C. Vulgaris Fr. [*C. nigra* (L.) Reichard ssp. *nigra*] – [Br.: 158]

C. Vulgaris juncella Fr. [*C. nigra* (L.) Reichard ssp.
juncella (Fr.) Lemke] – [Br.: 158; H!]

C. Caespitosa L. – [Br.: 159]

C. Salina Schk. [*C. halophila* F. Nyl.] vid Bottniska
viken – [Br.: 160]

C. globularis L. – [Br.: 162]

C. Irrigua Sm. [*C. paupercula* Michx.] – [Br.: 162]

C. filiformis L. [*C. lasiocarpa* Ehrh.] vid Sorsuanoja &
Karahka by – [Br.: 163]; Pudasjärvi, Utajärvi,
Ylikiiminki

C. ampullacea Good. (corr. *vesicaria*) – [Br.: 164]

Eriophorum angustifolium Roth. – [Br.: 154]

Trichophorum alpinum Pers. – [Br.: 155]

Heleocharis palustris R. Br. [*Eleocharis palustris* (L.)
Roemer & Schultes coll.] – [Br.: 153]

[12]

Gramineae [Poaceae]

Nardus stricta L. – [Br.: 174]

Anthoxanthum odoratum L. – [Br.: 165]

Phleum alpinum L. – [Br.: 165]

Alopecurus geniculatus L. (corr. *fulvus*) [*A. aequalis*
Sobol.] – [Br.: 166]

Agrostis Canina L. – [Br.: 167]

Apera Spica venti P. B. – [Br.: 169]

Calamagrostis epigejos Roth. – [Br.: 168; H!]

Melica nutans L. – h. o. d. [Consp. I: 405]

Aira flexuosa L. [*Deschampsia flexuosa* (L.) Trin.] –
[Br.: 169]

A. caespitosa L. [*D. caespitosa* (L.) Beauv.] – [Br.: 169]

Enodium coeruleum Gand. [*Molinia caerulea* (L.)
Moench] sälsynty – [Br.: 170]

Catabrosa aquatica P. B. – [Consp. I: 404]

Poa annua L. – [Br.: 171]

P. trivialis L. – [Br.: 171]

P. sudetica Haenke – [13]

P. pratensis L. – [Br.: 171]

Bromus Secalinus L. sälsynty – [Consp. I: 443; H!]

Festuca ovina L. – [Br.: 173]

F. pratensis Huds. sälsynty – [Consp. I: 437]

Triticum repens L. [*Elymus repens* (L.) Gould] – [Br.: 174]

Equisetaceae

Equisetum arvense L. – [Br.: 139; H!]

E. pratense Ehrh. (corr. *sylvaticum*) – [Br.: 140]

Polypodiaceae

[*Thelypteridaceae*]

Polypodium phegopteris [*Phegopteris connectilis*
(Michx.) Watt] – [Br.: 143; H!]

[*Dryopteridaceae*]

P. dryopteris L. [*Gymnocarpium dryopteris* (L.)
Newman] – [Br.: 143]

Ophioglossaceae

Botrychium lunaria Sw. – [Consp. I: 62; H!]

Lycopodiaceae

Lycopodium clavatum L. [ssp. *clavatum*] – [Br.: 141; H!]
L. annotinum L. – [Br.: 142]

[*Selaginellaceae*]

Selaginella spinulosa Al. Br. [*S. selaginoides* (L.) Beauv.
ex Schrank & Mart.] – [Consp. I: 25!, ei H]

HUOMAUTUKSIA

1. Näytteet eivät ole Kemistä; ks. huom. 2 ja 3.
2. Lajinimi on yliviivattu. Keruupäivä on sama kuin Sodankylän näytteissä. Peteri gästgifveri on sijainnut vanhan Sallan (Kuolajärvi) kirkolla. Tieto jää epäselväksi.
3. Kasvi on kerätty Kemijoen varrelta joko Kemijärveltä (sama keruupäivä kuin *Bartsilla*) tai Sodankylästä. Brennerin maininta Kemistä on siis harhaanjohtava.
4. Eberhardtin näyte mainitaan lajin *Pilosella laticeps* Norrl. kuvauksessa (Norrlin 1884: 59) (= *Pilosella peleteriana*). Julkaisussa keruupäivä on 27.VII.1870. Näytettä ei nykyään löydy H: sta. Vrt. myös Wainio 1891: 35 (*Hieracium macrolepideum* Norrl. forma). Norrl. (Norrlin 1895: 6 P. * *epipsila*). Keruupaikka on Kitisen rannalla. Samoin muiden Sodankylän näytteiden.
5. Kuolajärven tiedot ovat rajan takaisesta Sallasta (Ks/Rs).
6. Kasvi lienee *E. hornemannii*, mutta tieto jää epäselväksi. Conspectus ei mainitse näytettä *E. alpinum*, *E. alsinifolium*in tai *E. hornemannii*in teksteissä. Myöskään kokoelmassa (H) ei ole näytettä.

7. Kiimingin ja Ylikiimingin neljän näytteen lisäksi nykyään Oulujoen (Oulun) alueen ulkopuolelta on kuuden kasvin tiedot: *Viburnum opulus*, *Odontites litoralis*, *Utricularia intermedia*, *Rhamnus frangula*, *Triglochin maritimum* ja *Carex lasiocarpa*. Muutama keruupaikka, mm. Nuottasaari, on ollut jo keruuaikana Oulun kaupungin aluetta. Ainakin yksi kasvi on tallennettu Oulunsalosta.
8. Sorsuanoja laskee Pudasjärven lounaiskulmalla Nuorittajokeen Utajärven puolelta. Alueella on ollut Oulujoen kunnan syrjäpalstoja.
9. Kapelo on Utajärvellä Sorsuanojan yläjuoksulla; ks. huom. 8.
10. Luonnontieteellisen keskusmuseon Kasvimuseossa on Eberhardtin keräämä näyte *D. incarnata* ssp. *incarnata*. Mahdollisesti tieto tarkoittaa sitä.
11. *Carex maritima* -tiedosta Hjelt (1892: 227) mainitsee: "Brenn. Reseb. p. 76 uppgifver Uleåborg såsom artens sydgräns. Eberh. anför den från Uleå Nuottasaari, men exemplaret torde knappt höra hit." Brenner (1899: 156) kirjoittaa: "Ul. Nuottasaari, r.: Eb.; Br.; uppgiften högst osäker: Hj. – Det till Herb. Mus. Fenn. inlemnade, men efter hvad det synes numera förkomna exemplaret, hvarpå uppgiften i Reseberättelsen 1869 grundar sig tillhörde visserligen *C. incurva*, men torde efter all sannolikhet genom förväxling hafva erhållit oriktig etikett, hvarföre arten nu uteslutes." Kotilainen (1950) pitää kuitenkin todennäköisenä, että Eberhardt on kerännyt saran Nuottasaaresta. Kokoelman luonne on täysin paikallinen. Keruupaikka on nykyisin tehdasaluetta. Korhonen (1989) ja Ulvinen (1990) katsovat, että kasvi on säilytettävä maasta hävinneiden kasvien luetteloon.
12. Eberhardtin luettelosta puuttuu *Blysmus rufus*, jonka hän keräsi Oulun Nuottasaaresta. Mahdollisesti näyte on joutunut Helsinkiin (H) Brennerin välittämänä. Tästä tiedosta Hjelt (1892) toteaa: "Något direkt bevis för att exemplaret vore förväxlad eller arten på något sätt tillfällig finnes dock ej". Luettelosta puuttuu *Glyceria fluitans*, josta **Consp.** I: 429 mainitsee "Oulu: Eberh. in dupl. !". Luettelossa ei myöskään ole lajia *Scrophularia ehrharti* (= *S. umbrosa*), jonka Brenner (1899) mainitsee Eberhardtin löytäneen. Tästä muun muassa Tanskassa kasvavasta kasvista ei ole muita tietoja Suomesta.
13. *Poa sudetica*. Nimi on yliviivattu. Näyte ei liene säilynyt. *Poa chaixii* on kerätty Oulusta mahdollisesti painolastipaikalta vuonna 1883 (S. W. Liljebloom, H).

HERMAN SEVERIN ZIDBÄCK

(17.IV.1850 – 15.V.1894)

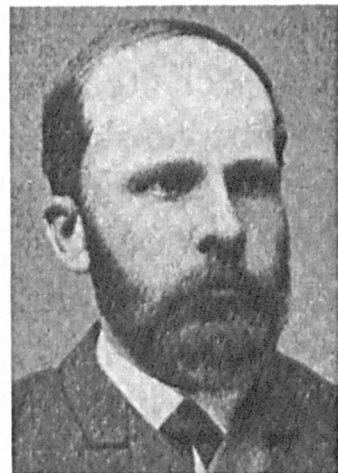
Zidbäckit ovat lounaissuomalaista pappissukua 1600-luvun lopulta, myös *Herman Severinin* isä *Johan Axel* oli pappi. Vanhin tunnettu esi-isä oli Turun porvari Hans Bengtsson Tonttila 1600-luvun lopulla. Äiti *Lovisa Katarina* (os. *Freudenthal*) oli kotoisin Siuntioista. *Herman Zidbäck* syntyi Loimaalla kahdeksanlapsiseen perheeseen neljäntenä (*Zidbeck* 1977). Hän valmistui filosofian kandidaatiksi vuonna 1874, ja opettajantutkinnon hän suoritti vuonna 1880. Oulun ruotsalaisen lyseon historian, maantieteen, luonnontieteen ja kaunokirjituksen kolleegaksi hänet valittiin helmikuussa 1881. Tätä virkaa hän hoiti kuolemaansa asti. *Zidbäck* ei mennyt naimisiin.

Ajan hengen mukaan *Zidbäck* oli monipuolinen luonnontuntija, joka alati innosti oppilaitaan luonnon pariin. Hänen vakiovastauksensa kuuluivat ”nä så e de”, kun hän kykeni vastaamaan oppilaidensa kysymyksiin. *Zidbäck* oli pidetty paitsi koulun opettajien, myös oppilaiden keskuudessa (*Törngren* 1894, *Eklund & Hortling* 1913). Monet hänen oppilaistaan olivat kiinnostuneita luonnosta koko elämänsä. Aina sään sallissa *Zidbäck* kulki luonnossa näytteitä tallentaen, etenkin kasveja, joita hän käytti opetuksessa. Toisinaan koko luokka teki maastoretkiä, etenkin kevätlukukaudella, kasveja keräillen ja lintujen lauluääniä opetellen. *Zidbäckillä* oli myös tavoitteena kattavan luonnomuseon perustaminen kouluun.

Zidbäckin oppilaat ja hän itse keräsivät runsaasti kasvinäytteitä koko Pohjois-Suomesta ja myös Pohjanmaalta. Näitä näytteitä *Zidbäck* tallensi koulun kokoelmiin ja välitti myös *Herbarium Musei Fenniciin* ylilääkäri *Thiodolf Saelanin* ja lehtori *Hjalmar Hjeltin* tarkistettavaksi. Molemmat olivat ajan parhaita kasvituntijoita Suomessa. *Hjelt* käytti *Zidbäckin* tietoja Suomen kasvien kasvupaikkatietojen yhteenvedossa *Conspectus Florae Fennicae* (*Hjelt* 1888–1926), usein kuitenkin lyhentäen. Useiden tavallisten lajien tietoihin ei lainkaan viitata. Vuonna 1893 tehdyn luettelon sanikkaisia, paljassiemenisiä ja yksisirkkaisia koskevat tiedot eivät ehtineet mukaan *Conspectuksen*

I osaan. Myös *Brenner* (1899) mainitsi *Zidbäckin* kokoamia tietoja yhteenvedossa Pohjois-Suomen kasveista. *Zidbäckin* ja oppilaiden keräyksissä oli paljon näytteitä Toppilan satama-alueen painolasikasveista. Oulun lisäksi *Zidbäck* kirjasi kasvitietoja Pälkäneeltä, missä hänen vanhempansa asuivat. *Zidbäck* kokosi muistiinpanoja kasveista, käsikirjoituksen omaisiin luetteloihin (1887ab), joita hän myöhemmin täydensi (1888ab, 1893). Hän kävi myös kirjeenvaihtoa Helsingin tutkijoiden kanssa. Näitä kirjeitä on säilynyt muutamia.

HUOMAUTUKSIA: *Zidbäckin* luetteloissa mainitut tiedot ovat osaksi mukana *Hjeltin* (1888–1926) *Conspectuksessa* [*Zidb.* ja *Zidb. Add.* (käsikirjoitukset) sekä *Zidb. ann.* ja *Zidb. in litt.* (kirjeitä)]. Tämä on merkitty kunkin lajin tekstin loppuun hakasuluissa [*Consp.* osa: sivu]. Kokoelmanäytetiedot on osin lisätty hakasulkuihin, etenkin kriittisten tapausten osalta. *Zidbäck* käytti merkintää Δ , mikäli kasvista oli hänellä näyte, joka voitiin haluttaessa lähettää tarkastettavaksi. Myös nämä kasvit on tarkistettu kokoelmista [*Helsinki* (H), *Jyväskylä* (JYV), *Kuopio* (KUO), *Oulu* (OULU), *Vaasa* (VOA)]. Myös *Brenner* (1899) mainitsee *Zidbäckin* luettelon tietoja [*Br.:* sivu]. *Zidbäckin* oma kasvikoelma, jonka näytteisiin hän usein viittaa, ei ole säilynyt.

Herman Severin Zidbäck
Kuva julkaisusta: *Eklund & Hortling* 1913

ZIDBÄCK, H.S. 1887A:

Förteckning öfver växter funna på Uleåborgs (Toppila), Simo, Kemi och några andra ballastplatser åren 1881– 1886 samt delvis 1887

De i här följande förteckningar jemte angifvande af fyndorterna upptagna växter har undertecknad dels sjelf anträffat i Uleåborg eller dess närmaste omgifningar, dels hafva de förekommit i herbarier tillhörande elever vid Uleåborgs svenska lyceum, hvilka tagit arterna både här och i andra delar af länet med undantag med några få (arter), som härstamma från nordligaste kusttrakten af Wasa län.

Bland de växter, som ingå i den senare förteckningen, har dessutom ett icke ringa antal blifvit taget i nordligaste Österbotten och Lappland af Agronomen K. Laurin, som jemte noggranna uppgifter om samlings- och fyndorter inlemnade dem åt mig att bestämmas. De elever, af hvilka jag frånar deras herbarier ellet muntligen erhållit de flesta och tillförlitligaste uppgifter, äro följande: J. A. Sandman (numera Stud.) – herb. med växter fr. Uleåborg, Kajana, Karlö o. a. orter –, Ch. E. Keckman – h. m. v. fr. Simo, Kemi och Lohteå –, S. W. Nordling – h. m. v. fr. Enare, Utsjoki och Kitilä –, W. Sandman – h. m. v. fr. Uleåborg o. Pudasjärvi –, I. W. Malmberg, A. W. Wennberg och K. F. Hedman – herbarier m. v. fr. Uleåborg –, bröderna Sandström – h. m. v. fr. Pulkmila –, bröderna Forsström – h. m. v. fr. Pudasjärvi –, K. G. N. Lindholm – h. m. v. fr. Oulais –, bröderna Heikel – h. m. v. fr. Kemijärvi – o. några andra. Otillförlitliga eller tvivelaktiga uppgifter om fyndorter hafva antingen h. o. h. utlemnats eller utmärkts med frågetecken.

Förteckningarna äro ordnade enl. Fries' system i elfte upplagen af Hartmans handbok i Skandinavien flora. De växter, hvilkas namn jemte åtföljande uppgifter här upptagas inom parentes men utan nummer, finnas (oftast) allmänt äfven å odlade o. a. st. vid Uleåborg.

Δ Betyder att exemplar af arten blifvit tillvaratagna och afstås, om så önskas.

Uleåborg i oktober 1887, H. S. Zidbäck

Fam. **Synanthereae**

[**Asteraceae**]

1. *Chrysanthemum segetum* L. [*Glebionis segetum* (L.) Fourr.] Simo 1884, Uleåborg (Toppila) 11.IX.1885 med blommorna ännu ej utvecklade. – [Consp. VII: 126; H]
- (*Matricaria inodora* L. jemte * *maritima* [*Tripleurospermum inodorum* Schultz Bip. & *T. maritimum* (L.) W.D.J. Koch coll.] Toppila årligen ganska ymnigt.)^x [kts. s. 30] – [Consp. VII: 110]
2. *Matricaria Chamomilla* L. Toppila o. a. ballastplatser vid Uleåborg årligen ganska talrikt. – [Consp. VII: 114]
3. *Anthemis arvensis* L. Toppila 1884; få exemplar. – [Consp. VII: 99]
- (*Achillea Millefolium* L. Toppila årligen i myckenhet.)
- (*Tanacetum vulgare* L. Toppila årligen i myckenhet.)
4. *Artemisia campestris* L. [ssp. *campestris*] Raatti holme på den af ballastgrus bestående vägbankens sluttningar emellan broarna 1880 (antagligen redan förut) t. o. m. 1887; 1885, -86, -87 på ballasten vid Toppila sund. [På hvardera stället några (kanske 10) stånd.] – [Consp. VII: 75; H], coll. C.E. Keckman 30.VIII.1885 Raattiholme
- (*A. vulgaris* L. Toppila årl. i myckenhet.) – [Consp. VII: 79]
5. *A. vulgaris* β *coarctata* (Forss.) [*A. vulgaris* L. var. *coarctata* Forselles] Toppila. IX.1885. – [Consp. VII: 80]
6. *A. maritima* L. Toppila 1886 o. -87; 2 a 3 stånd. Δ – [Consp. VII: 81; H], coll. Anon. & H. Zidbäck 28.IX.1887]
7. *A. absinthium* L. Toppila 1887; 1 stånd. – [Consp. VII: 85]
8. *Senecio Jacobea* L. I 3 elevers herbarier, tagen v. Toppila 1886. – [Consp. VII: 143]
9. *S. viscosus* L. Fr. o. m. hösten 1882 t. o. m. 1886 v. Toppila i tilltagande mängd; förekom äfven 1887, ehuru mindre ymnigt än året förut; blommar likasom följande art till vinterns inbrott och bildar derjemte mogen frukt. – [Consp. VII: 147; H], coll. J.A. Sandman 15.VIII.1884]
- (*S. vulgaris* L. Årligen ymnigt v. Toppila.) – [Consp. VII: 152]
10. *Filago montana* L. [*F. arvensis* L.] Toppila 1882 sept. o. 1885, Simo 10.VII.1885; på båda platserna få exemplar. – [Consp. VII: 51]

11. *Bellis perennis* L. På ballast v. Brahestad; trol. fåtaligt. – [Consp. VII: 23]
- Aster* (*Tripolium* L. ?) Toppila 1884; några få stånd med blommor liknande den hos nyss anförda art, men i öfrigt betydligt avvikande. Då jag försummat att anteckna afvikelserna och ej tydligt erinrar mig dem, kunna de icke här anföras.
12. *Erigeron canadensis* L. [*Conyza canadensis* (L.) Cronq.] Toppila tillf. vis (1882, 1885); Kemi lika så (1883, 1885). – [Br.: 242]
13. *Tussilago Farfara* L. Yppade sig 1884 på ballasten v. Toppila och har derefter spridit sig derstädes och förökats; blommor jemfv. sent så t. ex. 1886 först i juni; 1885 o. 1884 ännu icke i slutet af maj (omkr. 25°). – [Consp. VII: 8; H!, coll. C.E. Keckman 2.VI.1886]
14. *Centaurea nigra* L. [*C. jacea* L. × *nigra* L.] Blr. tagna 21.VI.1886 från ett vid Toppila växande stånd i 2 elevers herbarier. Δ – [Consp. VII: 10; H!, coll. B. Haglund 21.VI.1886, det. J. Jalas 1960]
15. *Carduus (acanthoides* L. ?) (s. hybr. *crispo-nutans* Koch?) [*C. nutans* L.] Toppila 1885; del af 1 expl. i en elevs herb. Δ – [H!, coll. J. Malmberg 3.XIII. 1885]
- (*C. crispus* L. Toppila årligen talrikt.) – [Consp. VII: 183]
16. *Cirsium arvense* β *ferox* Hn. [var. *maritimum* Fr.] Flestädes vid Toppila sund teml. ymnigt; varierar med blad, som äro grundt parklufna, styft torniga samt på undre sidan ulliga. – [Consp. VII: 168]
17. *Lappa tomentosa* (Mill.) Lam. [*Arctium tomentosum* Mill.] Toppila 1884 och senare; få stånd. – [Consp. VII: 194]
18. *L. minor* DC. [*Δ. minus* Bernh.] Vid vägbranten på Raatti holme; 2 a 3 stånd. – [Consp. VII: 199]

[Cichoriaceae]

19. *Cichorium intybus* L. Ballast vid Kemi stad tillf. vis 1885 några st. – [Consp. VII: 220]
20. *Lactuca sativa* L. Tillfällig v. Toppila 1886; några stånd. – [Consp. VII: 345]
21. *Lampsana communis* L. Kemi, Toppila (1883, -84, -85); förekommer troligen hvarje år, ehuru fåtaligt. – [Consp. VII: 223]
- (*Crepis tectorum* L. Toppila årligen; teml. talrik.) – [Br.: 249]

Rubiaceae

22. (*Galium verum* L. [*G. × pomeranicum* Retz.] Uleåborg på ballast i ringa mängd.) – [Consp. VI: 325; H!, coll. H. Lindgren X.1886; kaikkien Oulusta kerättyjen näytteiden on todettu olevan risteymälaajia]

Convolvulaceae

22. *Convolvulus arvensis* L. Toppila 1885, -86, och -87; några få stånd. – [Consp. V: 402]
23. *C. sepium* L. [*Calystegia sepium* (L.) R. Br. ssp. *sepium*] Toppila sept. 1885, 1 a 2 stånd. – [Consp. V: 405]

Hydrophyllaceae

24. *Nemophila atomaria* H. & M. [*N. menziesii* Hooker & Arn.] Brahestad å ballast 1884; 1 ex. i en elevs herb. – [Consp. V: 423]

Borragineae [Boraginaceae]

25. *Anchusa officinalis* L. Toppila 29.VII.1884, sept. 1885, 1886; 1 eller några få stånd. – [Consp. V: 458; H!, coll. Anon. IX.1885; C.E. Keckman IX.1885]
26. *A. arvensis* (L.) M. Bieb. Uleåborg å ballastplatser; teml. sällsynt. – [Consp. V: 461; H!, coll. C.E. Keckman 9.IX.1886]
27. *Echium vulgare* L. Tillfällig v. Toppila 1883, -84, -86; vid Brahestad i juli 1884. – [Consp. V: 456; H!, coll. C.E. Wikman 12.IX.1885 Oulu]
28. *Echinopspermum lappula* (L.) Lehm. [*Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort] Toppila 29.VI.1883, -84, 11.IX.1885 (med mogn. frukter); 1886. Förekommer sålunda kanske årligen, men mest ganska fåtaligt. – [Consp. V: 468]
29. *Borrago officinalis* L. Några exemplar anträffades med blr. o. mogna frukter sept. (1883?) i ett potatisland inv. lasarettet; (Såsom tillf. vis förekommande, anfördes arten här, ehuru icke anträffad på ballast). Kemi 1.VIII.1883 på (ballast?). – [Consp. V: 325]
- (*Lithospermum arvense* L. Toppila 1887; föga talr.) – [Consp. V: 446]

Labiatae [Lamiaceae]

30. *Glechoma hederacea* L. Uleåborg: Toppila (tid?); Kemi 1884, på båda platserna tillfälligt och i ringa antal. Exemplaren fr. Toppila voro nödvuxna, det (l. de?) fr. Kemi (i elev Keckmans herb.) har blott 2 blr. i kransen, teml. stora och bredt hjertlika (spetsiga) blad samt stelk o. bladnerv kort grågludna. – [Consp. VI: 199]
31. *Ballota nigra* L. β *foetida* Lam. [*B. nigra* L. ssp. *meridionalis* (Bég.) Bég, näyteen puuttuessa määrittys jää epävarmaksi] Med bladen åtm. de öfre ej trubbiga, utan ngt. spetsiga, åggrunda samt groft trubbsågade. Toppila 1885, 1886 samt trol. tidigare, ehuru icke blommande; föga talrik. – [Consp. VI: 245]
32. *Stachys silvatica* L. Kemi 1883 (blommande 1.VIII), Toppila 1885 (i sept. utblomnad), 1886; föga talrik. – [Consp. VI: 236]
33. *Leonurus cardiaca* L. Toppila 20.VIII.1882; trol. några få l. blott 1 expl. – [Consp. VI: 247]
34. *Lamium album* L. Toppila årligen på samma fläck i teml. stor mängd samt dessutom tillfälligt h. o. d. på ballasten i mera enstaka exemplar, Varjakka; utbildar (åtm. v. Toppila) sällan frukt. – [Consp. VI: 207]
35. *Galeopsis ladanum* L. Uleåborg: Toppila o. Pikaasaari 1882, -85, -86; på det förra stället kanske årligen, men fåtaligt och mest nödvuxen; Simo 1885. – [Consp. VI: 222]

Solanaceae

36. *Solanum dulcamara* L. Ett stånd anträffad vid Toppila (1882?) – [Consp. V: 450]
37. *S. nigrum* L. Kemi (år?), Toppila 1882, -83 (med bl. och mogna bär), -85 och -86; tillf. vis äfven i staden så t. ex. 1884 på en grusbänk vid stranden och 1886 (med bl. och mogna bär, ej sådd l. planterad) i en trädgård: Vid alla tillfällen har arten uppträdt blott i ett l. få exemplar. – [Consp. V: 477]
38. *Hyoscyamus niger* L. Toppila 1882, Kemi (1885?), ett l. få expl. – [Consp. V: 456]

Personatae [**Scrophulariaceae**]

39. *Verbascum Thapsus* L. Toppila sept. 1885; par, tre stånd vid begynnande blomning; anträffad äfven 1887. – [Consp. VI: 3]
40. *V. nigrum* L. Raatti årligen: 1880 (l. tidigare?) t. o. m. 1887, 2 a 3 stånd; torde vara flerårig, då den, oakadt före fruktmognaden (vid höslotter) årligen afslagen, likväl bibehållit sig på samma fläckar (vid förut nämnda väg mellan broarna) en längre följd af år. – [Consp. VI: 8]
41. (*Antirrhinum Oronitium* L.?) [**Misopates orontium** (L.) Rafin.] Toppila 1885; U: borg bland gräset i en esplanad 1886; på hvard. stället trol. blott ett expl. Δ – [Consp. VI: 20; H!, coll. A.W. Wennberg VII.1885, det. Th. Saelan 1889]
42. ? ? Myskört? [**Kickxia spuria** (L.) Dumort.] Toppila 1885; ett expl. Δ – [H!, coll. A.W. Wennberg VII.1885, det. Th. Saelan 1889]
43. (*Linaria minor* (L.) Desf.?) [**Chaenorhinum minus** (L.) Lange] Toppila 1885; trol. blott 1 expl. (utblommad), Kemi (år?); (talrikhet?). Δ – [Consp. VI: 10; H!, coll. R. Enwald & H. Hollmén 1883 Oulu; A.W. Wennberg VII.1885 Oulu, det. Th. Saelan 1889]
- (Dessa 3 arter [41, 42, 43] i 4 expl. förekommo alla, förutom den ena expl. af (*A. Oronitium?*), i elev Wennbergs herb.; det fr. esplanaden härstammande expl. af denna art i en annan elevs (Hedmans) herbarium; blott såsom pressade har jag sålunda varit i tillfälle att se de ifråga varande växterna.)
44. *L. vulgaris* Mill. Raatti 1880 – 1887 i ansenlig mängd (vid förutnämnda väg mellan broarna); trol. införd med det till vägbyggnaden använda ballastgruset; Toppila fr. o. m. 1885 l. förut, dock föga talrikt; (angående förekomsten vid andra nordösterbottniska sjöstäder m. fl. orter se den senare förteckn.) – [Consp. VI: 14]
45. *L. supina* (L.) Desf. [**L. loeslii** Schweigg.] Med grenspetsar o. blomskaft fullk. glatta, foderflikar-nes glandelhårighet (t. o. m. genom loupe) knappt märkbar; kronsporrn blott hos blommor i knoppstillst. något violettstrimmig; blomklasen teml. fåblommig och gles; blommorna väluktande; har mogna frön i sept; Toppila 1885, -86, -87, föga talrik. Δ – [Consp. VI: 17; H!, coll. Anon. 10.IX.1885, 3.IX.1886, det. A. Kurto 1997, Ulvinen & Varkki (1999)]

46. *L. cymbalaria* (L.) [**Cymbalaria muralis** P. Gaertner et al.] Toppila 1886; ungt exemplar med teml. outv. stjelk. – [Consp. VI: 19]
47. *Veronica Anagallis* L. [**V. anagallis-aquatica** L.] Toppila 1886; i 2 herbarier. Exemplaret i det ena af dessa var ngt. afvikande till bladen, som voro äggrundt – lancettlika, men trubbiga och högre upp på stjelken kortskaftade; (häri således öfverensstämmande med *V. Beccabunga*); de nedre bladen deremot tycktes, så vidt man på den illa pressade växten kunde se, vara oskaftade, half-tomfattande; i detta och öfrigt (klasarnes täthet o. blomskaftens hårighet) öfverensstämde sålunda karaktärerna åter med dem hos *V. Anagallis*. – [Consp. VI: 36; H!, coll. C.E. Keckman IX.1886 Toppila]
- (*V. chamaedrys* L. Kemi å ballast (år?); (talrikhet?); Toppila 1887). – [Consp. VI: 39]
48. *V. arvensis* L. Simo 1884. – [Consp. VI: 59]
49. *V. agrestis* L. Toppila 8.VII.1882, -84, -86, Simo; trol. fåtalig. – [Consp. VI: 66]
50. *V. polita* Fr. Toppila 10.IX.1885; 2 l. 3 exemplar. Δ – [Consp. VI: 64; H!, coll. Anon. 10.IX.1885]
51. *V. hederæfolia* L. Toppila 1882, 1886 (förkrympt); 2 – 3 expl. – [Consp. VI: 68]
- Lathraea squamaria* L. Ett halfvuxet stånd påstås hafva sammaren 1882 blifvit tagit på ballasten v. Toppila!]

Primulaceae

52. *Anagallis arvensis* L. Kemi 3.XIII.1883; Toppila 10.IX.1885, -86; fåtalig l. blott ensamma exemplar. – [Consp. VI: 379]

Plantagineae [**Plantaginaceae**]

53. *Plantago media* L. Uleåborg (Toppila?) å ballast; (blott eng. antrf.?). – [Br.: 236]
54. *P. lanceolata* L. Kemi; Uleåborg (Toppila) 1885 o. a. år; fåtalig; äfven å jernbanvallen bland det sådda gräset 1886 i enstaka expl. – [Consp. VI: 152]
- (*P. maritima* L. Toppila, kanske årligen, fåtaligt.) – [Br.: 236; H!; JYV!, coll. J.A. Sandman 4.VIII.1884]
- (*P. major* L. Toppila, kanske årligen, fåtaligt.) – [Br.: 235]

Umbelliferae [**Apiaceae**]

55. *Coriandrum sativum* L. U: borg (på afstjelnings-plats) 13.IX.1887; 3-4 exemplar. – [Consp. IV: 240; H!, coll. H.S. Zidbäck 13.IX.1887]
56. *Chaerophyllum temulum* L. U: borg (Toppila) 1882; 1 exemplar. – [Consp. IV: 218]
57. *C. bulbosum* L. Förut odlad i en trädgård nära Uleåborg; numera (1885-87) förvildad och uppträdande i några exemplar på en linda ej långt derifrån. – [Consp. IV: 218]
- C. bulbosum* v. *Prescottii* (DC.) Fellm. [**C. prescottii** DC.] Odlas fortfarande i nämnda trädgård; härstammar fr. Kittilä. – [Consp. IV: 218]
58. *Conium maculatum* L. Toppila i sept. 1887; någorl. talrik (omkr. 12 expl.); var utblommad o. hade

- ymnig frukt, som delvis var mogen. – [Consp. IV: 240; H!, coll. H.S. Zidbäck 19.IX.1887]
59. *Daucus carota* L. Toppila i sept. 1886 (v. -87?); få exemplar med blommor o. n. mogen frukt. – [Consp. IV: 185]
60. *Aethusa Cynapium* L. Förekommer årligen, men i små exemplar o. föga talrik, på ballast vid U: borg (särđ. Toppila) och Kemi; i en trädgård anträffades deremot 1 expl. af ovanlig storlek (4 fot) i okt. 1886. – [Consp. IV: 212; H!, coll. H.S. Zidbäck 26.X.1886]

Resedaceae

61. *Reseda luteola* L. Toppila 13.IX.1881, 10.VIII.1883; vid förstn. tillfälle blott ett expl. i begynnelsen af sin blomnig; vid det senare tillf. torde antal o. utveckling hafva varit desamma. – [Consp. III: 401]
62. *R. lutea* L. Kemi 1885; Toppila 1881 i sept. vid begynnande fruktsättning, 1882, (1885?) samt vid begynnande blomning 1.VII.1886; mycket få l. blott ett enda expl. vid hvarje tillfälle. – [Consp. III: 401]

Ranunculaceae

63. *Ranunculus arvensis* L. Toppila 1886; ett omkr. 1/2 fot högt exemplar (elev Wennbergs herb.) – [Consp. III: 214; H!, coll. A.W. Wennberg 25.VI.1886]
64. *Delphinium consolida* L. [*Consolida regalis* Gray] Toppila 1887; 1 expl. uppgifves hafva blifvit funnet. [Consp. III: 401; H!, coll. Anon. VII.1887]

Papaveraceae

65. *Papaver Rhoeas* L. Toppila n. årligen; fåtalig, ofta förkrämt. – [Consp. III: 285; H!, coll. Anon. 10.IX.1882]
66. *P. somniferum* L. Toppila 1882-85, Simo; fåtalig. – [Consp. III: 285]
67. *Chelidonium majus* L. Toppila aug. 1885, Kemi 9.VIII.1883, Brahestad 10.VII.1883 (på ballast? odl. i trädgård o. förvildad? l. vild?); fåtalig åtm. v. Toppila o. Kemi. – [Consp. III: 287; H!, coll. A.W. Wennberg 31.VII.1886 Toppila ballast]

Fumariaceae

68. *Fumaria (media* Lois. ?) [*F. muralis* Sonder ex W.D.J. Koch] Toppila; sept. 1883 och 1884 antrf. af mig sjelf, sedermeda ännu 1885 o. -86 af elever, enl. uppgift i deras herbarier; i början (1883) någorl. talrik, senare fåtalig l. ensam, fanns blott på ett inskränkt område – [Consp. III: 292; H!, coll. I. Malmberg 30.IX.1883 Toppila].

Cruciferae [Brassicaceae]

69. *Brassica napus* L. Toppila 1887 (enl. uppg. af Dr. Stenbäck). – [Consp. III: 372]
70. *Melanosinapis communis* Schimp. & Spenn. [*Brassica nigra* (L.) W.D.J. Koch] Toppila sept. 1882 l. -83 (utblommad med n. mogen frukt),

sept 1886 (blommande); ett l. några få stånd. – [Consp. III: 378]

71. *Sinapis arvensis* L. [var. *arvensis*] Toppila o. a. ballastplatser årligen; talrik eller en del år t. o. m. ymnig v. Toppila; blommor ännu i oktober, men anträffas äfven med mogen frukt redan i sept. – [Consp. III: 376; H!, coll. Anon. 20.IX.1881]
71. *S. arvensis* β *orientalis* Boiss. [*S. arvensis* L. var. *orientalis* (L.) W.D.J. Koch & Ziz] Toppila årligen; än teml. talrik, än fåtalig. – [Consp. III: 377; H!, coll. H.S. Zidbäck 26.IX.1880; IX.1886]
72. *S. alba* L. Toppila 1886 sept. med blom och omogna skidor; fåtalig. – [Consp. III: 378; H!, coll. C.E. Keckman IX.1886]
73. *Diplotaxis tenuifolia* (L.) DC. Toppila fr. o. m. 1881 (trol. redan förut) årligen; i början fåtalig, numera talrik; har mogen frukt i september – oktober, men fortfar derjemte att blomma ända till vinterns inbrott. – [Consp. III: 379]
74. *D. muralis* (L.) DC. Toppila 1885 och -86; förekom nämnda år i 3 l. 4 elevs herbarier, men observerades ej af mig på den angifna fyndorten; i sept. d. å. (1887) anträffade jag deremot åtskilliga exemplar h. o. d. på ballastplatsen i fråga. – [Consp. III: 380]
75. N. g. ? n. sp. ? [*Conringia orientalis* (L.) Andrzej.] Toppila i juni 1886. En omkr. fotshög, spenslig och glatt ört med n. enkel stjelk, blågröna, helbräddade, elliptiska aflånga äggr. hjertliga och stjelkomfattande blad med halfrunda l. nästan rundade basflikar och trubbig spets, (bladen erinra om dem hos eternellväxten *Rhodanthe maculata*), kortskaftade, men mycket långa (n. 3 tum, ehuru omogna) och smala (knappt 2 m. m. breda) skidor med kort stift o. helt grudt urnuppet märke samt enradiga frön (de teml. upprätt stående skidorna öfvernä betydligt blommorna); blomfodret slutet, längre än blomskafvet; kronbladen hvita, längre än fodret. (Beskr. gjord enl. ett pressadt exemplar, i hvilket tillst. jag blott varit i tillfälle att se arten). 2 l. 3 stånd hafva blifvit anträffade (af elever). Δ – [H!; OULU!, coll. 1886 A.W. Wennberg; Suominen (1981)]
- (*Sisymbrium sophia* L. [*Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl] Toppila o. a. st. vid U: borg på ballast årligen; särledes på förstn. ställe i stor ymnighet.) – [Consp. III: 349]
76. *S. Loeselii* L. Ett 3-4 fot högt exemplar i full blom invid järnvägen nära U: borg anträffades i sept. 1887. Δ – [Consp. III: 350; H!, coll. H.S. Zidbäck 20.IX.1887]
77. *S. officinale* (L.) Scop. – Årligen, ehuru sparsamt, på ballast v. Toppila; dessutom på ballast v. Kemi o. Torneå; Brahestad troligen också på ballast. – [Consp. III: 352]
78. *Alliaria officinalis* Andrzej. [*A. petiolata* (Bieb.) Cavara & Grande] Uleåborg (Toppila?) 1883; troligen få l. ett enda stånd. – [Consp. III: 353]
79. *Arabis thaliana* L. [*Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh.] Toppila 1886 o. – 87 (talrikhet?). – [Consp. III: 315]

80. *Raphanus Raphanistrum* L. Toppila (år?); har mig veterligen blifvit anträffad blott en gång samt i ringa antal. (Se vidare tillägget i slutet af denna förteckning.) – [Consp. III: 400]
81. *Bunias orientalis* L. Ett exemplar, som förekom i en elevs herb. 1884, uppgafs i detta vara taget samma år v. Toppila. – [vrt. Zidbäck 1893]
82. N. g ? n. sp. ? [*Rapistrum rugosum* (L.) All. ssp. *rugosum*] I sept. 1886 förekommo på ballasten vid Toppila 2 l. 3 expl. af en *Bunias orientalis* ngt. liknande växt, men med fodret nästan längre än blomskaftet; skidan af två delar l. rum: det öfre n. klotrundt med "spröt" af ngt. mer än rummets längd, det nedre smalare, skaftlikt, båda inneh. 1 frö; skidorna vidare ngt. längre än deras skaft, korthåriga, hårda och knottiga, icke utstående utan snarare tilltryckta. Både dessa och öfriga karakterer, kunna skönjas hos det exemplar, som kommer att inlemnas. Δ – [H!]; coll. Anon. IX.1886; Suominen (1981)]
83. *Cakile maritima* Scop. Toppila fr. o. m. 1881 (l. förut) årligen; fåtalig l. föga talrik; 1887 med fullkomligt mogna frukter. – [Consp. III: 398]
84. *Neslia paniculata* (L.) Desv. Toppila 1885 (o. 1886?); ensam l. fåtalig. – [Consp. III: 392]
85. *Lepidium sativum* L. – Bland odladt gräs å banvallen hösten 1886. – [Consp. III: 383]
86. *L. ruderales* L. Toppila m. fl. ställen på ballast; Toppila årligen i ymnighet. – [Consp. III: 385] (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Med. Toppila årligen, talrik.) – [Br.: 205; H!, coll. Anon. 13.X.1885]
87. *Senebiera coronopus* (L.) Poir. [*Coronopus squamatus* (Forssk.) Asch.] Toppila 12.IX.1881, 15.VIII.1882, 29.VII.1886; fåtalig. – [Consp. III: 382; H!, coll. C.E. Keckman X.1880; Anon. 12.IX.1881; J.A. Sandman 5.IX.1884]
88. *S. didyma* (L.) Pers. [*C. didymus* (L.) Sm.] Toppila sept. 1885 (utblommad o. med frukt); fåtalig. – [Consp. III: 401]
89. *Camelina silvestris* Wallr. [*C. sativa* (L.) Crantz] Toppila 1883, -84, -85, -86 (kanske årligen); merändels fåtalig; ett mycket frodigt stånd fanns äfven vid stadsstranden på dit släpadt grus (ej ballast) hösten 1886; har i sept. fullkomligt mogna frukter. – [Consp. III: 401 *C. microcarpa*; H!, coll. J.A. Sandman 3.VIII.1884; = *C. sativa*, det. J. Suominen 2002]
90. *Alyssum calycinum* L. [*A. alyssooides* (L.) L.] Fanns hösten 1886 i några herbarier, tagen v. Toppila med mogen frukt o. blr. – [Consp. III: 329]
91. *Farsetia incana* (L.) R. Br. [*Berteroa incana* (L.) DC.] Uleåborg & Raatti holme på förutnämnda vägbanks sluttningar fr. m. 1880 (antagl. redan förut) årligen; talrik; anträffas äfven, ehuru sparsamt h. o. d. på torra ställen inom och annorstädes nära staden (samt i ballasten v. Toppila?) – [Consp. III: 329; H!; KUO!, coll. H.S. Zidbäck 22.IX.1880; J.A. Sandman 28.VII.1884]. Uppgifves äfven hafva blifvit tagen vid Brahestad (uppgifter om artens förekomst i Pudasjärvi,

Franzila o Evijärvi äro otillförlitliga); har ymnig och mogen frukt i september, men blommor derjemte ända till vinterns inbrott. (Tyckes sålunda hafva blifvit varaktig, samt hafva benägenhet o. möjlighet att sprida och föröka sig i norra Österb. kusttrakter.)

Malvaceae

92. a) *Malva (silvestris* L. ?) s. (*vulgaris* Fr. ?) [*M. silvestris* L. ssp. *silvestris*] Toppila sept. 1881, -85 o. -86; fåtalig. Växtens art kunde ej säkert af mig konstateras, emedan exemplaren voro teml. förkrympta eller stympade o. nedtrampade samt mest i begynnelsen af sin blomning och således af en l. annan orsak utan frukter. Δ – [Consp. IV: 81; H!, coll. Anon. IX.1886, det. Th. Saelan 1889]
92. b) *M. vulgaris* Fr. (*M. rotundifolia* L.) [*M. neglecta* Wallr.] Toppila 1886; fanns i en elevs herbarium med så utbildad frukt, att teml. säkerhet beträffande det eljes fragmentariska exemplarets art kunde vinnas. – [Consp. IV: 80]
93. *M. borealis* Wallm. [*M. pusilla* Sm.] Uleåborg å ballast (Toppila?) år?; talrikhet? (Fyndställe, tid o. talrikhet ej antecknade; arten torde dock hafva förekommit v. Toppila samt tillfälligt blott under ett år och då i ett enda ellet några få exemplar.) – [Consp. IV: 79]

Gruinales [Geraniaceae]

94. *Geranium pusillum* L. [*G. rotundifolium* L.] Toppila de flesta år; sparsamt (1 elev F. Hedmans herb. fanns en i U: borgs esplanad 1886 tagen Geranium (pusillum?) med stjelk, blad o. bladskaft kort glandelhåriga; foderbladen utvändigt o. i kanten håriga med tydlig udd; kronblad (ej?) urnupna. Δ – [Consp. IV: 124; H!, coll. F. Hedman VIII.1886, det. H. Lindberg].
- G. Robertianum* L. Uleåborg (Toppila?) å ballast? (Fyndställe, tid o. talrikhet ej antecknade; arten torde dock hafva förekommit v. Toppila samt tillfälligt blott under ett år och då i ett enda eller några få exemplar.) – [Consp. IV: 128]
95. (*Erodium cicutarium* (L.) L'Herit. Toppila årligen; ej talrik.) – [Consp. IV: 131]

Oxalideae [Oxalidaceae]

96. *Oxalis (stricta* L. ?) [*O. corniculata* L.] Toppila 1887; teml. nödvuxen (knapp 0.5 fot) med korta, enblommiga och ensamma blomskaft från bladvecken; fåtalig. – [Consp. IV: 102]

Lineae [Linaceae]

97. *Linum usitatissimum* L. Toppila årligen; fåtalig. – [Consp. IV: 103]

Violaceae

98. *Viola tricolor* L. Med blr. s. s. hos den på berg o. dyl. ställen växande huvudformen; kanske årligen; fåtalig. – [Consp. IV: 38]

Silenaceae [Caryophyllaceae]

- (*Melandrium silvestre* Roehl. [*Silene dioica* (L.) Clairv.] Anträffas tillfälligt i få expl. på ballasten v. Toppila.) – [Br.: 193]
99. *M. pratense* Roehl. [*S. latifolia* Poirlet ssp. *alba* (Mill.) Greuter & Burdet] Med mycket stora blr. i Toppila årligen; ej talrik – [Consp. III: 16]; sept. 1886 ett han med vackert ljusröda blr. [*S. dioica* × *latifolia*] – [Consp. III: 17 f. *rubella*]
100. *Saponaria officinalis* L. Raatti holme å förutnämnda vägbrant mellan broarna 1880 l. tidigare t. o. m. 1887; fåtalig. (Blir årligen afslagen vid höslätter, hinner derföre ej få moget frö och sålunda icke sprida sig.) – [Consp. III: 46]
101. *S. vaccaria* L. [*Vaccaria hispanica* (Mill.) Rauschert] Tagen 1886 på åker i Enare; på ballast v. Toppila; från hvardera stället 1 expl. o. trol. före-kommo ej flera. Δ. (Blott det v. Toppila tagna exemplaret, som är mycket dåligt finnes i förvar.) – [Consp. III: 45; ei H]
102. *Gypsophila (paniculata?)* L. [*G. paniculata* L.] Med kronbladen mest kortare än ståndarena; föröfrigt öfverenstämmande med beskr. på arten. Toppila 1882, -84, -86; ensam l. fåtalig. – [Consp. III: 43]
103. *Cerastium arvense* L. Uleåborg 1886; några få stånd (bland odlat gräs?) på ”Frihetsholmarna”. – [Consp. III: 104]
- (*Halianthus peploides* (L.) Fr. [*Honckenya peploides* (L.) Ehrh.] Toppila årligen; g. y.)

Crassulaceae

- (*Sedum acre* L. Toppila (årligen?) t. ex 1886; ej talrik.) – [Br.: 213]

Onagrieae [Onagraceae]

104. *Oenothera biennis* L. [incl. *O. rubricaulis* Klebahn] Toppila 20. o. ? VIII. 1882; i 2 herbarier, trol. fåtalig l. ens. – [Consp. IV: 326]
105. *Epilobium montanum* L. Toppila (tid?), Simo 1885, Ijo (på ballast?) 21.VI.1883; i herbarier 1 l. 2 expl. fr. hvarje ort; trol. fåtalig l. ensam. – [Consp. IV: 332; ”dessa uppgifter afse emellertid enl. Zidb. * *collinum*”; Consp. IV: 33 ”Uppgifterna synas mig angifva förekomst på barlast; de härstamma dessutom ursprungligen från skolelever, hvarföre förekomster bör bekräftas.”]

Papilionaceae [Fabaceae]

106. *Vicia villosa* Roth Toppila 2.VIII.1886; i ett herb.; trol. ensam. – [Consp. V: 206]
- (*V. cracca* L. Toppila årligen; fåtalig l. föga talrik.) – [Br.: 222]
- (*V. sepium* L. Toppila årligen?, fåtalig l. föga talrik.) – [Consp. V: 209]
107. *V. sativa* L. Toppila årligen, fåtalig l. föga talrik. – [Consp. V: 212]
- (*V. angustifolia* (L.) Reich. [*V. sativa* L. ssp. *nigra* (L.) Ehrh. & ssp. *segetalis* (Thuill.) Gaudin] Fyndställe, förekomsttid och talrikhet såsom hos föregående.) – [Consp. V: 214]

- (*Ervum hirsutum* L. [*V. hirsuta* (L.) Gray] Fyndställe o. s. v. s. s. hos föreg.) – [Consp. V: 221]
108. *E. tetraspermum* L. [*V. tetrasperma* (L.) Schreb.] Kemi I.VIII.1883; Karlö 1886, bl. odl. gräs på äng; (talrikhet?). – [Consp. V: 219]
109. *Astragalus glycyphylus* L. Toppila; påträffades i slutet af augusti l. början af sept. 1885 med mogen frukt, (några få baljor, som kommit till utveckling, togos af elever, hos hvilka de hunno förkomma innan de blifvit till mig inlemnade, i slutet af juli 1886 med blommor; 1 l. 2 stånd. I sept. sistnämnda år lyckades jag ej mera påträffa växten, emedan den antagligen blifvit förstörd l. öfvertäckt med ballast. Δ – [Consp. V: 224; H!, coll. I. Malmberg 27.VII.1886]
110. *A. danicus* Retz. [Δ. *cicer* L.] Toppila sept. 1886 med (få) mogna baljor, 2 a 3 stånd. – [Consp. V: 229; ”Huruvida de exemplar [*danicus*], som omnämnas af Zidbäck äro riktigt bestämda, är emellertid en fråga, som jag ej vågar afgöra. Exemplar från flora-området saknas i H. M. F.” H!, coll. I. Malmberg IX.1886, det. H. Lindberg]
111. *A. arenarius* L. Raatti på förutnämnda vägsluttning 1881 och förut, 1882 och uppgifves vara tagen derstädes ännu 1886; Toppila 1885 o. 1886, antr. ännu i sept. med blr., men äfven med en och annan mogen balja; fanns på Raatti mera fåtaligt, men vid Toppila i synnerhet 1886 ganska talrikt; har äfven blifvit tagen på Karlö. – [Consp. V: 223; H!, coll. J.A. Sandman 6.VIII.1884 Oulu]
112. *Lotus corniculata* L. jemte var. *crassifolia* Fr. [var. *carnosus* Hartm.] Toppila årligen (i elevernas herbarier förekomma under stundom här (v. Toppila) tagna exemplar (eller rättare grenar) af *L. corniculata* (l. *tenuifolia*) med smalt omv. ägrunda – lancettlika (hos ett expl. knappt 2 linier långa, köttiga m. tunglika o. ngt. spetsade) småblad o. stipler; kronkölen, såvidt jag på de pressade blr. na kunnat iakttaga, s. s. hos *L. corniculata*); Kemi; föga talrik. – [Consp. V: 243; OULU!, coll. A.W. Wennberg X.1885 Oulu]
- L. (tenuifolia?)* (L.) Reich. [*L. tenuis* Waldst. & Kit. ex Willd.] Toppila (Jemfr. noten begynnande på föreg. sida = i elevernas herbarier förekomma under stundom här (v. Toppila) tagna exemplar.) – [Consp. V: 244]
113. *Medicago falcata* L. [*M. sativa* L. ssp. *falcata* (L.) Arcang.] Toppila 1884 o. ngt. år förut, 1885, 1886, kanske årligen; fåtalig – [H!, coll. J.A. Sandman 28.VII.1884; Anon. IX.1886; Ykspila 1885.
114. *M. lupulina* L. [var. *willdenowiana* W. D. J. Koch] Toppila årligen; talrik; Raatti (på vägbranten) o. a. st. v. Uleåborg; föga talrik – [Consp. V: 248; H!, coll. Anon. 8.IX.1881]
- M. (lupulina?)* Toppila. I ett herbarium fanns en gren med småblad s. s. hos *M. falcata*, men med (1 linie långa) blr. och frukter s. s. hos *M. lupulina*, tagen 1884 fr. ett på nämnda ballastplats växande stånd. Δ – [ei H]

115. *M. arabica* All. Toppila 1885; i en elevs herb.; trol. blott 1 stånd. Δ – [Consp. V: 247; H!, coll. A.W. Wennberg VII.1885; IX.1886]
116. *Mellilotus officinalis* Willd. Årligen v. Toppila i icke ringa mängd; mest anträffas dock 1 år gamla stånd; sällan (1886 a 1887) 2 åriga med mogen frukt; förekommer äfven vid Simo samt v. Kemi. På sistnämnda ställe togos I.X.1886 några 1 år gamla stånd med grobara frön. – [Consp. V: 252; H!, coll. J.A. Sandman 20.VII.1884; H.S. Zidbäck 22.IX.1887]
- M. officinalis* var. *macrorrhiza* (Waldst. & Kit.) [M. *altissima* Thuill.] Toppila 1885 o. 1886 – [Consp. V: 253]; i 4 elevens herbarier stjelkdelar med blr. o. blad. (Blr.na stora (n. 3 linier) med alla kronbladen lika långa; småbladen ungef. 1 tum långa, tunglika – smalt aflånga, således s. s. hos *M. offic. macrorrh.* i Hartm. fl. Möjligen härstamma dock stjelkarna, af hvilka en är tagen redan den 25.VII.1861, från 2 år gla. expl. af hufvudarten. Jag tror mig neml. hafva funnit, att alla 3 arterna (äfven *M. alba*) första året äro mer bladrika, hafva bredare småblad och åtminstone hvad beträffar *M. officinalis* o. *M. alba*, kortare, mera tät- och små-blommiga klasar, än under andra året. Det händer dessutom, s. s. t. ex. nu i höst (1887), att de flesta (l. alla?) ett år gamla exemplar af *M. officinalis* hafva klasar, som äro endast ungef. 0.5 tum långa, nederst utblommade, i midten med få (1–6) fullbildade och i toppen med utvecklade blommor. Utmärkande för denna arts blr. tyckes också vara, att de äfven s. s. fullfärdiga äro ngt. slutna, emedan seglet än mer l. mindre hopviket kring de öfriga kronbladen; *M. arvensis* har i motsat härtill mer öppna blommor, emedan seglet hos de utvecklade blr.na är utbredt (n. tillbakaböjdt) och vingarna står ngt. utbredda från kölen. Härjemte hafva, såvidt jag kunnat iakttaga, de med *M. officinalis* föröfrigt öfverensstämande exemplaren (särdeles 1 år gamla) väl gulare, men n. aldrig större, stundom t. o. m. mindre, knappt mer än 2 linier långa, blommor och de långa fogen rundtom hoptryckta baljorna åtminstone såsom färska slätare, än de äro hos *M. arvensis*, som deremot har fullt 2.5 linier långa blr. och de trinda baljorna äfven s. s. färska starkt rynkiga; således i dessa hänseenden tvärtemot beskrifningarna i Hartm. s o. Brenners florum! Hvad beträffar blr.nas storlek, göra dock möjligen de under *M. offic. macrorrh.* anförda exemplaren ett undantag genom sina större, såvidt jag vill minnas o. s. s. redan nämndt n. 3 linier långa blr. De 2 år gamla stånd, som jag i höst påträffade voro redan fullt utblommade.) – [H!, coll. J.A. Sandman 20.VII.1884]
117. *M. arvensis* Wallr. [M. *officinalis* (L.) Pall.] Toppila 1885 2 st. 2 år gla. stånd; 1886 och 1887 flere både 1 och 2 år gla. exemplar; de senare äro 2–3 fot höga, mycket greniga samt hafva små och smala småblad. – [Consp. V: 252]
118. *M. (officinalis & arvensis?)* [M. *officinalis* (L.) Pall.] Toppila sept. 1887; 1 (frodigt) stånd; Δ detta hade bladen o. de tätblommige klasarne samt habitus f. ö. s. s. en 1 år gammal *M. officinalis*, men fodertänderna, de väl utslagna blommorna samt kronkölens längd s. s. hos *M. arvensis*; kronbladen mindre blekgula än hos sistnämnda art, dock ljusare än hos den förstnämnda. De halfvuxna baljorna voro starkt rynkiga, men glatta och o. f. ö. liknande på samma utvecklingsgrad stadda baljor af *M. arvensis*, sådana jag sett dem här. (Se den på foreg. sida begynnade noten; jemf. äfven noten efter *M. offic. macrorrh.*) – [H!, coll. H.S. Zidbäck 22.IX.1887]
119. *M. alba* Desr. [M. *albus* Medik.] Toppila årligen; redan förut ganska talrik, arten förekom 1886 och i synnerhet 1887 t. o. m. ymnigt i både 1 och 2 år gla. stånd. Bland de sistnämnda voro en del inemet 6 fot höga! Anm. Alla arterna blomma ända till vinterns inbrott; de 2 år gla. stånden af ett *M. officinalis*, som redan i slutet af sept. d. å. voro utblommade och förtorkade med endast mogna frukter, tyckas dock bilda ett undantag. Af det föregående torde framgå, att arterna blomma redan första året, men den blomning är så sen, att sällan grobara o. ännu mindre mogna frön hinna utbildas efter densamma. – [Consp. V: 255; H!, JYV!, coll. Anon. 8.X.1882; F. Sandman 17.VII.1883; H.S. Zidbäck 22.IX.1887]
120. *Trifolium agaricum* L. [T. *azureum* Pollich] Toppila 1882 och 1886; ensam l. fåtalig. – [Consp. V: 277]
121. *T. procumbens* L. [T. *campestre* Schreb.] Toppila 1882, 1885 o. 1886; sistn. är i flere elevs herbarier, trol. dock fåtalig. – [Consp. V: 278; H!, coll. H. Lindgren 30.VIII.1886]
122. *T. fragiferum* L. Toppila aug. -sept. 1883; ensam l. fåtalig. – [Consp. V: 271]
- (*T. repens* L. Toppila årligen; talrik – ymnig; uppträder här med mera fåblommiga hufvud och större samt tydligare skaftade blommor, än den på våra lindor och betesmarker vanliga formen.)
123. *T. hybridum* L. Toppila årligen; föga talrik. – [Consp. V: 267]
124. *T. arvense* L. Toppila 1884, 1887; sistnämnda år i myckethet och nästan ensam herskande, dock blott på ett inskränkt område om några quadratfamnar. – [Consp. V: 264]
- (*T. pratense* L. Toppila årligen; spridd h. o. d. på ballasten; någorl. talrik; har fläcken på bladen särdeles tydligt markerad.)
125. *T. medium* L. Toppila sept. 1887; 2 a 3 expl. med ovanligt intensivt färgade blommor. (Flere växter uppträda här med ngt. större och mer intensivt färgade blr. än på sina vanliga förekomst lokaler. Detta gäller förutom ofvan anförda växt flere andra Papilionaceer, *Melandrium* arterna, *Polygonum aviculare* o. s. v.) – [Consp. V: 261]
126. *Anthyllis vulneraria* L. Raatti på förutnämnda vägbrant 1881 o. förut samt 1882; de anförda ären blott 1 l. 2 stånd och sen dess troligen försvunnen.

(Emedan lindorna på denna holme s. s. förut är nämndt årligen slås och senare afbetas, kan det hända att det icke lyckats mig, som blott höstetid varit i tillfälle att undersöka platsens örtvegetation, att på senare år anträffa växten, ehuru den möjligen om sommaren der stode at finna.) Från Toppila 1886 i flere elevs herbarier. Det exemplar, som förekom i ett af dessa hade stjelkblad med ända till 6 par sidosmåblad. – [Consp. V: 287].

Euphorbiaceae

127. *Euphorbia peplus* L. Toppila 20.VIII.1882, sept. 1886; hvard. g. gn. 1 l. få expl. – [Consp. IV: 165]
128. *E. helioscopia* L. Toppila 1882; fåtalig; Kemi 1.VIII.1882; (talrikhet?). – [Consp. IV: 164; H!; JYV!, coll. J.A. Sandman 2.VIII.1884; Anon. 7.IX.1884]
129. *Mercurialis perennis* L. Simo å ballast 1887; (talrikhet?). Keckman. – [Consp. IV: 168]
130. *M. annua* L. Toppila 1885 flere han och hon stånd; 1886, 1887 ett han stånd. (Talrikhet för 1886 har jag ej upptecknat och kan ej heller säkert erinra mig densamma; troligen förekom dock växten ifrågarande år högst fåtaligt; uppgifter för d. å. (1887) grundar sig blott på hvad jag sjelf vid ett besök på ballastplatsen i sept. erfarit; möjligtvis har dock elever tidigare påtåffat o. tagit ännu några andra stånd.) – [Consp. IV: 166; H!, coll. A.W. Wennberg IX.1886]
131. *Ricinus communis* L. Toppila 1886; 2 stånd vid begynnande blomnig i september. – [Consp. IV: 168]

Paronychieae [Caryophyllaceae]

132. *Herniaria glabra* L. Toppila 23.VII.1884; samt 1886, ett – få stånd. De sistnämnda år tagna exemplaren voro öfverallt på stjelken, grenarne och emellan blommorna ytterst kort gråldudna samt i synnerhet nära bladvecken och blomsamlingarna ngt. glandelhåriga, kalkflikarna efter blomningen hopslutna; frukterna ngt. längre än dessa. – [Consp. III: 116; H!, coll. C.E. Keckman IX.1886]
133. *Scleranthus perennis* L. Toppila 1885; ett – få stånd. – [Consp. III: 118]
134. *S. annuus* L. [ssp. *annuus*] Toppila 1885; fåtalig; Simo 1887. – [Consp. III: 119; H!, coll. C.E. Keckman 20.IX.1885 Toppila]

Polygoneae [Polygonaceae]

135. *Fagopyrum esculentum* Moench Toppila de flesta år; fåtalig. – [Consp. II: 225]
- (*Polygonum lapathifolium* Ait. [*Persicaria lapathifolia* (L.) S. F. Gray] Toppila årligen; spridd, teml. talrik.) – [Br.: 190]
- (*P. aviculare* L. Toppila årligen, oftast med mycket långa (2 fot o. derutöfver) stjelkar, ovala och trubbdade blad, stora stipelsidor och röda – mörkröda blommor; talrik – ymnig.) – [Br.: 191]

- (*P. convolvulus* L. [*Fallopia convolvulus* (L.) Á. Löve] Toppila årligen; teml. talrik.) – [Br.: 191]
- (*Rumex domesticus* Hn. [*R. longifolius* DC.] Toppila årligen; någorl. talrik. Br.: 191)
136. *R. crispus* L. Toppila årligen; talrik; anträffas stundom äfven på platser fyllda med grus vid stadens stränder. – [Consp. II: 240]
- R. crispus* (var. *propinquus*?) [*R. crispus* L. × *longifolius* DC.] Med blott ett kalkblad grynbarande. Toppila 1887; teml. talrik; 1883 ett stånd på stadsstranden. Δ – [Consp. II: 248; ks. Zidbäck 1887b, nr. 180; ei H]
- R. (palustris?)* J. E. Sm. [*R. maritimus* L.] Toppila 13.IX.1884; ett stånd, nedtill med frukter, upptill med blommor. (Arten osäker, emedan rotblad ej blefvo tagna och sålunda vid undersökningen icke funnos tillhands, vid ett senare besök på platsen stod växten ej mer att finna.) Δ – [Consp. II: 248; H!, coll. Anon. 13.IX.1884, det. S. Snogerup 1989]
137. *R. maritimus* L. Toppila sept. – okt. 1886; 2 a 3 stånd; dessa med blommor samt omogna frukter. – [Consp. II: 227]
- R. (maritimus?)* L. [*R. maritimus* L.] Toppila sept. 1. oktober 1885; flere stånd med stjelken knappt mer än tums hög, ända från basen grenig och fruktbarande; rotbladen (dessa saknas på de pressade exemplaren) äggrundt aflånga, de nedre stjelkbladen jemnbredt – lancettlika och stödjelbladen jemnbreda; bladkanterna platta (?); de inre kalkbladen n. triangulära med icke fullt tvär bas, alla grynbarande, glest nätådriga och i hvardera kanten vanl. med 2 syllika tänder, hvilkas längd är större än kalkbladens egen bredd; nötterna skarpt tre kantiga, glatta med ngt. kullriga, ovala l. äggrunda sidor och tjockast vid l. nedan midten. Δ – [H!, coll. Anon. X.1885, det. S. Snogerup 1989]
- (*R. acetosella* L. Toppila årligen; talrik.)

Chenopodiaceae

138. (*Atriplex hastata* L. & β *salina* Wallr. [*A. prostrata* Boucher ex DC.] Toppila årligen; föga talrik, bringar vanl. icke några frukter till mognad.) – [Consp. III: 137]
139. (*A. patula* L. Toppila årligen l. åtm. de flesta år; en del år talrik.) – [Consp. III: 139]
140. *A. litoralis* L. alfa *integrifolia* Fenzl. [*A. littoralis* L.] Toppila årligen; föga talrik; anträffas ofta (l. vanligen) nedliggande – uppstigande. Δ – [Consp. III: 144; H!, coll. Anon. X.1884; C.E. Keckman 4.IX.1885]
141. *Chenopodium (murale?)* L. Toppila de flesta år ett o. annat expl. Dessa äro mycket greniga, 1 – 1.5 fot höga, blott ytterst i grenspetsarna och på de outvecklade bladen ngt. mjöliga. De utvecklade bladen äro glänsande, n. mörkgröna, bredt äggrunda med m. l. m. bredt viggligt bas samt ojemnt och groft hvasstandade med baständerna (flikarne) störst; en del blad derigenom n. triangulära. Örten, som äfven i öfrigt öfveren-

- stämmer med beskr. på *C. murale*, har ej (af mig) anträffats blommande. – [Br.: 197?, **Consp.** III: 123; ”ej fullt säker”]
- (*C. album* L. Toppila årligen i ymnighet; stjelen 1–3 fot hög, mycket grenig; bladen jemfv. små, oftast ljusgröna.) – [Br.: 197]
142. *C. album* β *viride* [*C. suecicum* J. Murr] Toppila årligen; föga talrik. Till denna varietet torde äfven några vid U: borgs järnväg 1886 och Toppila 1887 anträffade *Chenopodium* stånd af följande utseende böra föras: Stjelen och blad utan mjöl, den förra, som var färad, och bladskäften röda l. rödaktiga, bladen spjutlikt äggrunda – lancettlika, de nedre med vigglik bas samt få och korta tänder i kanten, alla ofvan ngt. glänsande; kalkbladen i alla blr. 5, fullständigt täckande de plattliggande frukterna. – [Br.: 197].
143. *C. polyspermum* L. Uleåborg (Toppila?) å ballast 1886; (talrikhet?). – [**Consp.** III: 130; H!, coll. C.E. Keckman 4.IX.1885]
144. *C. (glaucum?)* L. [*C. glaucum* L.] Toppila 2.X.1886; 2 a 3 stånd. Stjelen nedliggande, n. trind., blekgrön likasom de blott mot de talrika grenarnas toppar qvarsittande bladen; dessa undertill hvitmjöligen, aflånga – äggrundt aflånga, trubbare med vigglik l. på skaftet ngt. nedlöpande bas, i kanten grof(flik-) tandade, men icke bugtbräddade (tänderna äro neml. icke trubbiga), knappt 1 tum långa; axen och blommorna outvecklade. Δ – [**Consp.** III: 125; H!, coll. H.S. Zidbäck 19.X.1886]
145. *Beta vulgaris* var. *Cicla* L. [*B. vulgaris* L. ssp. *vulgaris*] Toppila 1885, 1886; flere ännu i september icke till blomnig hunna stånd. – [**Consp.** III: 120]
- Urticaceae**
(*Urtica dioica* L. Toppila årligen; föga talrika.) – [Br.: 190]
(*U. urens* L. Toppila årligen; föga talrika.) – [Br.: 189]
- Gramineae** [**Poaceae**]
Våra vanliga cerealier: *Secale cereale*, *Hordeum vulgare* och *Avena sativa* förekomma tillfälligt och fåtaligt på ballasten vid Toppila.
- (*Triticum repens* L. jemte var. *litoreum* Schum. [*Elymus repens* (L.) Gould ssp. *repens* & ssp. *arenosus* (Spenn.) Melderis] Toppila årligen; särdeles hufvudformen uppträder i ymnighet.) – [Br.: 174; **Consp.** I: 454]
146. *T. caninum* L. [*E. caninus* (L.) L.] Toppila 1886; en mycket frodig tufva med talrika bladskott och strån, hvilka senare voro grofva och stora, inemot 3 fot höga; småax s. s. i Anders. Tab. I fig. 5 b. (det stora småaxet med utstående blr.). – [**Consp.** I: 456]
147. *T. (violaceum?)* Horn. [*Elymus repens* (L.) Gould ssp. *arenosus* (Spenn.) Melderis] Toppila 9.X.1881, 1 stånd. Δ – [H!, coll. H.S. Zidbäck 9.X.1881, det. H. Väre 2004]
148. *Lolium perenne* L. Kemi 1883 o. senare, Uleåborg 1886–87, (Lohteå 1887); antingen afsigtligen odlad eller inkommen jemte annan fodergräsfrö. – [**Consp.** I: 450]
149. *L. multiflorum* Lam. Toppila 1882 (2–3 stånd) samt 1886 o. 1887 i en trädgård s. s. föreg., dock ej tillsamman med denna; trol. odlad på det senare stället. – [**Consp.** I: 450]
- (*Elymus arenarius* L. [*Leymus arenarius* (L.) Hochst.] Toppila årligen ganska ymnigt.) – [**Consp.** I: 462]
Cynosurus cristatus L. Bland annat sådt gräs på kyrkotorget i Uleåborg 1887. – [**Consp.** I: 410]
150. *Dactylis glomerata* L. Anträffas blott tillfälligt på tomter h. o. d. inom staden (o. på ballast?). – [**Consp.** I: 409]
151. *Festuca (arundinacea?)* Schreb. Toppila 15.IX.1884; ett expl. med förtorkade blad och vigglika, ända till 9 blomliga småax (elev. J. A. Sandmans herb.). – [**Consp.** I: 444]
- (*F. duriuscula?*) L. [*F. brevipila* Tracey] Lohteå (”åkerfält” 1887; talrikhet?); tagen af elev Keckman.) – [ks. Zidbäck 1887b]
152. *Bromus secalinus* L. var. *mutica* Toppila 1886 o. något af de föregående åren; fåtalig. – [**Consp.** I: 443; H!, coll. Anon. IX.1886; Anon. X.1886]
153. *B. arvensis* L. Toppila 15.IX.1883, 9.IX.1885 (med mogen frukt); vid båda tillfällena 2 a 3 stånd med flere strån fr. samma rot, förekom äfven i Lohteå 1887 bland odladt gräs (Keckman). – [**Consp.** I: 444; H!, coll. Anon. 12.VII.1883 Oulu; Anon. 10.IX.1885 Oulu]
154. *B. mollis* L. [*B. hordeaceus* L.] Lohteå 1887 bl. odladt gräs (Keckman). – [**Consp.** I: 445]
- B. mollis* β *glabratus* (Lindgr.) [*B. hordeaceus* L.] Toppila sept. 1884; 1–3 stånd vid begynnande blomm. med stråna tufvade, flere från samma rot – [**Consp.** I: 445; H!, coll. Anon. 10.IX.1883; Kemi äfven å ballast.
155. *Poa compressa* L. Toppila 1884?, -85, -86; talrikhet s. s. hos *Bromus* arterna, äfven växtsättet likartadt med flere strån (och bladskott) från samma rot. – [**Consp.** I: 413; H!, coll. Anon. X.1885]
- (*P. annua* L. Toppila årligen; teml. talrik.) – [Br.: 171]
(*Glyceria distans* (L.) Wg. [*Puccinellia distans* (Jacq.) Parl.] Toppila 188(?); fåtalig. Att jag här observerat arten någon l. några g. gr. minnes jag tydligt, men kan ej erinra mig tiden.) – [cf. Zidbäck 1887b]
- (*Aira caespitosa* L. [*Deschampsia caespitosa* (L.) P. Beauv.] Toppila (årligen?); få stånd.) – [Br.: 169]
- (*A. flexuosa* L. [*D. flexuosa* (L.) Trin.] Toppila 1887 o. trol. årl. förut; ganska ymn.). – [Br.: 169]
- (*Agrostis alba* L. jemte β *maritima* (Lam.) [*A. stolonifera* L., incl. *A. gigantea* Roth] Toppila trol. årligen; g. ymn. – [Br.: 166]. Vid Ykspila förekom derjemte t. ex. 1885 var. *maritima* i mängd.)
156. *Setaria viridis* (L.) Beauv. Toppila aug. 1882; 2 expl. in en elevs herb. – [**Consp.** I: 336, ainoa kokoelmanäyte on lajia *S. pumila* (Poir.) Roem. & Schult.; H!, coll. C.E. Keckman 1880-luvulla]

157. *Alopecurus agrestis* L. [*A. myosuroides* Hudson]
Toppila sept. 1885; ett l. några få stånd med flere
strån fr. samma rot. – [Consp. I: 353]
158. *Phalaris canariensis* L. Uleåborg på ballast,
afstjelningsplatser o. dyl. st. 1882-87, kanske
årligen; fåtalig. Franzila vid Siikajoki elf
10.VIII.1883 på en sandbank vid utloppet af ett
kyttlandsdike och ganska långt från bebodda
ställen; några mycket frodiga stånd. Δ (Laurin). –
[Consp. I: 336, ei H]

Anm. Förutom de i ofvanstående förteckning anförda, förekomma med all säkerhet äfven andra här i Uleåborgs trakten vildt växande arter på ballasten vid Toppila. Att icke alla ifrågavarande växter blifvit upptagna, beror dels derpå, att de, s. s. på nämnda lokal varande af mindre intresse, i allmänhet blott i förbigående blifvit observerade och sällan närmare granskade för bestämmande af art o. varietet, dels ock på den omständigheten, att deras förekomst af anförd orsak ej blifvit antecknade till minnes och så lunda råkat i glömska. Såsom uteblifna erinrar jag mig följande arter: *Leontodon autumnalis* – [Br.: 248], *Epilobium angustifolium* – [Br.: 215], *Potentilla argentea* – [Br.: 219], *P. anserina* – [Br.: 219], *Rubus idaeus* – [Consp. I: 450], *Salix repens* ssp. *arenaria* [*S. repens* ssp. *repens* var. *argentea*] – [Br.: 188], *Phleum pratense* – [Br.: 165] och *Festuca ovina* – [Br.: 173].

Tillägg

1. Ännu må här nämnas en, trol. bland någotslags utländskt utsåde, liksom förutnämnda *Saponaria vaccaria* [*Vaccaria hispanica*], såsom frö till Enare inkommen växt, som der sommaren 1886 blef anträffad i ett potatisland vid Toivoniemi gård och hvaraf 1 expl. (antagligen det enda, som fanns) inlemnades åt mig af elev S. W. Nordling. Växten, hvars plats i systemet det icke engång lyckats mig att säkert bestämma, insändes obeskrifven, emedan de kännetecken, som framgingo af undersökningen ej blefvo upptecknade, och jag ej vill utsätta exemplaret för möjlig förstöring vid en ny undersökning af blomdelarne. [Kasvin mahdollinen määrittys ei ole tiedossa].

Senare tillägg

2. *Raphanus raphanistrum* L. har de senare åren förekommit ganska talrikt på ballast v. Kemi och derifrån spridt sig ut på åkrar i omnejden (Keckman). – [cf. Consp. III: 400]

3. *Holcus lanatus* L. Lohteå 1887. Beskrifning på växten kommer att ingå i följande förteckning, men torde med rätta hafva bordt följa i denna efter *Aira flexuosa* [*Deschampsia flexuosa*].

Tillägg t. not. x pag 1 [21].

4. Arter, hvilka förutom på ballast anträffas här vilda äfven på andra lokaler, men hvilkas ursprunglighet på de senare är tvifvelaktig, betecknas liksom de egentliga ballastväxterna med nummer, så t. ex. *Linaria vulgaris*, *Atriplex hastata* [*A. prostrata*], *A. patula* o. några andra.

ZIDBÄCK, H.S. 1887B:

Förteckning öfver vilda växter, som blifvit funna i Uleåborgs omnejder samt annorstädes inom Uleåborgs län och för sin förekomst eller i annat hänseende äro anmärkningsvärda*

* Blott i undantagsfall kommer talrikheten att här angifvas. I Lappland tagna växter upptagas i förteckningen oberoende af deras större eller mindre sällsynhet.

Synanthereae [Asteraceae, Cichoriaceae]

1. *Bidens tripartita* L. Här och der inom staden (U: borg) samt Kemi. – [**Consp.** VII: 41]
2. *B. cernua* L. Uleåborg flerstädes [H!, coll. J.A. Sandman VIII.1884]; Pudasjärvi 1886. – [**Consp.** VII: 36; jag mistänker att arten varit tillfallit i Pudasjärvi eller att uppgiften beror på något misstag.]
3. *B. cernua* β *radiata* Retz. [*B. cernua* L. f. *radiata* DC.] Uleåborg v. vägen till Nuottasaari o. några andra fukt. ställen 1882 eller tidigare – 1887; finnes ätm. på nämndt ställe i mängd. – [**Consp.** VII: 38]
4. *Matricaria inodora* β *borealis* Hm. [*Tripleurospermum maritimum* (L.) W.D.J. Koch ssp. *phaecephalum* (Rupr.) Hämet-Ahti incl. ssp. *subpolare* (Pobed.) Hämet-Ahti] Enare: Toivoniemi.
5. *M. discoidea* DC. Observerades (af mig) ännu icke hösten 1880 i Uleåborg; visade sig hösten 1881 på Lycei gårdsplanen och har de följande åren uppträdt ymnigt flerstädes i staden – [**Consp.** VII: 118]. (I Pälkäne såg jag växten första gången någon sommar mot slutet af 1860-talet.)
6. *Anthemis tinctoria* L. Uleå socken, Uleåborg, Pudasjärvi och Kemi; öfverallt bland odlad hö. – [**Consp.** VII: 104]
7. *Achillea ptarmica* L. Hietasaari nära Toppila, Uleåborg, Ijo, Paltamo; på de 3 förstnämnda ställena sedan 1884 o. 1885, på sistn. ort funnen 1886; sällsynt, på torra ängar. – [**Consp.** VII: 93, 94]
8. *Tanacetum vulgare* L. Talrik flerstädes på torra ställen invid Uleåborg; finnes i Simo – [**Br.**: 246] samt uppgives vara tagen äfven i Pulkkila.
9. *Gnaphalium norvegicum* Gunn. Pallastunturi 1880 (Laurin).
10. *G. supinum* L. Enare 1886 (Nordling).
- Antennaria dioica* (L.) Gaertn. var. *corymbosa* Hn. Tagen 20.VII.1884 i trakten af Toppila sund, dock ej på ballast. – [**Consp.** VII: 63]
- A. (*alpina*?) (L.) R. Br. hon Enare & Hammasurut 1886 (Nordl.). Δ – [ks. Zidbäck 1893, ei H]
11. *Erigeron elongatus* Led. [*E. acris* L. ssp. *politus* (Fr.) H. Lindb.] Kittilä (äng) 4.VIII.1887; n. utblommad. Δ – [ei H]
12. *Petasites frigidus* (L.) Fr. Simo 9.VI.1885, Kärsämäki, Oulais 3.VI.1885, Uleå, Kiiminki. – [**Consp.** VII: 14]
13. *Tussilago farfara* L. Enare vid Kultala. – [**Consp.** VII: 7]
14. *Saussurea alpina* (L.) DC. Kuusamo 2.VIII.1882, Pallastunturi VIII.1880, Enare; från sistnämnda ort fanns i elev Nordlings herb. 1 expl. med undertill glatta blad.
15. *Cirsium lanceolatum* (L.) Scop. [*C. vulgare* (Savi) Ten.] Salo [Raahe] vid allm. landsvägen, Kajana, Pudasjärvi, Ijo; saknas fr. sistn. ort norrut (Keckman). – [**Consp.** VII: 160, cf. **Br.**: 246]
16. *Mulgedium alpinum* (L.) Less. [*Cicerbita alpina* (L.) Wallr.] Kuusamo Leukusenaro 1. 5 mil norr om Paanajärvi – [**Consp.** VII: 362 "Liukusenaro"]; Simo: Kivalovaara 1887 (Laurin, Keckman). – [**Br.**: 249]
17. *M. sibiricum* (L.) Less. [*Lactuca sibirica* (L.) Maxim.] Limingå, Uleå, Ijo, Kemi, Torneå, Enare i Ivalo elfdal. – [**Consp.** VII: 369]
18. *Sonchus arvensis* L. Uleåborg på odlade ställen t. ex. navigationsskola gården flere år å rad samt 1886 i mängd på en åker (eller trädgård) inom staden; tagen 1886 äfven i (Pudasjärvi?), samt i Simo. – [**Consp.** VII: 348]
- S. arvensis* var. *maritimum* Wg. Flerstädes inom staden, äfven ute vid Toppila, samt i Simo, (och vid Ykspila). – [**Consp.** VII: 352; sub *S. arvensis* f. *laevipes*]
19. *S. oleraceus* L. Finnes ymnigt flerstädes i Uleåborg på odlade ställen, tomter efter nedbrunna gårdar, med gurg fyllda platser o. dyl. st.; har ofta glandelhåriga korgskaft. – [**Consp.** VII: 357]
20. *S. asper* (L.) All. På lokaler som föregående; sällsynt och förekommande blott fåtaligt eller i enstaka exemplar t. s. med denna. – [**Consp.** VII: 360]
21. *Crepis paludosa* (L.) Moench Simo 29.VII.1885. – [**Consp.** VII: 375]
22. *Hieracium alpinum* L. Enare & Pietarlauttasoivi; flere exemplar alla med bladlös enblomstrig stängel.

23. *Aster tripolium* L. Kemi stad på lera v. hafvstranden någorl. talrik (Keckman); Karlö, ymnig (Sandman). – [Consp. VII: 18]

Dipsacae [Dipsacaceae]

24. *Trichera arvensis* (L.) Schrad. [*Knautia arvensis* (L.) Coult.] Brahestad 1885, Oulunsalo: vid Varjakka 1887; Kemi 1883 o. senare, Pulkmila 1886; vid Pallastunturi (detta angafs vara fyndorten på omslagen kring de småväxta exemplaren af denna art, hvilka jemte flere andra växter från samma fjelltrakt af Agronomen Laurin s. s. förut är nämndt, lemnades åt mig att bestämma. Tillfrågad vidhöll han uppgifters riktighet, men erinrande sig icke mera (1885) lokalens beskaffenhet (om naturlig gräsvall eller odlat ställe) jemte var. *integrifolia* 1880; varietetet äfven fr. Brahestad. – [Consp. VI: 429, 430; ks. Zidbäck 1893]

Valerianeae [Caprifoliaceae]

25. *Viburnum opulus* L. Sotkamo, Pudasjärvi, Simo; i sistnämnda socken mycket sällsynt. – [Consp. VI: 354]

Rubiaceae

26. *Galium (uliginosum?)* L. I en elevs (Andersons) herbarium fanns en egendomlig form af (denna?) art fr. Torneå: Stjelken sträf; bladen alla med udd, blott 4 i hvarje krans, blomknippena 2 a 3 blommiga, kronan 4 flikig; i öfrigt öfverensstämmande med *G. uliginosum*.
27. *G. verum* L. Uleåborg: Slotsholmen samt på fastlandet nära intill (sparsamt förekommande), Ijo, Kemi: vid kyrkan, Salo, Brahestad. – [Consp. VI: 324, 325; lukuunottamatta Keminmaan kirkkokenttää, muut lienevät risteymäälajia *G. × pomeranicum* Retz.; OULU!, coll. H. Lindgren X.1886]
28. *G. mollugo* L. [*G. album* Mill.] Pudasjärvi 1885, 1886 o 1887 bland odladt gräs nära en gård (Lepola). – [Consp. VI: 335]

Caprifoliaceae

29. *Lonicera (caerulea?)* L. Kuusamo 1882 enl. uppg. i en elevs (O. Wichmann) herbarium. Exemplaret blefv af förbiseende icke närmare granskadt, dess art därför icke fullt säker.

Campanulaceae

30. *Campanula rapunculoides* L. Odlad och flerstädes förvildad i Uleåborg; förekommer äfven i Pudasjärvi förv. i en trädgård vid nyssnämnda gård [Lepola]. – [Consp. VI: 391]
31. *C. patula* L. Kajana och Paltamo; äfven vid Uleåborg, men här m. sällsynt; Torneå, sälls. (Keckman). – [Consp. VI: 405, 406]
32. *C. persicifolia* L. Kemi på odlad äng; troligen införd med höfrö. – [Br.: 240]

Lobeliaceae

33. *Lobelia dortmanna* L. Kemi (Keckman) – [Consp. VI: 414; Forsitan confirmationis indigeat, quad Keckm. non comm.]

Borragineae [Boraginaceae]

34. *Anchusa arvensis* (L.) M. Bieb. Uleåborg på odl. ställen; m. sällsynt. – [Consp. V: 462]
35. *Myosotis silvatica* Hoffm. Uleåborg: Frihetsholmarna (trol. förv.) – [Consp. V: 430]; Enontekiö: Latjnavaara [*M. decumbens* Host] fjells björkregion 15.VII.1886. (Latjnavaara ligger nära Könkömäjoki (= öfversta loppet af Muonio elf) några 2–3 mil uppåt från Lätäsenos inflöde.)
36. *M. stricta* Link Oulunsalo 1886; fanns nämnda år första gången (under min tid) i ett af elevernas herbarier. – [Consp. V: 441]
37. *Lithospermum arvense* L. Förekommer h. o. d. på åkrar ätm. i länet sydligare delar (t. ex. Pulkmila), men torde icke vara allmän. Tillägg: Finnes äfven nordligare: t. ex. v. Olhava o. i Pudasjärvi. (Olhava (Nyby) glasbruk ligger omkr. 2 mil norr om Iijoki v. kusten.) – [Consp. V: 446]
38. *Asperugo procumbens* L. Muonioniska: vid någon gård nära Pallastunturi 1880 (Laurin); växten är icke sällsynt i Uleåborg. – [Consp. V: 472, 473]

Labiatae [Lamiaceae]

39. *Thymus serpyllum* L. (Iisalmi), Muhos – [Consp. VI: 181], Kuusamo: Mäntyniemi gård v. Paanajärvi på en åkerren 12.VIII.1884, Pallastunturi aug. 1880, Utsjoki: Njuorgam, nära Tana elf 1886* – [*Consp. IV: 182].
40. *Glechoma hederacea* L. Uleåborg: Frihetsholmarna (o. a. st.?) på gräslindor; trol. förvildad. – [Consp. IV: 199]
41. *Lamium purpureum* L. *β incisum* Willd. [*L. hybridum* Vill.] Ganska allmän på odlade ställen inom staden – [Consp. VI: 213]; hufvudformen [*L. purpureum* L.] finnes också, men är sällsynt (första gången med säkerhet funnen hösten 1887, då den fanns i mängd i en trädgård, hvarest varietetet tycktes saknas); [Consp. VI: 209]
42. *L. amplexicaule* L. Med outvecklade blomkronor, men mogna frukter. Uleåborg sept. 1885 på en kompost inv. en trädgård nära staden – [Consp. VI: 218; H!, coll. H.S. Zidbäck 25.XI.1885]; anträffad äfven 1886 ungefär på samma plats; Simo i trädgård 1885.

Polemoniaceae

43. *Polemonium coeruleum* L. Uleåborg: på Hietasaari, Oulunsalo (på båda orterna möjl. förvildad) – [Consp. V: 414]; Kemijärvi [*P. acutiflorum* Willd.]; allmän på sistn. ort. [kts. Zidbäck 1893]
- P. coeruleum campanulatum* Th. Fr. [*P. acutiflorum* Willd.] Enare 1886, Torneå (Keckman). – [Br.: 228]
44. *Diapensia lapponica* L. Enare: Tarpomaoaivi 1886, Peldoaivi 1.VII.1885 med blr. Enontekiö: Latjnavaaras kala topp.

(Gentianeae) [Gentianaceae]

45. *Gentiana campestris* L. [*Gentianella campestris* (L.) Börner] (Evijärvi?), Brahestad, Kemi, (Muonio-niska?). – [Consp. VI: 280]
46. *G. amarella* β *lingulata* L. & C. A. Ag. [*G. amarella* (L.) Börner var. *lingulata* (C. Agardh.) Karlsson] Kajana. – [Consp. VI: 288]
47. *Gentiana nivalis* L. Pallastunturi 1880. – [Consp. VI: 275]

Solanaceae

Solanum dulcamara L. Toppila 1882. 1 stånd, sedermera icke återfunnit. (Ehuru icke anträffad på sjelfva ballasten, utan bland buskar i dess närhet, torde växten dock ej vara ursprunglig här och borde sålunda rätteligen upptagas kanske blott i föregående förteckning.; G. Karleby (Keckman). – [Consp. V: 480]

Personatae [Scrophulariaceae]

48. *Linaria vulgaris* Mill. (Ny Karleby, Himanko), Salo, Brahestad, Uleåborg: Raatti (om växtens antagliga ursprung här, jmf. föreg. förteckning), Simo och Kemi: på ”sjöholmar” = hafsholmar nära kusten i motsats till elf – eller flod-holmarna); (Karunki?), Torneå. – [Consp. VI: 14]

49. *Veronica longifolia* L. Enare m. fl. sydligare orter särdeles vid kusten och elfstränderna; allmän.

V. longifolia β *maritima* (L.) [*V. longifolia* var. *maritima* (L.) W.D.J. Koch] Uleåborg m. fl. st. – [Consp. VI: 48]; dock mera sällan förekommande i herbarier-na och sålunda antagligen mindre allm. än hufvudformen. I elevernas herbarier förekomma under-stundom af denna art exemplar, som i andra hän-seenden (än var. *maritima*) afvika från hufvudformen. Tre sådana exemplar, hvilka jag bekommit, ha mer betydande afvikelser, som här i korthet må angivas: 1) Ett af dessa fr. Pudasjärvi har motsatta blad, af hvilka de nedre på hufvudstjelken äro n. hjertlika med obetydligt intryckt bas, knappt 3 t. långa, fullt 1. 5 t. breda och de öfre äggrunda, ngt. mer än 2 t. långa samt 1 t. breda; grenarnes blad äro mindre och förhållandevis smalare, äggrunda – lancettlika; foderflikarne, s. s. hos hufvudformen spetsiga, ngt. olika stora. 2) Från nyssnämnda ort finnes ett annat exemplar med vanligt formade, äggrundt lancettlika blad med tvär bas, men dessa äro också motsatta. 3) Det tredje exemplaret, som enl. uppg. är taget på en äng v. Brahe-stad, har smalt äggrundt lancettlika, långspetsade och ut till spetsen sågade blad med nästan vigglik bas. Dessa äro på hufvudstjelken spiralställda, men på grenarne motsatta l. (på en gren) 3 i krans. $\Delta\Delta\Delta$ – [ei H]

Odlad i en trädgård härstädes (Uleåborg), utvecklar arten talrika stjelkar från samma rotstock, lika som t. ex. den odlade stormhatten, och blommor ända till vinterns början, derigenom att hufvudstjelkarne, hvilka i toppen uppbära hvar

sitt länge blommande och därför ofantligt långa (inemet 1. 5 fot) ax, alltjemnt från sina bladveck utbildade grenar, som oftast alstra nya blommax. De många stånd, som här finnas, afvika utan undantag (från hufvudformen) genom bladställningen, lika som de förut anförda exemplaren: ty blott på hufvudstjelkarne äro bladen stundom kransställda, men på grenarne alltid motsatta.

49. *V. officinalis* L. Uleåborg*, Brahestad, Oulais, Pudasjärvi*, Simo*, någorl. allmän, ätm. ej sällsynt. – [*Consp. VI: 40]
50. *V. Chamaedrys* L. Brahestad, Uleåborg, Muhos, Pulkkilä; ej sällsynt. – [Consp. VI: 38]
51. *V. alpina* L. Pallastunturi.
52. *V. arvensis* L. Uleåborg, Olhava, Kemi (lokal?); anträffad i åker på de 2 förstn. orterna. – [Consp. VI: 59]
53. *Bartsia alpina* L. Kuusamo, Kemijärvi, Pallastunturi, Enare.
54. *Scytrium carolinum* (L.) Hn. [*Pedicularis scytrium-carolinum* L.] Enare, Kemijärvi, Pudasjärvi, Kemi, Simo, Uleåborg, Franzila, Pulkkilä, Oulais och Haapavesi. Nära Uleåborg skall arten (enligt flere elevens enstämmiga uppgift) finnas i myckenhet på en äng 2-3 v. norr om staden. – [Consp. VI: 91; H!], coll. J.A. Sandman VII.1884 Oulu]
55. *Pedicularis lapponica* L. Enare, Muonio (Kihlanki 29.VI.1886), Pallastunturi; Kolari (Hietanen).

Lentibulariae [Lentibulariaceae]

56. *Utricularia vulgaris* L. U: borg 5.VIII.1887. – [cf. Zidbäck 1893]
57. *U. intermedia* Hayne Uleåborg, Simo o. a. orter; ej sällsynt. – [Br.: 235]
58. *Pinguicula vulgaris* L. Flerstädes inom länet, finnes äfven nära U: borg på nyssnämnda äng [ks. *Pedicularis scytrium-carolinum*] och skall der förekomma i mängd^x (lokal?) samt fläckvis bilda sammanhängande bestånd l. mattor, likasom nedan nämnda *Prim. sibirica*. – [Br.: 235; H!], coll. J.A. Sandman VII.1884]
59. *P. alpina* L. Kuusamo, Enare
60. *P. villosa* L. Enare, Kemi: Kalkkimaä – [Consp. VI: 139; paikka kuuluu Tornioon]; Pudasjärvi – [Br.: 235]

Primulaceae

61. *Lysimachia vulgaris* L. Uleåborg, allmän; Simo. (Har ej blifvit (af bröderna Forsström) anträffad i Pudasjärvi.) – [Br.: 226]
62. *Glaux maritima* L. Uleåborg (blommande l.VI. 1883), Simo, Kemi; förekommer sällan i elevernas herbarier; torde sålunda icke vara allm. (men finnes dock enl. uppgift ställvis i., t. ex på Nuottasaari vid U: borg.) – [Consp. V: 380; JYV!], coll. M. Hägg 7.VII.1884].
63. *Primula officinalis* (L.) Jacq. [*P. veris* L.] Uleåborg; Kaukovainio, Hietasaari; Uleå: Maikkula 15.VII. 1882; Paltamo, ätm. på de två förstn. orterna

mycket sällsynt, kanske blott tillfällig. – [Consp. V: 386]

64. *P. sibirica* Jacq. [*P. nutans* Georgi ssp. *finmarchica* (Jacq.) Á. Löve & D. Löve var. *jokelae* L. Mäkinen & Y. Mäkinen] Pyhäjoki, Brahestad, Uleåborg: Nuottasaari v. Kempele viken t. ex. (ymnigt), Simo, Torneå. – [Br.: 227, H, OULU – useita keräyksiä]

Plantagineae [Plantaginaceae]

65. *Plantago media* L. En gång 1881 funnen på en äng (Kaukavainio) ej långt fr. Uleåborg – [Consp. VI: 148]. Förekom 1887 i mängd bland det sådda gräset på Kyrkotorget. [Har ej blifvit (af bröderna Forsström) anträffad i Pudasjärvi].
66. *P. maritima* L. Simo, Uleåborg, Limingo äng: på järnvägsbanken. – [Br.: 236; H!; JYV!, coll. J.A. Sandman 4.VIII.1884 Oulu]

Corneae [Cornaceae]

67. *Cornus suecica* L. Allmän vid Uleåborg och annorstädes i kusttrakten samt ännu i Kemijärvi och Enare. – [Br.: 213]

Rhamneae [Rhamnaceae]

68. *Rhamnus frangula* L. [*Frangula alnus* Mill.] Allmän ännu i Simo. – [Consp. IV: 155]

Umbelliferae [Apiaceae]

69. *Chaerophyllum bulbosum* var. *Prescottii* Fellm. [*C. prescottii* DC.] Kittilä på en äng 5.VIII.1887.
70. *Heraclium sibiricum* L. Kajana. – [Br.: 211]
71. *Angelica litoralis* Fr. [*A. archangelica* L. ssp. *litoralis* (Fr.) Thell.] Simo, Kemi. – [Br.: 211]
72. *A. Archangelica* L. Enare: Ivalo elfdal.
73. *Cicuta virosa* & *angustifolia* [*C. virosa* L. var. *angustifolia* (Kit.) Wimm. & Grab.] Sodankylä: Lehmänpäärimpi. – [Consp. IV: 225]

Adoxeae [Adoxaceae]

74. *Adoxa Moschatellina* L. Kemi: Kalliinkangas. – [Br.: 240]

Nymphaeaceae

75. *Nymphaea alba* L. forma *minor* DC. [*N. alba* L. ssp. *candida* (C. Presl) Korsh.] Uleå: Syväjärvi, Öfver Kiiminki, Karlö. – [Br.: 202]
- Nuphar (intermedia?)* Ledeb. [*N. lutea* L. × *pumila* (Timm) DC.] (Med större sannolikhet denna hybridit, än *N. pumilum*, såvidt man kan döma af storleken det pressade exemplarets blad o. blomma.) Ett expl. fr. Pyykösjärvi nära Uleåborg fanns i elev Sandmans herb. – [Consp. III: 264].
76. *N. pumilum* (Timm) DC. Pudasjärvi, Hietasaari v. Uleåborg – [Consp. III: 268].

Ranunculaceae

77. *Ranunculus lapponicus* L. Kittilä, Muonio: Laitaaja. – [Consp. III: 196]

78. *R. hyperboreus* Rottb. Neder Torneå. – [Br.: 200]
79. *R. repens* L. I ett herb. fanns af denna art från Oulais ett expl. med pardelade (-bladiga) rotblad.
80. *R. flammula* L. jemte *β reptans* [*R. reptans* L.] Hufvudformen, som torde vara ganska sällsynt, har anträffats t. ex. på Karlö o. i Kemi nära färgstället öfver elfven. *Varieteten *reptans* synes öfverallt vara mycket allmän. – [Consp. III: 190, 193. *Brenn. obs [199] för denna uppg. till f. *radicans*, som upptages från: "Kemi nära färgstället" af Keckm., hvilken åter alldeles icke upptager hufvudformen. Härvid bör likväl märkas, att sistnämnda form särskildt upptages af Zidb., hvarför jag ansett uppgiften säker.]
81. *Batrachium heterophyllum* S. F. Gray [*Ranunculus peltatus* Schrank] Från [Oulunsalo] Varjakka, med de nedsänkta bladen kortskaftade -oskaftade; deras flikar jemf. v. korta (omkr. 1 t.), ej sammanfallande. Från Uleåelf i stark ström v. Uleåborg med mycket långskaftade (flere tum) undervattensblad, hvilkas flikar också äro synnerligen långa samt teml. grofva och sammanfallande ofvan vattnet; [var. *peltatum* (Schrank) Pressl.]; tyckes här (v. U: borg) vara den allena rådande formen. Tilläggas må, att ståndarena äro talrika hos båda formerna. – [Br.: 201]
82. *B. confervoides* Fr. [*Ranunculus confervoides* (Fr.) Fr.] Ijo, Uleåborg: Nuottasaari. – [Consp. III: 226]
83. *Myosurus minimus* L. Torra st. t. ex. gamla tjärdalar, upp till Torneå; ej sällsynt. – [Consp. III: 184; Då denna uppg. alldeles strider mot Keckmans, torde närmare undersökning vara af nöden!]
84. *Thalictrum simplex* L. [*T. simplex* ssp. *boreale* (F. Nyl.) Á. Löve & D. Löve] Kemi, Simo, Kemijärvi. Stjelken hos pressade exemplar från Kemi kantig och färad; ståndarknappar hos likaledes pressade exemplar fr. Simo näst. trubbiga; föröfrigt fullt öfverensstämmande med beskr. i Hartm. s fl. 11 uppl. – [Br.: 198]
85. *T. alpinum* L. Utsjoki 1886.
86. *Trollius europaeus* L. Eger vidträckt utbredning inom länet: uppgifven t. ex. fr. Uleåborg: Kaukavainio, Simo, Kemi, Torneå, Öfver Torneå, Muonioniska, Enontekiö, Enare, Kuusamo, Kemijärvi, Pudasjärvi, Oulais, Pulkmila, (Hyrynsalmi?); finnes ymnigt flerstädes i hela Torneå o. Muonio elfdal, i Simo o. Kemi samt ställvis i Kuusamo. I Lohteå säger elev Keckman sig ej hafva anträffat arten. (I Pyhäjoki är dess förekomst tvifvelaktig.) – [Br.: 201]
87. *Actaea spicata* L. (Haapavesi?), Kemi, Kuusamo: Leukusenaro. – [Br.: 202]

Papaveraceae

88. *Papaver nudicaule* L. [*P. croceum* Ledeb.] I elev Norlings herb. fanns ett expl. taget i Enontekiö af Forstmästar Selin. Växten har af elever blifvit tagen äfven här i Uleåborg på en gräslinda å Frihetsholmarna samt i Paltamo 16.VII.1882, men är trol. både i Paltamo och ätm. här i Uleåborg,

der den finnes odlad i en trädgård, blott förvildad. – [Consp. III: 284]

Fumariaceae

89. *Fumaria officinalis* L. Uleåborg, Rovaniemi. – [Consp. III: 293, 294]

Cruciferae (Brassicaceae)

90. *Brassica campestris* L. [*B. rapa* L. ssp. *oleifera* (DC.) Metz.] Ganska vanlig på odladen ställen i och omkring Uleåborg, samt Oulais och Kemi. – [Br.: 205]

91. *Sinapis arvensis* L. Ej sällsynt på odlad mark, tomter och afstjelpningsplatser inom Uleåborg och i dess närhet. – [Consp. III: 376]

S. arv. β *orientalis* Boiss. [*S. arvensis* L. var. *orientalis* (L.) W.D.J. Koch & Ziz] Högst sällsynt eller blott tillfällig på likadana lokaler som hufvudformen. – [Consp. III: 377]

92. *Sisymbrium Sophia* L. [*Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl] Uleåborg, Torneå; förekommer ställvis ymnigt på grusiga tomter och odlade platser samt vid vägar. – [Consp. III: 349]

93. *Erysimum cheiranthoides* L. Allmänt ogräs – [Br.: 204]; antecknad t. o. m. från Kemijärvi.

94. *E. hieracifolium* L. [*E. strictum* P. Gaertn et al.] Finnes sällan i herbarierna och angifves vara tagen i Kemi, Torneå och Rovaniemi. – [Consp. III: 357]

95. *Cardamine pratensis* L. I herbarierna finnas understundom (t. ex. fr. Ylä Kiiminki – [Br.: 204; ssp. *paludosa* (Knaf) Čelak.] o. Pulkkila) exemplar af denna art, som hafva rot-blad, hvilka likna spensliga grenskott, emedan deras gemensamma bladskäft äro mycket långa (omkr 4 t.) och spensliga med få, delvis synnerligen små och från hvarandra långt aflägsnade eller n. inga bladflikar (blad?); i dessa fall äro kronbladen hvita, men kännetecken föröfrigt öfverensstemmande med artens. Äfven sådana exemplar hafva förekommit, hvilkas stjelken, så vidt man hos den pressade växten kan se, har varit spenslig och nedliggande, hvarjtemte alla bladens flikar äro rundade.

96. *Arabis alpina* L. Enare.

97. *A. suecica* Fr. [*Arabidopsis suecica* (Fr.) Norrl. & *Cardaminopsis arenosa* (L.) Hayek] Anträffad i Uleåborg på Slottsholmen och några andra ställen 1885-87. – [Consp. III: 313]

98. (*Turritis glabra* L. [*Arabis glabra* (L.) Bernh.] Lohteå 1887 (Keckman).)

99. *Nasturtium palustre* L. [*Rorippa palustris* (L.) Besser] Anträffad 1886 nära Lantto skogvaktartorp v. Kitinenjoki i Sodankylä; de (af Agr. Laurin) inlemnade exemplaren voro teml. förkrympta, blott 2-3 tum höga. I ett herbarium förekom ett vid U: borg 1886 – [Br.: 202] taget exemplar med hela, ojemnt och trubbigt groftandade eller sågade, blad (= ändflikar?); blott de nedre bladen hade 2, ej motsatta, från ändflikan aflägsnade och mycket små sidoflikar.

Exemplaret växte på skuggigt ställe. Δ – [Hl, coll. W. Sandman IX. 1886]

100. *Raphanus Raphanistrum* L. Har i Kemi från ballast spridt sig ut på åkrar i omnejden (Keckman); mig veterligen finnes arten eljest icke vild i Uleåborgslän, om icke i dess sydligaste socknar. – [Consp. III: 400]

101. *Bunias orientalis* L. Paltamo 1882. – [Consp. III: 394]

102. *Lepidium rudemale* L. Förekom i ett herbarium 1886 med Pulkkila uppgifven såsom fyndort; uppgiften tarfvar dock ytterligen bekräftelse.

103. *Subularia aquatica* L. Enare: Martti.

104. *Draba incana* L. (Allmän?) i Enare; tagen sommaren 1886 på en torr äng å Hietasaari vid U: borg, hvarest blott ett eller några få expl. dock med flere stjelkar fr. samma rotstock, skola hafva förekomma. – [Consp. III: 333]

Tiliaceae

105. *Tilia europaea* L. *T. parvifolia* Ehrh. [*T. cordata* Mill.] Vid Reisijärvi sjö i socknen af samman namn fanns 1880 enl. uppgift af Agronom Laurin, som företedde qvistar, åtskilliga träd och buskar af denna art; de förra skola dock samma sommar till största delen hafva blifvit fällda. – [Consp. IV: 89]

Gruinales (Geraniaceae)

106. *Erodium cicutarium* (L.) L'Herit. Finnes i U: borg på odlade ställen (trädgårdar, lindor), dock mera sällsynt; har äfven blifvit tagen i Pudasjärvi. – [Consp. IV: 131]

Hypericineae (Clusiaceae)

107. *Hypericum quadrangulum* L. [*H. maculatum* Crantz] Sällsynt; har blifvit anträffad i Pyhäjoki, Oulais, Salo, Kajana, Simo 1885-86; på sistn. ort möjl. införd med höfrö. – [Consp. IV: 65]

Violaceae

108. *Viola sylvatica* Fr. (*V. riviniana* Rchb.) Oulais; teml. småbladig, (U: borg, Kemi?). Ett möjligen denna art tillhörande exemplar af oansenlig storlek från Kemijärvi hade ytterst kort eller ingen stjelk samt kortskaftade, bredt, men icke rundadt hjertlika, fint sågtandade, glatta och under (blågrå?) blad. (Övriga kännetecken torde framgå genom närmare granskning af det insända exemplaret, som togs på en åker vid nämnda sockens prestgård, der äfven andra likartade exemplar skola hafva förekommit.) – [vrt. Zidbäck 1893]

109. *V. canina* β *montana* L. [*V. canina* L. ssp. *montana* (L.) Hartm.] Enare: Kultala.

110. *V. biflora* L. Enare; (Alkkula?). – [Consp. IV: 35; ks. Zidbäck 1888a]

111. *V. tricolor* L. Är sällsynt åtminstone i Uleåborgstrakten – [Br.: 207; Consp. IV: 38]; finnes i Simo. Varieteten *arvensis* är deremot mycket allmän på åkrar i vidt skilda, kanske alla, delar af länet. En

form af denna variet med n. hela och mycket små stipler, som voro flerfaldiga g. gr. mindre än bladen, fanns i ett herb. med växter från Kemi-järvi.

Droseraceae [Parnassiaceae]

112. *Parnassia palustris* L. Allmän i Uleåborgstrakten – [Br.: 213]; finnes t. o. m. i Enare.
P. palustris β *tenuis* Wg. [*P. palustris* L.] Enare.

Silenaceae [Caryophyllaceae]

113. *Silene inflata* J. C. Sm. [*S. vulgaris* (Moench) Garcke] Allmän ännu t. o. m. i Enare.
 114. *S. maritima* Wither. [*S. uniflora* Roth] Ej sällsynt vid kusten.
 115. *S. nutans* L. (Haapavesi?), Uleåborg, Ijo, Kemi. – [Consp. III: 11]
 116. *S. acaulis* L. Tagen vid Utsjoki kyrka 1886.
 117. *Melandrium silvestre* Roehl. [*Silene dioica* (L.) Clairv.] Mycket allmän vid Uleåborg med fl. orter i länet, blommor från slutet af maj l. början af juni (tidigaste af mig iaktagna blomning d. 29. maj 1887) ända in i oktober. – [Br.: 193]
 118. *M. pratense* Roehl. [*S. latifolia* Poiret ssp. *alba* (Mill.) Greuter & Burdet] Pudasjärvi – [Consp. III: 16]; Kemi o. Kemijärvi enl. från dessa orter hemmavarande elevs försäkran.
 119. *Wahlbergella apetala* (L.) Fr. [*S. wahlbergella* Chowdhuri] Fanns i elev Nordlings herbarium och uppgafs vara tagen på Haldischock af Forstmästar Silén [vrt. Zidbäck 1888a]. – [Consp. III: 21]
 120. *Viscaria vulgaris* Röhl. [*Lychnis viscaria* L.] Simo: Matala hemman i Juli 1885; antäffad bl. odladt gräs. – [ks. Zidbäck 1888a]
 121. *V. alpina* (L.) G. Don [*L. alpina* L.] (I eleven Plathans herb. med växter fr. Sordavala fanns en *V. (alpina?)*, som till alla örtartade delar var dubbelt större, än vanliga expl. af arten och hade äggrundt lancettlika stjelkblad, i fall exemplaret ännu kan öfverkommas, torde ytterligare och mera noggrann granskning gifva vid handen, huruvida detsamma ej tillhör hybr. *V. media* Fr.) Bland uppgifna fyndorter för arten är Pulkkila den sydligaste i länet. – [Consp. III: 28]
 122. *Dianthus deltooides* L. Paltamo – [Consp. III: 35], Uleåborg, Karlö, Kemi någorlunda sällsynt; sydligare mer allmän. – [Br.: 193]
 123. *D. superbus* L. Franzila och Salo? [= Saloinen, Raahe], Kemijärvi, Kittilä; i Kemi, Simo och Torneå trakterna allmänast; sydligare t. ex. i Uleåborgstrakten teml. sällsynt; har på Pyhäjoki prestgård odlats i trädgård och derifrån spridt sig ut på lindor i närheten. – [Consp. III: 41; H!]
 124. *Agrostemma Githago* L. Uleåborg här o. hvar i åkrar 1886 och förut; Kiiminki. – [Br.: 193]
 125. *Stellaria crassifolia* Ehrh. Ej sällsynt på stränderna v. Uleåborg och andra nordliga orter vid kusten. – [Br.: 196; H!, coll. J.A. Sandman VII.1883 Oulu]

126. *Cerastium alpinum* L. Enligt uppgift allmän i Kemijärvi och Enare.
 127. *C. alpinum* L. var. *alpestre* (Lindbl.) [*C. fontanum* Baumg. ssp. *fontanum*] Enare och tillfälligtv. i Uleåborg på en gårdsplan. – [Consp. III: 112]
 128. *Arenaria laterifolia* L. [*Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl] Kemi [vrt. Zidbäck 1888a]. – [Br.: 195], Enare.
 129. *Halianthus peploides* (L.) Fr. [*Honckenya peploides* (L.) Ehrh.] Finnes ställvis ymnigt v. Uleåborg t. ex. s. s. förut är nämndt på Hietasaari v. Toppila och redden (finnes i mängd äfven vid Ykspila). – [Br.: 195]
 130. *Spergularia campestris* (L.) Aschers. [*S. rubra* (L.) J. & C. Presl] Ej sälls. vid U: borg på lämpliga lokaler. – [Consp. III: 50]
 131. *S. canina* Leffl. alfa *salina* (Presl.) [*S. salina* J. & C. Presl] Stränderna af Karlö. – [Consp. III: 52]
- #### Saxifrageae [Saxifragaceae]
132. *Saxifraga stellaris* L. Utsjoki: fuktig strand nedan- om en fjellsluttning v. Tana elf.
 133. *S. nivalis* L. I elev Nordlings herb. fanns ett expl., taget på Seitavaara i Enare, med 8 tum hög, glatt stängel, som bar blott 3 blommor på 0.5–1 tum långa skaft; var. *tenuis* Wg. – [= *Primula stricta* (Zidbäck 1893)].
 134. *S. aizoides* L. Kuusamo: nära Paanajärvi, Utsjoki: v. Tana elf.
 135. *S. hirculus* L. Pulkkila, Salo, U: borg, Kemi (blmnd 30.VII.1883), Neder-Torneå, Enare, (Lohteå) m. fl. orter. – [Consp. IV: 280]
 136. *S. granulata* L. Uppgafs i ett herb. (elev., num. Magist. K. Lönnbohms) vara tagen i Sotkamo (1882?); anträffad i flere expl. äfven vid U: borg ej långt från Toppila sund å en gräslinda på fasta landet, enl. uppgift af Stud. J. A. Sandman. – [Consp. IV: 284]
 137. *Chrysosplenium tetrandum* Th. Fr. Utsjoki: v. Mandojärvi.

Crassulaceae

138. *Rhodiola rosea* L. Pallastunturi aug. 1880 (Laurin); Utsjoki: fjellsluttning vid Tanaelf 15.VII.1886 (Nordling);^v vid Muonio på Svenska sidan (i Karesuvanto?) å steng strand nedanför Kurki fors och 3 verst ofvan Sonkamuotka (= 8 v. ofvan Kätkäsvanto) 11.VII.1886^v (Laurin); utblomnad v. förstn. tillfälle, i full blom vid de båda senare. – [Consp. IV: 251, 252]
 139. *Sedum Telephium* L. Pyhäjoki, Brahestad. – [Consp. IV: 254]
 140. *S. acre* L. Pyhäjoki, Pulkkila, Uleåborg (teml. allmän), Öfver Kiiminki – [Consp. IV: 263]; Kemi.

Onagrarieae [Onagraceae]

141. *Epilobium organifolium* Lam. [*E. hornemannii* Rchb.] Enare, Pudasjärvi 1886.
 142. *E. alpinum* L. [*E. anagallidifolium* Lam.] Pallastunturi 1880.

143. *Circaea alpina* L. Pallastunturi 1880. – [Consp. IV: 362:] i närheten af Pallastunturit (K. Laurin) 1880: Zidb. & Zidb. bref; måhända tarfar. denna uppg. bekräftelse. – Pyhäojen varresta on myöhemmin kerätty useita näytteitä]

Haloragaceae [Haloragaceae]

144. *Myriophyllum spicatum* L. *β squamosum* Laest. [*M. sibiricum* Kom.] Kemi. – [Consp. IV: 372] [Hippuridaceae]
145. *Hippuris vulgaris* L. Uleåborg i ymnighet.
H. vulgaris L. var. *maritima* [H. × *lanceolata* Retz. incl. *H. tetraphylla* L. fil.] U: borg: Nuottasaari. – [Consp. IV: 381]

Senticosae [Rosaceae]

146. *Rosa cinnamomea* L. [*R. majalis* J. Herrm.] En qvist fr. Enare med klotlik krokta taggar på de blom-bärande grenarne, fanns i elev Nordlings herb.
147. *Alchemilla vulgaris* L. Tagen på eller vid Pallastunturi 1880 (Laurin).
148. *Rubus idaeus* L. Vild i Kemijärvi, odlad i Enare (på Toivoniemi boställe).
149. *R. castoreus* Laest. (*R. saxatilis β hybridus* Wg.). Uleå*: Maikkula – [Br.: 218], Pudasjärvi [*Consp. V: 65], Enare.
150. *Potentilla (norvegica* L.) seu *P. (argentea* L. var. *sordida* Fr. s. v. *virescens* Wg?) [*P. intermedia* L.] Raatti holme: på obrukad linda omkr. 10.IX.1887. Stjelkarne flera från samma rotstock l. rot. (Vid ett några dagar senare på platsen gjordt besök, för ytterligare undersökning af växten särledes i anseende till dess underjordiska delar, kunde denna ej mer återfinnas, emedan de vid första besöket kvarlemnade stjelkerna numera voro h. o. h. försvunna på grund af skedd afbetning.) Bladkanterna ej nedvikna, kronbladen gula s. s. hos *P. argentea*, öfriga kännetecken, som äfven äro vacklande, men dock kanske mer närma sig den hos *P. norvegica*, kunna skönjas hos det insända exemplaret – [Consp. V: 94]. Denna sistnämnda art i sin normala form förekommer, ehuru icke allmänt på odlade platser v. U: borg. – [Consp. V: 91; H], coll. Anon. 10.IX.1887
151. *Potentilla Tormentilla* Neck. [*P. erecta* (L.) Raeusch] I Uleåborgs trakten föga allmän, har blifvit tagen (af Nordling) i Enare.
152. *Sibbaldia procumbens* L. Pallastunturi 1880.
153. *Geum rivale* L. En monströs form (*G. hybridum* Wulf.), öfverensstämmande med beskr. i 11 uppl. af Hartm fl. blef (af elev Lindholm) tagen i Oulais i juni 1884. – [Consp. V: 148]
154. *Dryas octopetala* L. Fjellet Harmitschokko i nordligaste Utsjoki (Nordling). – [Consp. V: 139]

Papilionaceae [Fabaceae]

155. *Lathyrus palustris* L. Teml. allmän i Uleåborgstrakten m. fl. orter särdeles nära kusten och i elfdalarne: t. ex. Kemi, Kemijärvi, Pudasjärvi och Oulais. I ett herb. m. växter fr. Uleåborg fanns ett

expl. af arten med stora, åtm. 6 m. m. breda, bredt lancettlika stipler. – [Br.: 221]

156. *L. pratensis* L. I ett herb. m. växter fr. U: borg ett expl. med långskaftad och lång: 18 a 20 blommig klase; i ett annat herb. fanns ett expl. fr. Salo [Saloinen, Raahe] med stiplerna n. större än småbladen.
157. *L. maritimus* (L.) Bigel. [*L. japonicus* Willd. ssp. *maritimus* (L.) P. W. Ball] Simo, Uleåborg. – [Br.: 221]
158. *Orobis vernus* L. [*L. vernus* (L.) Bernh.] Siikajoki: holme utanf. elfsmynningen (Sandman), Oulais (Lindhom). [*Consp. V: 209; 197, 198; Siikajoki. uppg. synes mig erfordra bekräftelse”]
159. *Vicia sylvatica* L. Sälls. Har förekommit i två herbarier och uppges i dessa vara funnen i Muhos och Ijo. Uppgifterna, ehuru i någon mån trovärda, tarfva dock ytterligare bekräftelse. – [Consp. V: 202; Obs. ”ej tillförlitliga”: Zidbäck 1888a; Br.: 221]
160. *V. sepium* L. Finnes ännu i Simo. – [Consp. V: 209]
161. *V. (angustifolia* (L.) Reichard?) [*V. sativa* L. ssp. *nigra* (L.) Ehrh. & ssp. *segetalis* (Thuill.) Gaudin] Från en gård v. Pallastunturi togs af Agr. Laurin ett (eller några få) exemplar med enkla klängen, 2–3 pariga öfre blad, hvilkas småblad voro jemnbreda, trubbiga – spetsiga med udd, gleshåriga och hårbräddade, stipler föga tandade, men hårbräddade; fodret hårigt, stjelken glest korthårig, omkr. 3 t. hög; blommor oskaftade, ensamma. (I elev Plathans herb. fanns ett v. Sordavala taget expl., som hade alla småblad lancettlika med udd.) Δ – [ei H]
162. *Ervum hirsutum* L. [*V. hirsuta* (L.) Gray] Anträffad med mogna frön i augusti 1886 vid Hammasjärvi träsk i Enare på en plats der förut en fiskarlapps bostad stätt (Laurin). – [Consp. V: 222]
163. *E. tetraspermum* L. [*V. tetrasperma* (L.) Schreb.] Tagen 1886 på Karlö å en äng bevuxen med odladt gräs (W. Sandman). – [Consp. V: 219]
164. *Phaca frigida* L. [*Astragalus frigidus* (L.) A. Gray] Enare: Kultala v. Ivalo elf. (Nordling 1885, Laurin 1886).
165. *Trifolium repens* L. Vild ännu i Kittilä, men ej i Enare (Nordling).
166. *T. pratense* L. Vild ännu i Rovaniemi – [Br.: 223], men ej i Enare (Nordling).
167. *T. spadiceum* L. Uleåborgs trakten allmän; finnes äfven nordligare, såvidt jag kan erinna mig, då fyndorterna blifvit oantecknade. – [Consp. V: 273]
168. *T. arvense* L. Anträffad på en torr äng nära U: borg; antagligen införd jemte foderväxtfrö. – [Consp. V: 264]

Ericineae

[Ericaceae]

169. *Oxycoccus palustris* Pers. [*Vaccinium oxycoccus* L.] Tagen i Enare (Nordling).

170. *Cassandra calyculata* L. [*Chamaedaphne calyculata* (L.) Moench] Teml. sällsynt i Simo, allm. i Pudasjärvi och vid Uleåborg; finnes ymnigt flerstädes vid vägen mellan U: borg och Iisalmi. – [Br.: 225]
171. *Arctostaphylos alpina* (L.) Spreng. Luppiovaara, Pallastunturi och på fjell i Enare.
172. *Phyllodoce caerulea* (L.) Bab. Kuusamo, Enare.
173. *Azalea procumbens* L. [*Loiseleuria procumbens* (L.) Desv.] Kuusamo: Nuorunen, Enare.
174. *Ledum palustre* L. [*Rhododendron tomentosum* Harmaja] Enare och sydligare genom hela länet; allm.
- [*Pyrolaceae*]
175. *Pyrola uniflora* L. [*Moneses uniflora* (L.) A. Gray] Enare och sydligare genom hela länet; allm. – [Br.: 226]

Polygonaceae

176. *Polygonum amphibium* L. *β terrestre* Reichard [*Persicaria amphibia* (L.) Gray] Med hjertlik bas hos bladen, föröfr. öfverensstämmande; tagen v. U: borg l. på Karlö (W. Sandman). – [Br.: 190]
177. *P. Persicaria* L. [*P. maculosa* Gray] Afvikande med stiftens förenade n. till märkena. U: borg 8.IX.1884; några stånd bland andra ruderatväxter på grus och mull, härstammande från nedbrunna gårdar och stranden af en genom staden flytande bäck (=Stadsbäcken). – [Consp. II: 212; H!, coll. Anon. 9.X.1884]
178. *P. Hydropiper* L. [*P. hydropiper* (L.) Spach] U: borg o. det närbelägna Hietasaari samt Simo; sällsynt. – [Br.: 191]
179. *Rumex Hippolapathum* Fr. [*R. aquaticus* L.] Med rotbladen aflängt hjertlika. (Alldrig v. U: borg, enl. hvad jag kunnat finna med ”hjertligt triangulära ell. bredt hjertlika” rotblad, ty dessa äro 3-4 g. gr. längre än breda.) Finnes i ansenlig mängd vid Stadsbäcken och på andra fuktiga ställen vid Uleåborg – [H!, coll. Ch. Keckman 8.IX.1885]; i Pudasjärvi vid elfstranden. – [Br.: 191]
180. *R. domesticus* Hm. [*R. longifolius* DC.] Uleåborg – [Br.: 191]; Enare.
- R. (domesticus?)* [*R. crispus* L. × *longifolius* DC.] Bladlöst förtorkadt stånd endast med mogna frukter, hvilka hafva kalkbladen föröfrigt s. s. hos den vanliga formen, utom att ett af de omgifvande inre bär ett litet, men dock tydligt ”gryn”. Uleåborg i oktober 1887 på grusfylld plats v. Stadsbäcken (frukter Δ); sept. 1882 på likartad plats vid sjöstranden 1 expl. (nämndt vid *R. crisp.* * *propinquus?*) jmf. förteckn. på ballastväxter. – [Consp. II: 248; exemplar af Zidbäck i frösamlingen!]
181. *Oxyria digyna* (L.) Hill. Utsjoki, (samt vid Muonioelf på Svenska sidan i Karesuvanto å samma ställe med förutnämnda *Rhodiola rosea*).

Thymelaeae (Thymelaeaceae)

182. *Daphne Mezereum* L. Sälls. Oulais*, Kiiminki, Pudasjärvi*, Simo och Kemi. – [Br.: 217; *Consp. IV: 395]

Elaeagneae [Elaeagnaceae]

183. *Hippophaë rhamnoides* L. De yttre holmarna utanför Uleåborg, Karlö, Simo. – [Br.: 217]

Chenopodiaceae

184. *Atriplex hastata* L. *alfa elatior* Wg. [*A. prostrata* Boucher ex DC. incl. *A. hastata* L.] Flerstädes på gårdstomter, afstjelpningsplatser o. dyl. ställen inom l. nära invid Uleåborg. – [Consp. III: 136]
185. *A. patula* L. v. *angustifolia* (J. E. Sm.) (-*angustissima* Wallr.?) Raatti holme: nära laxförsäljningshuset. – [Consp. III: 139]
186. *Salicornia herbacea* L. [*S. europaea* L.] Karlö, (Lohteä*). – [Consp. III: 136; *Starstranden in locis inundatis; H!, coll. C. Keckman VII.1887.]

Salicineae [Salicaceae]

187. *Salix triandra* L. Ymnigt på Limingo äng vid Temmes å nära järnvägen; blott han stånd vid ett besök 30.V.1887 observerade. – [Consp. II: 89]
188. *S. lanata* L. Kvistar med hon blr., tagna i Enare på äng vid Toivoniemi 6.VI.1887, inlemnades af S. W. Nordling.
189. *S. glauca* L. Pallastunturi, Enare.
190. *S. lapponum* L. Allmän på kärren vid landsvägen mellan U: borg och Iisalmi. – [Br.: 189]
191. *S. (caprea?)* En han buske med blott en ståndare i hvarje blomma anträffades af elever i Maj 1885 och -86 å en våt äng nära staden. Blott blombrände qvistar blefvo tillvaratagna; senare sept. 1886 var stället, der busken växte uppgräfvadt och denna borthuggen med rötterna, så att jag ej blef i tillfälle att få se bladens beskaffenhet. – [Br.: 187]
192. a) *S. repens* L. Allmän i Uleåborgs omnejder – [Consp. II: 112]; qvistar hon o. han, tagna i Enare [hanhenpaju ei kasva Inarissa] å skogsmark 8.VI.1887, hade hängfjällena ljust gulbruna samt likasom fruktämnen ngt. mer ludna än vanligen hos arten vid U: borg, derjemte afveko pistillerna genom saknaden af stift; i öfrigt öfverensstämde de ännu bladlösa qvistarne jemte hängena och deras blommor med den vid U: borg vanliga artens; i Kemi och Simo torde arten saknas (Keckman). – [Br.: 188]
192. b) *S. repens* v. *arenaria* [*S. repens* L. ssp. *repens* var. *argentea* (Sm.) Ser.] Anträffad på Hietasaari (å ballastplatsen), samt på Nuottasaari v. U: borg. – [Consp. II: 114; Zidb. i bref, Karlö ymnigt, äfven Santonen (J. A. Sandman)]
- S. rosmarinifolia* L. [*S. repens* L. ssp. *rosmarinifolia* (L.) Andersson] Ej med säkerhet anträffad i Uleåborgstrakten. – [Consp. II: 116]
193. *S. myrtilloides* L. Ej sällsynt vid Uleåborg. – [Br.: 188]

194. *S. hastata* L. I två a tre elevens herbarier hafva förekommit exemplar tagna vid Uleåborg 1884 och -86 samt v. Kemi; bladen ett ena af de Uleåborgska exemplaren voro helbräddade. – [Consp. II: 128, ”7 Mets. N. läh. Pyykösj.; Leiv. Uppgifterne, som sannolikt afse samma lokal, äro ej osannolika, men närmare undersökning torde dock vara af nödan”.]

195. *S. herbacea* L. Enare: Kuorvekodo 3.VI.1887; blommande han & hon stånd.

Betulineae [Betulaceae]

196. *Betula alpestris* Fr. [*B. pubescens* Ehrh. ssp. *czerepanovii* (Orlova) Hämet-Ahti] Enare: Survojalasoivi 4.VII.1887.

197. *Alnus glutinosa* (L.) J. Gaertn. Sällsynt vid Uleåborg, der trädet antäffas här o. der i enstaka exemplar – [Consp. II: 35; enl. uppgift (Lekt. Hj. Hjelts?) skall dock arten finnas ännu t. o. m. i Ijo]. – [Br.: 185]

A. incana v. *argentata* (Norrl.) [*A. incana* (L.) Moench ssp. *incana* var. *argentata* Norrl.] På stränder, Karlö Santonen i mängd: (J. A. Sandman). – [Consp. II: 45; ”sannolikt är att uppgiften afser någon mellanform.” – var. *argentata* kasvaa eräin paikoin Hailuodossa]

Myricaceae [Myricaceae]

198. *Myrica gale* L. Allmän åtm. v. Uleåborg. I ett herbarium förekommo vid Brahestad tagna qvistar med 2 könade hängen, som hyste han blr. mot basen och hon blr. i spetsen. – [Consp. II: 73]

Coniferae [Pinaceae]

199. *Pinus sylvestris* L. I Ristijärvi fälldes 1882–83 om vintern en tall, som hade (enl. uppgift) alla ngt. mer än ett år gamla kottar samlade i täta gyttingar, bestående af 20–30 kottar, kring de näst yngsta årsskotten; dessa gyttingar påminte genom kottarnes talrikhet och anordning ganska mycket om artens han hängesamlingar. Ett träd med likadana kottegyttringar anträffades i Muhos 1884, och har en qvist af detsamma bärande en sådan gyttring blifvit inlemnad till Herr. Prof. Saelan.

200. *Pinus Abies* L. β *viminalis* (Sparm.) [*Picea abies* (L.) Karst. f. *viminalis* (Sparman) Sylvén] Ett träd af denna varietet har jag sett vid Pukki gård i Uleå berg; äfven i Haukipudas förekommer denna granvarietet i några exemplar, enl. uppg. af Lekt. P. G. Hällfors. – [Consp. I: 88]

Callitrichineae [Callitrichaceae]

201. *Callitriche (vernalis?)* Koch [*C. palustris* L.] Med tidigt affallande skärnfjäll och stift samt trindrygade smånötter; ståndarsträngen kort; stundom 2 hon blr. i samma bladveck; föröfr. som *C. vernalis*. Nuottasaari vid Uleåborg 11.X.1886. – [Br.: 210]

Orchideae [Orchidaceae]

202. *Orchis latifolia* L. = *O. majalis* Reich. (eller *O. angustifolia* Wimm. * *cruenta* O. F. Müll. ?) [*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó ssp. *cruenta* (O. F. Müller) P. D. Sell] Simo 28.VII.1885: strandäng, Limingo 5.VII.1884 – [Br.: 177]. I herbarierna förekomma icke sällan exemplar, tillhörande någondera af dessa arter, med blott de nedre skärmen i axet längre än blommorna. En del exemplar (i min ägo ett från hvardera fyndorten och tagna på ofvan angifna tiden) hafva dessutom (särdeles det från förstn. fyndort) bladen ovanligt breda i förh. till längden och vid basen smalare samt (enl. uppgift och enl. hvad de i pressadt tillst. utvisa) plattspetsade. Hos exemplaret från Simo äro de neml. 2.25–3 tum långa och mer än 0.75 t. (2 centim.) breda, bredt lancettlika ell. äggrundt-lancettlika samt ngt. fläckiga; exemplaret från Limingo har bladen 3–3.5 t. långa, obetydligt smalare (0.75 t.), äggrundt lancettlika och ofläckade. Δ Andra exemplar fr. Limingo af ofvan nämnd datum och af angifven beskaffenhet hos skärmladen hafva bladen mindre, förhållandevis smalare, vid basen bredast och med spetsen hufflik samt fläckade eller ofläckade och torde sålunda, oaktadt afvikelsen hos skärmladen, kunna föras till: – [H!, coll. J.A. Sandman VII.1884 Liminka]

203. *O. angustifolia* Wimm. = *O. incarnata* L. & Fr. [*D. incarnata* (L.) Soó ssp. *incarnata*] Af hvilken art (varietet?) äfven fullt normala, d. v. s. med beskr. öfverensstämmande, exemplar fr. Simo och andra orter hafva förekommit i herbarierna. Tilläggas må ännu, att alla i min ägo befintliga samt i Limingo och Simo ofvannämnda data tagna stånd hafva den blommande stjelen tjock, men blott 5 – knappt 9 t. hög och axet 1–2 t. långt; hos det bredbladiga ståndet fr. Limingo är dettas längd dock ngt. mer än 2.5 tum. – [Br.: 177; H!, coll. J.A. Sandman VII.1884 Liminka]

204. *O. Traunsteineri* Saut. [*D. traunsteineri* (Sauter) Soó] Torde äfven hafva förekommit några g. gr. i elevernas vid U: borgs lyceum herbarier, men fyndorten har af förbiseende ej blifvit antecknad af mig. – [Br.: 177; s. n. *O. angustifolia*]

205. *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Br. Förekom i ett herb. 1882 och uppgafs vara tagen i Kuusamo. (Huruvida v. i Sael., har jag icke antecknat och kan ej heller numera erinra mig dess storlek och öfriga bestm. kännet.)

206. *Coeloglossum viride* (L.) Hm Limingo – [Consp. I: 494]; Uleåborg, Simo – [Br.: 179]

207. *Platanthera bifolia* (L.) Reich. Sälls. Kiiminki, Simo, Kemi, Uleåborg. – [Consp. I: 501] *Goodyera repens* (L.) R. Br. Enare, Simo – [Br.: 176]; Gla. Karleby.

208. *Listera ovata* (L.) R. Br. Simo, Kemi; mycket sälls. – [Consp. I: 474]

209. *L. cordata* (L.) R. Br. Enare o. fl. sydligare orter. (*Epipogium aphyllum* Sw. Leppävirta: Sutela & Häikiänlahti.) – [Consp. I: 477]

210. *Corallorrhiza innata* R. Br. [*C. trifida* Châtel] Enare, Pudasjärvi – [Consp. I: 468] och några andra orter. 1887 äfven vid U: borg och Oulunsalo. – [Br.: 176]
211. *Malaxis monophyllos* (L.) Sw. Simo, fåtaligt på ett enda ställe (Keckman). (I Pälkäne har jag en gång aug. 1876 l. 77 träffat 3-4 stånd af denna art på fuktigt och skuggigt ställe å ängsmark, delvis bevuxen med frodig löfskog (Harhala: Kaukalo), men har senare icke lyckats finna den (arten), hvarken här eller annorstädes inom socknen.) – [Consp. I: 465]
212. *M. paludosa* (L.) Sw. [Hammarbya *paludosa* (L.) O. Kuntze] Kärr v. Lintulampi nära U: borg; ganska talrik. – [Consp. I: 464]
213. *Calypto borealis* (Sw.) Salisb. [*C. bulbosa* (L.) Oakes] Kemi. – [Br.: 176]

Irideae [Iridaceae]

214. *Iris pseudacorus* L. Simo, Kemi o. några a. orter; sälls. – [Consp. I: 167]

Hydrocharideae [Hydrocharitaceae]

215. *Hydrocharis morsus-ranae* L. Förekommer någonstades i Haukipudas (P. G. Hällfors). (Anträffad blommande med båda han och hon bl. i Tykölä å inom Pälkäne.) – [Consp. I: 515]
216. *Stratiotes aloides* L. Kemi. (Finnes i Tykölä träsk inom Pälkäne och Tyrväntö, samt (i ymnighet) vid Salmentaka by i förstn. socken; antagl. steril.) – [Consp. I: 518]

Liliaceae

(Asphodeleae) [Alliaceae]

217. *Allium Schoenoprasum* L. & *sibiricum* [A. *schoenoprasum* L. ssp. *alpinum* (DC.) Čelak.] Utsjoki 1886.
218. *Gagea minima* (L.) Dumort. Kalajoki 1887. – [Consp. I: 110]

[Hyacinthaceae]

- (*Muscari botryoides* (L.) Mill. Anträffad förvildad bland gräs vid någon af villorna på Hietasaari nära Uleåborg 1886.) – [Consp. I: 112]

(Asparageae) [Convallariaceae]

219. *Convallaria majalis* L. Nordligast i Rovaniemi. – [Br.: 148]

(Paridae) [Trilliaceae]

220. *Paris quadrifolia* L. Kuusamo: Leukusenaro 1. 5 mil norr om Paanajärvi, Enare m. fl. vestligare och sydligare orter.

Alismaceae [Alismataceae]

[Butomaceae]

221. *Butomus umbellatus* L. Kemi, Limingo – [Consp. I: 515], Paldamo. – [Br.: 180]

[Alismataceae]

222. *Sagittaria sagittifolia* L. Oulais, Uleåborg (jemte var. *tenuior* Wg.) [*S. natans* Pall.; *S. natans* Pall. × *sagittifolia* L.] – [Consp. I: 512], Simo. – [Consp. I: 511]

223. *Alisma plantago* L. [*A. plantago-aquatica* L.] Allm. v. Uleåborg – [Consp. I: 508] och sydligare samt nordligare åtm. till Torneå; erinrar mig ej med säkerhet nordligare fyndorter, då jag ej gjort anteckningar beträffande artens utbredning.

[Scheuchzeriaceae]

224. *Scheuchzeria palustris* L. Enare, Kemi. – [Consp. I: 504]

[Juncaginaceae]

225. *Triglochin maritima* L. Förutom vid hafsstränderna, äfven på Limingo äng å jernvägsbanken, hvars sand är hemtda fr. en skogsbacke inom Kempele ganska långt (omkr. 2 verst) från hafvet. – [Br.: 180]

226. *T. palustris* L. Finnes norrut t. o. m. i Utsjoki.

Nartheciaceae [Melanthiaceae]

227. *Tofieldia borealis* Wbg. [T. *pusilla* (Michx.) Pers.] Kemi: torr trakt v. kyrkan; Simo fuktigt mark, mosse; Kuusamo, Pudasjärvi, Enare. – [Br.: 148]

Juncaceae

228. *Juncus balticus* Willd. På hafvstranden utanf. Uleåborg – [Br.: 149]; (vid Ykspila g. ymnigt).
229. *J. compressus* Jacq. Fr. Enare 1886 1 expl. med blad blott från rotstocken, strået alldeles bladlöst (Nordlings herb.).
230. *J. trifidus* L. Enare 1886.
231. *Luzula parviflora* (Ehrh.) Desv. Enontekiö: Latjnavaara fjells björkregion 15.VII.1886.
232. *L. campestris* (L.) DC. *δ congesta* (Thuill.) [L. *multiflora* (Retz.) Lej. ssp. *frigida* (Buchenau) V. Krecz.] 2 a 3 tum hög; Enontekiö: Latjnavaara 15.VII.1886.
233. *L. spicata* (L.) DC. Mycket liten (2 tum hög) från Enare: Tarpomaoaivi 1886 (Nordlings herb.).

Lemnaceae

234. *Lemna minor* L. Förek. i stillast. vatten nära U: borg; t. ex. vid Koskenniska ölbryggeri. – [Consp. I: 188]

Potamogetonaceae

235. *Potamogeton (praelongus?)* Wulf. I elev Nordlings herb. fanns 1886 en till arten tvifvelaktigt Potamogeton fr. Enare med 3. 5 tum långa, smalt ägg-rundt – aflånga och papillöst finsågade blad med afrundad, halftomfattande bas; i elev Malmbergs herb. ett liknande v. U: borg taget exemplar, hvars blad äro drygt 3 t. långa, n. 1. 5 t. breda, halftomfattande, smalt ägg-runda, men i kanten ej märkbart papillösa; stipler stora, hinnaktiga; axskaffet knappt 3 g. gr. längre än axet; kalkbladens och nötternas form svår l. omöjlig att iakttaga.

236. *P. marinus* L. [*P. filiformis* Pers.] Kemi. – [Consp. I: 548; må hända behöfver bekräftas]

Typhaceae

237. *Typha latifolia* L. Salo [Saloinen], Kiiminki. – [Br.: 151]

[Sparganiaceae]

238. *Sparganium ramosum* Huds. [*S. microcarpum* (Neuman) Čelak.] Kemi (Keckman). – [Br.: 151]
 239. *S. (affine?)* Schzl. [*S. angustifolium* Michx.] Enare.
 240. *S. hyperboreum* Laest. Utsjoki: Njuorgam.

Cyperaceae

241. *Scirpus sylvaticus* L. Uleåborg; (ej sällsynt?). – [Br.: 152]
 242. *S. caespitosus* L. [*Trichophorum cespitosum* (L.) Hartm.] Enare, Sordavala.
 243. a) *Eleocharis palustris* (L.) R. Br. [coll.] Är mycket allmän åtminstone i länets kusttrakter både på hafs – och sötvatten-stränder. – [Br.: 153]
 243. b) *E. palustris* * *uniglumis* (Link) Schult. [*E. uniglumis* (Link) Schultes] Simo, Kemi. – [Br.: 153]
 244. *E. acicularis* (L.) R. Br. Enare och antagl. sydligare. – [Consp. I: 202; Inari: Zidb. ("forsitan confirmatione egeat")]
 (*Eriophorum gracile* Koch Pälkäne: i gungflyn vid Mustalammi och Aivojärvi skogsträsk.)
 245. *E. vaginatum* L. Enare och sydligare allm.
 246. *E. russeolum* Fr. Enare: Toivoniemi 15.VII.1887. – [Consp. I: 210]
 247. *E. Scheuchzeri* Hoppe Ej sälls. vid Uleåborg; dessutom tagen h. o. d. i länets socknar norr och öster om U: borg. – [Consp. I: 211]

Carex

248. *Carex vesicaria* L. Simo, Enare, U: borg o. a. orter. – [Br.: 152]
 249. *C. ampullacea* Good. [*C. rostrata* Stokes] Uleåborg. – [Br.: 164]
 250. *C. filiformis* L. [*C. lasiocarpa* Ehrh.] Simo – [Br.: 164], Sodankylä: Lehmänpäärimpi. (Pälkäne: i gungflyn vid Mustalammi och Aivojärvi skogs-träsk.)
 251. (*C. pallescens* L. Simo (Keckman) ?) – [Br.: 162]
 252. *C. capillaris* L. Utsjoki, Kemi. – [Br.: 162]
 253. *C. limosa* L. Simo – [Br.: 162]; (Lohteä?) (Keckman).
 254. *C. irrigua* (Wg.) J. E. Sm. [*C. paupercula* Michx.] Pallastunturi i björkregionen; också föröfrigt allmän.
 255. *C. pedata* Wg. [*C. glacialis* Mack.] Med ngt. snedt urnupet spröt; öfvererst. med Ands. l. c. t. fig. 89 Tab VII. Enare: fj. Hammasurut.
 256. *C. vaginata* Tausch Simo. – [Br.: 162]
 257. *C. globularis* L. Simo; Oulunsalo – [Br.: 163]. (Pälkäne: i närheten af Aivojärvi.)
 258. *C. maritima* O. F. Müll. [*C. paleacea* Schreb. ex Wahlenb.] Karlö, Uleåborg, Simo; på sistnämnda ort ganska allmän. – [Br.: 161]
 259. *C. salina* Wg. [*C. halophila* F. Nyl.] Har hittills ej blifit anträffad af mig vid U: borg eller förekommit i någon elevs herbarium.
 260. *C. aquatilis* Wg. Allmän och ställvis ymnigt förekommande vid Uleåelfs mynningar nära Uleåborg – [Consp. I: 267]. I en dam tätt invid staden växer arten synnerligen frodig och reslig

- med ända till 3. 5 fot höga "strån" och ännu högre bladskott; de förstnämnda äro här trubbkantiga blott nedom midten vid bladen; hela öfra hälften af strået eller ngt mera är deremot ganska skarpt, ehuru icke skärande, trehörnig, men dock fullkomligt glatt och slät. Till färgen är växten mörkgrön. Form. *virescens* Anderss.
 261. *C. rigida* Good. [*C. bigelowii* Torr. ex Schwein. ssp. *rigida* W. Schultze-Motel] Hufvudformen. Enare. (*C. stricta* Good. jemte var. *turfosa* [*C. elata* All.] Förträdesvis (i uteslutande?) dock den sistnämnda, d. v. s. varieteten. Flerstädes vid stränderna af Mallasvesi; förekommer äfven vid Aivojärvi skogsträsk i Pälkäne. – [Consp. I: 276])
 262. *C. acuta* L. Förekommer vid Uleåborg mindre allmänt och ingenstädes så ymnigt, som föreg. art (*C. aquatilis* neml.). – [Consp. I: 271]
 (*C. Personii* Sieb. (= *C. vitilis* Fr.) [*C. brunnescens* (Pers.) Poiret] Pälkäne: Äimälä.) – [Consp. I: 242]
 263. *C. norvegica* Willd. [*C. mackenziei* V. Krecz.] Simo, Oulunsalo.
 264. *C. glareosa* Wg. Simo 24.VI.1885. – [Br.: 157]
 265. *C. chordorrhiza* Ehrh. Limingo äng; ymnig – [Consp. I: 228], Pudasjärvi – [Br.: 156] Simo, Sodankylä: Lehmänpäärimpi; benämnes på sistnämnda ort Satalatva (Laurin).
 266. *C. teretiuscula* Good. [*C. diandra* Schrank] Sodankylä: Lehmänpäärimpi – [Consp. I: 233], Simo. – [Br.: 156] (Pälkäne: Laitikkala v. Mustalammi. – [Consp. I: 232])
 267. *C. rupestris* All. Enare.
 268. *C. pauciflora* Lightf. Enare, Simo, m. fl. orter – [Br.: 156]. (Pälkäne vid Aivojärvi. – [Consp. I: 224])
 269. *C. dioica* L. Flerstädes; v. *isogyna* Pudasjärvi 1886. – [Consp. I: 219, 221]

Gramineae [Poaceae]

270. *Triticum (violaceum?)* Horn. [*Elymus mutabilis* (Dobrov) Tzvelev & *E. fibrosus* (Schrenk) Tzvelev] På grushögar efter guldvaskning nära Kultala v. Ivalo elf samt högre upp på fjellslutningar ofvan Kultala 22.VIII.1886 (Laurin).
 271. *T. caninum* L. [*E. caninus* (L.) L.] Simo; (fr. Enare?) med blott 2 blr. i hvarje småax i elev Nordlings herb.; vid stranden af Kitinen & Matarakoski 1 expl. m. 2-3 blommiga småax 18.VIII.1886 (Laurin).
 272. *Elymus arenarius* L. [*Elymus arenarius* (L.) Hochst.] Uleåborg; h. o. d. vid hafsstranden t. ex. v. Toppila g. ymnigt; finnes äfven längre (2-3 verst) inåt landet s. s. i staden och på dess begravningsplats. – [Consp. I: 462]
 (*Lolium linicolum* R. Br. [*L. remotum* Schrank] Lohteä 1887.) – [Consp. I: 452]
L. perenne L. o. *L. multiflorum* Lam.; se föreg. fört.
 273. *Festuca rubra* L. (v. *alpestris?* Hm.) [ssp. *arctica* (Hack.) Govor.] Iitto nybygge i Enontekiö; Kittilä. (*F. duriuscula?* L. [*F. brevipila* Tracey] Lohteä 1887 bl. annat odladt gräs); se föreg. förteckning.

274. *F. ovina* L. litto nybygge m. fl. orter i Torneå Lappmark samt sydligare t. ex. U: borg; allmän. – [Br.: 173]
275. *Poa pratensis* L. Vid litto nybygge och Kelottjärvi i Torneå Lappmark; Kuusamo; allmän (Laurin).
276. *P. alpina* L. Vid Utsjoki kyrka 15.VII.1886.
277. *Archophila pendulina* (Laest.) Ands. [*A. fulva* (Trin.) N. J. Andersson var. *pendulina* (Laest.) Holmberg] Vid nedre loppet af Torne elf. – [Br.: 172]
278. *Glyceria fluitans* (L.) R. Br. Simo (Keckman). – [Consp. I: 429] [=Lohtaja, ks. Zidbäck 1888a]
279. *G. distans* (L.) Wg. [*Puccinellia distans* (Jacq.) Parl.] Temligen allmän på fuktiga gårdstomter och icke stenlagda bakgator i Uleåborg; anträffas äfven (jemte *β pulvinata*? Fr. [*P. capillaris* (Lilj.) Jansen] på och vid Toppila ballastplats invid reddstranden. – [Consp. I: 431]
280. *Molinia coerulea* (L.) Moench Förekommer allmänt och ställvis t. o. m. i mängd vid Ounasjoki och dess bifloder t. ex. Käkkälönjoki inom nordligaste delen af Kittilä.
281. *Avena fatua* L. Förekom 1886 och några föregående år som ogräs bland korn i Tervola och Rovaniemi. – [Consp. I: 396]
282. *Aira bottnica* Wg. [*Deschampsia bottnica* (Wahlenb.) Trin.] Karlö, Uleåborg, Simo, – [Br.: 169] (Ykspila).
283. *A. caespitosa* L. [*D. caespitosa* (L.) Beauv.] Omkr. U: borg allm. – [Br.: 169]; v. *pallida* tagen vid Loukisenjoki i Kittilä 6.VIII.1886 (Laurin).
284. *A. flexuosa* L. [*D. flexuosa* (L.) Trin.] Omkr. U: borg mycket allm. på torra sandiga backar o. s. v. – [Br.: 170]; äfvenså i Kittilä (: Wuotila t. ex.) och andra orter i Lappland, hvarest den benämnes Hirvennurmi (Laurin).
- (*Holcus lanatus* L. Lohteå 12.VII.1887 o. förut på ett ängsfält bland odladt gräs.) – [Consp. I: 385]
- Ett stånd, som jag erhöå af Elev Keckman, hade n. alla småax i vippan 3 blommiga med den nedersta blommans yttre blomfjäll borstlöst och de 2 öfres borstbärande; småaxen voro derjemte mycket omvexlande i anseende till blommornas könsförhållande. I de flesta iakttagna (minst 10) fall voro de 2 nedre blommorna (den borstlösa o. en borstbärande) hon blr. med väl utvecklad pist; den öfversta blomman i småaxet deremot könlös. Men derjemte förekommo följande fall, ehuru mindre ofta: 1° den borstlösa, nedersta blomman 2 k., den nedre borstbärande blomman (d. v. s. den mellersta i småaxet) hon bl. och den öfre (= öfversta i småaxet) könlös, 2° den borstlösa bln. 2 k., den nedre borstbärande hon – och den öfre han bla.; 3° den borstlösa hon bla., den nedre borstbärande 2 k. och den öfre han bla. (i de 2 könade blrna voro pist. ej så tydl. utvecklade som i hon blrna); och 4° den borstlösa 2 k., den nedre borstbärande 2 k. och den öfre han bla. (2 fall iaktg.). Under förutsättning att ståndare funnits i samtliga småaxens alla 3 blr., men redan hunnit affalla från en, två eller alla 3 blommorna i de flesta småaxen, kan denna stora föränderlighet förklaras, och det sist (4°) anförda fallet betraktas s. s. det här normala.
- Såsom nedan antyddes, äro dock ej alla småax 3 blommiga, ty ett fåtal sådana finnas med blott 2 blr.: en borstlös, 2 k. och en borstbärande han blma, – men då finnes, förutom de 2 egentliga skärmfjällen, inantför (ofvanföre) det yttre af dem ytterligare ett 3dje af samma storlek l. något större än det inre!
285. *Melica nutans* L. Oulunsalo, Pudasjärvi – [Br.: 170], Enare.
286. *Calamagrostis lapponica* (Wg.) Hm. litto nybygge och kala toppen af det i närheten belägna Latjnavaa; Simo (Keckman). – [Br.: 167]
287. *C. stricta* P. B. [*C. neglecta* (Ehrh.) P. Gaertn. et al.] Vid Käkkälönjoki o. a. orter i Lappland; Uleåborg. – [Br.: 167]
288. *C. lanceolata* Roth [*C. canescens* (Weber) Roth] Uleåborg – [Br.: 169]; trol. äfven på Limingoäng jemte följande art.
289. *C. phragmitoides* Hm. Käkkälönjoki, Uleåborg, Limingoäng; allmän. – [Consp. I: 379]
290. *Apera spica-venti* (L.) Beauv. Har anträffats af mig en gång på f. d. odlad mark bl. spridda stånd af råg, Timotei och *Alopecurus (pratensis)* vid Frihetsholmarna nära U: borg – [Consp. I: 385]; känd af Elev Keckman, men orten, hvar han funnit arten, kan jag ej uppgifva. Vidare upplysningar angående artens förekomst eller frånvaro och talrikhet på olika orter i länet är jag ej nu i tillfälle att meddela.
- Agrostis alba* L. [*A. stolonifera* L. incl. *A. gigantea* Roth] Stranden af Loukisenjoki i Kittilä 6.VII.1886; Uleåborg mycket allmän. – [Consp. I: 360]
291. *Alopecurus pratensis* L. Anträffas årligen i spridda stånd vid Uleåborg företrädesvis på eller i närheten af platser beväxna med odladt gräs och på annan bebrukad, men dock ngt. fuktig jord t. ex. Frihetsholmarna; är sålunda här knappt någonstädes ursprunglig, utan torde öfverallt på ett eller annat sätt hafva inkommit med odlingen. – [Consp. I: 355]
292. *Phleum alpinum* L. Pallastunturi ända upp i videregionen (Laurin), Kajana, Sotkamo, Pulkkila, o. s. v. (Uleåborg sälls.). – [Br.: 165]
293. *Baldingera arundinacea* (L.) Dumort. [*Phalaris arundinacea* L.] Kittilä v. Lismajoki 1.VIII.1886 m. fl. st. i Lappl. Kemijärvi.
294. a) *Hierochloë borealis* (Schrad.) Roem. & Sch. [*H. hirta* (Schrank) Borbás ssp. *arctica* (C. Presl) G. Weim. incl. *H. odorata* (L.) Beauv. ssp. *baltica* G. Weim.] Enare, Uleåborg; Raatti holme t. ex. – [Br.: 165; H! coll. H.S. Zidbäck 2.VI.1883 Oulu, Rouutu = *H. hirta* ssp. *arctica*, det. B. Federley 1972.]
294. b) *H. borealis* var. *firma* F. Nyl. [*H. hirta* (Schrank) Borbás ssp. *arctica* (C. Presl) G. Weim.] – v. Käkkälönjoki 29.VII.1886.

- (*H. australis* (Schrad.) Roem. & Sch. Tavastehus: v. Ahvenisto 11.V.1880 och i Parken, Pälkäne: Äimälä & Kyöntänniemi, Sordavala.) – [Consp. I: 340]
 295. *H. alpina* (Liljeb.) Roem. & Schult. Lammasaivi 15.VII.1886.
 296. *Anthoxanthum odoratum* L. [*A. alpinum* Å. Löve & D. Löve] Enare, Enontekiö: Iitto 15.VII.1886.
 297. *Nardus stricta* L. Enare, Uleåborg. – [Br.: 174]

Polyodiaceae

298. *Polypodium vulgare* L. Kemijärvi; har hittills icke förekommit i någon elevs herb. (elevernas 1887 samlade herbarier icke ännu granskade); i Uleåborgs omnejder der klippor och större stenar saknas har jag ej heller sjelf anträffat arten – [Consp. I: 31], som dock skall finnas i länets inre mer kuperade delar; elev A. Heikel uppger sig hafva anträffat dens. i ofvannämnda socken.

[Dryopteridaceae]

299. *P. dryopteris* L. [*Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman] Allmän kring Uleåborg. – [Br.: 143]

[Thelypteridaceae]

300. *P. Phegopteris* L. [*Phegopteris connectilis* (Michx.) Watt] Enare, Kemi, Uleåborg. – [Br.: 143]

[Dryopteridaceae]

301. *Polystichum spinulosum* (Retz.) DC. [*Dryopteris carthusiana* (Vill.) H. P. Fuchs] Allm. kring Uleåborg. – [Br.: 143]
P. spinulosum dilatatum (Hoffm.) DC. [*D. expansa* (C. Presl) Fraser-Jenkins & Jermy] Raatti holme, på skuggigt ställe. – [Consp. I: 52]
 302. *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. Uleåborg: Frihetsholmarna; fåtaligt – [Consp. I: 53]; Kemi – [Br.: 144].
 303. *Asplenium Filix femina* (L.) Bernh. [*Athyrium filix-femina* (L.) Roth] Enare; Uleåborg: på Frihetsholmarna i mängd, i synnerhet längs de steniga kanterna af de små genomrinnande strömmarna; stambladen här (U: borg) i allmänhet färre från rotstocken och mindre: ej mer än 1. 5 fot långa (nångång under 1 fot och dock fertila), och högst 5 tum breda vid midten, mjukare och med längre åtskilda parblad, än hos den form af arten, som jag iaktagit i södra Tavastland. I öfrigt öfverensstemma dock de Uleåborgska exemplaren mer med hufvudarten, än med någondra af varieteterna. – [Br.: 143]

[Dennstaedtiaceae]

304. *Pteridium aquilinum* L. [*Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn] Sotkamo: Naapurivaara (Sandman). – [Br.: 143]

[Dryopteridaceae]

305. *Struthiopteris germanica* Willd. [*Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.] Kemi, Uleåborg: Frihetsholmarna; på sistnämnda ställe af mig anträffad blott steril. – [Consp. I: 56]

Ophioglosseae [Ophioglossaceae]

306. *Botrychium lunaria* (L.) Sv. Uleåborg ej sälls. – [Consp. I: 62], Enare.
B. (boreale?) Milde Uleåborg (J. A. Sandmans herb.). (Ej antecknad; enl. erinring denna eller följande art).
 307. *B. matricariaefolium* A. Br. Oulais 1886 (Keckman & Lindholm). – [Consp. I: 65; (K. G. N. Lindholm!) sub *B. lanceolatum*] (eller *B. lanceolatum* (S. G. Gmel.) Ångstr. ? Då jag ännu icke sett exemplaren, utan blott antecknar detta enl. K. & L. s föröfr. tillförl. uppgifter, som möjligen i detta fall grunda sig på examinering enl. O. Alcenii flora, der arterna ej äro åtskilda, kan jag ej med visshet afgöra, hvilkend. af den deras *B. matricariaef.* tillhör.; ei H)
 308. *B. ternatum* (Thunb.) Sw. [*B. multifidum* (S. G. Gmel.) Rupr.] Uleåborg; ej sällsynt. – [Consp. I: 68]
 (*Ophioglossum vulgatum* L. Lohteå: strandäng 29.VII.1887.)

Equisetaceae

309. *Equisetum variegatum* * *scirpoides* Michx [E. *scirpoides* Michx.] Simo 1887 (Keckm.). – [Br.: 141; sannolikt *E. variegatum*]

Lycopodiaceae

310. *Lycopodium selago* L. [*Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank & Mart.] Enare: Pietarlauttasoiivi.
 311. *L. complanatum* L. [*Diphasiastrum complanatum* (L.) J. Holub] Allm. v. U: borg i tallskog bland kråkris och ljung. – [Br.: 142]
 312. *Selaginella spinulosa* Al. Br. [*S. selaginoides* (L.) Beauv. ex Schrank & Mart.] Kajana; Kemi. – [Br.: 142]

ZIDBÄCK, H. S. 1888A:

Tillägg jemte några rättelser till de tidigare af mig åt
Prof. Saelan inlemnade förteckningarna

- Centaurea nigra* L. Tagen på ballast äfven vid Kemi. Keckman. – [Consp. VII: 210]
- Tragopogon pratensis* L. Ett stånd anträffadt på ballast vid Toppila 1887; med bl. i slutet af juni. Wennberg. – [Consp. VII: 242]
- Trichera arvensis* Schrad. [*Knautia arvensis* (L.) Coult.] Puolanko 1887; på odlad äng. Keckman. – [Br.: 241]
- Asperugo procumbens* L. Äfven i Enare på odl. ställen. Nordling.
- Polemonium coeruleum* L. * *campanulatum* Th. Fr. [*P. acutiflorum* Willd.] Anträffad äfven i Torneåtrakten (Keckman) – [Br.: 228]. Hufvudformen antecknad också fr. Oulais. (enl. Lindholm G. N.).
- Diapensia lapponica* L. På kanske alla högre fjell i Enare; förut anförd fr. Tarpomaaiivi o. Peldoivi 1.VII.1887 derstädes (Nordl.).
- Sceptrum Carolinum* (L.) Hm. [*Pedicularis sceptrum-carolinum* L.] Teml. allm. i Enare. Nordling.
- Thymus serpyllum* L. [ssp. *tanaënsis* (Hyl.) Jalas] Anförd fr. Utsjoki v. Tana (Nordling); finnes här ställvis ymnigt på elfbrandterna nedan fjellom (Dens.). – [Consp. VI: 182]
- Pinguicula villosa* L. Anträffad äfven i Kemi [Tornio] på Kalkkimaa (Keckman). – [Consp. VI: 139, vrt. Zidbäck 1887b, 60]
- Nymphaea alba* L. [*N. alba* ssp. *candida* (C. Presl) Korsh.] Nordligast i Kittilä, ej i Enare (Nordling).
- Ranunculus lapponicus* L. Äfven i Öfver Torneå (Alkkula) (Keckman).
- Erysimum hieraciifolium* L. [*E. strictum* P. Gaertn. et al.] Äfven i Kittilä. (Nordling).
- Viola biflora* L. Förekomsten i Alkkula ej tvifvelaktig (Keckman). – [Consp. IV: 35; "Ehuru Zidbäck senare försekrar, att uppg. ej är tvifvelaktig, så hyser jag likväl den förmodan, att Keckmans exemplar äro tagna på svenska sidan, dit uppg. från södra delen af Lk. säkert hänföra sig. Brenn. Obs., som anför Zidbäcks uppg., anser, att den hänför sig till Lk, hvilket dock knappast är fallet."]
- Wahlbergella apetalata* (L.) Fr. [*Silene wahlbergella* Chowdhuri] Haldischcock. Ej tagen af Forstm. Silén, utan har Nordling erhållit växten fr. Bot. Bytesfören. genom J. A. Sandman. [vrt. Zidbäck 1887b, 119]
- Viscaria vulgaris* Roehl. [*Lychnis viscaria* L.] Simo: Matala hemman, i Juli 1885; ej bland odladt gräs, utan på naturlig grusvall (å elfbranten?) jemte *V. alpina*, Keckman. – [vrt. Zidbäck 1887b, 120]
- V. alpina* (L.) G. Don [*L. alpina* L.] Enare, Pulkkila (Nordling, Sandström). – [Consp. III: 28]
- Dianthus superbus* L. Uppgiften om artens förekomst s. s. vild i Brahestad, hvilken torde hafva betecknats s. s. tvifvelaktig, vidhållas o. bekräftas (af en elev Wirsu); angifves vara sällsynt här lika som vid U: borg. Nordligare, ej särskildt förut af mig nämnda fyndorter äro: Simo, Kemi, Pudasjärvi o. Kemijärvi. Oftast har växten förekommit i herbarierna med Kemi angifven s. s. fyndort. – [Br.: 194]
- Arenaria lateriflora* L. [*Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl] Uppgifterna om förekomsten i Kemi och Enare: Kultala (Keckman & Nordling) vidhållas. – [vrt. Zidbäck 1887b, 128]
- Spergularia campestris* (L.) Aschers. [*S. rubra* (L.) J. & C. Presl] Äfven fr. Pulkkila. – [Consp. III: 50]
- Myriophyllum spicatum* L. [*M. sibiricum* Kom.] (att döma af storleken); steril utan bl. U: borg: grundt vatten på Nuottasaari, aug. 1884.
- M. alterniflorum* DC. Enare: i Hammasjärvi.
- Geum rivale* L. Kittilä; tagen med bl. i aug. -85 (Nordling). (Möjligen icke förut anfördt).
- Alchemilla vulgaris* L. Finnes äfven i Enare på gräsbevuxna fjellsluttningar. Nordling.
- Rubus saxatilis* L. Teml. sällsynt i Enare. (Nordling).
- Lathyrus palustris* L. Observerad ännu i Kittilä; ej mera i Enare (Nordling). Om förekomsten i Kemijärvi har jag ej någon uppgift.
- L. pratensis* L. Uppges i herbarierna icke ofta fr. U: borg, och äng anges som fyndlokal kanske i ett mindre antal fall, än ballasten. (Talrikheten på denna ort och utbredningen åt norr har jag f. ö. försummat att anteckna o. förfråga mig om.)
- Vicia sylvatica* L. Uppgifterna om förekomsten i Muhos och Ijo äro ej tillförlitliga. – [cf. Zidbäck 1887b: 159]
- Eryum hirsutum* L. [*V. hirsuta* (L.) Gray] Anträffad i aug. 1886 med mogna baljor vid Hammasjärvi i Enare på ett ställe, der förut en fiskarlapps koja stått. Laurin medförde frön. (Möjligen af glömska utelemnadt från den insända förtekn. [=Zidbäck 1887b, 162]) – [Consp. V: 222]
- Trifolium spadicum* L. Finnes vid U: borg, men bör ej upptagas s. s. allmän förekommer (i herb.) icke sällan från sydligare fyndorter (Pulkkila, Kajana, Pyhäjoki o. a.); erinrar mig icke arten fr. andra orter norr om U: borg, än Enare, der den likväl blifvit observerad blott bl. odl. gräs. (Nordling). – [Br.: 223]

- Daphne mezereum* L. Uppgifves förekomma äfven i Rovaniemi – [Br.: 217] och Kemijärvi. Nordling, Heikel. (Den senare uppgiften till dock vidare bekräftelse). – [Näsia on kerätty Kemijärveltä ensi kerran vuonna 1917]
- Salix repens* L. Elev Ch. Keckman säger sig ej hafva anträffat denna art i Simo och Kemi. – [Br.: 188; Brennerin mukaan Zidbäck ilmoittaa kasvin esiintyvän Simossa ja Kemissä]
- Pinus abies* L. *viminialis* [Picea abies (L.) Karst. f. *viminialis* (Sparrrman) Sylvén] Uppgiften om förekomsten i Haukipudas af Lekt. P. G. Hällfors. – [Consp. I: 88]
- Platanthera bifolia* (L.) Reich. Har blifvit tagen äfven v. U: borg i börj. af juli 1885 (elev Wennberg) – [Br.: 179] och i Kittilä af Forstm. Silén (enl. Nordling).
- Goodyera repens* (L.) R. Br. Ånyo anträffad 1887? i en skog nära Toivoniemi i Enare samt i större antal, än vid ett föreg. tillfälle (1886?) på annan plats i samma skog. Nordling. (Ang. årtalen kan jag ej. att fråga N., hvarför de äro utsatta blott enl. min egen förmodan.) – [Consp. I: 476]
- Hydrocharis morsus ranae* L. Uppgiften om förekomsten i Haukipudas är af Lekt. Hällfors l. en slägtning till honom Stud. U. Wegelius. Fyndet af denna växt med blr. i "Uleån" -87 redan anmaldt för Prof. Saelan. – [Consp. I: 517; Uleå Hu[a]mpujärvi parciore unicum tantum spec. cum fl. masc. (Wennberg); Zidb. litt.]
- Stratiotes aloides* L. Finnes äfven (f. u. i Kemi) i Kittilä; skall neml. växa i mängd i ett träsk (Pakattijärvi) ej långt fr. kyrkan och har dessutom blifvit anträffad ännu två mil nordligare. Nordling.
- Sagittaria sagittifolia* L. v. *tenuior* Wg. [*S. natans* Pall. × *sagittifolia* L.] Ännu i Kittilä. Nordl.
- Carex vaginata* Tausch Flere exemplar tagna i Kittilä i börj af aug -87, inlemnades till mig af Nordling.
- Glyceria fluitans* (L.) R. Br. I den insända förteckningen uppgifven fr. Simo; bör vara: Lohteå. Keckman. – [vrt. Br.: 172]
- Arctophila pendulina* (Laest.) Ands. [*A. fulva* (Trin.) N. J. Andersson var. *pendulina* (Laest.) Holmberg] Har också blifvit tagen i ett kärr nära Torne elf (Keckman), icke blott på sjelfva elfstranden. – [Br.: 172]
- Holcus lanatus* L. Lohteå 12.VII.1887. Ett senare (af Keckman) inlemnadt exemplar af denna med ofvan angifven fyndort hade normala småax i motsats till ett tidigare inlemnadt och förut af mig beskrifvit exemplar. – [Zidbäck 1887b]
- Melica nutans* L. En af mig möjligen s. s. osäker angifven uppgift om artens förekomst i Enare, vidhålls af Nordling och kan sålunda ändock anses vara tillförlitlig. – [Zidbäck 1887b, 285]
- Polypodium vulgare* L. Antagligen mycket sällsynt i Uleåborgs läns kusttrakter, der berg och klippor saknas, och deföre i allmänhet fullkomligt obekant för härvarande lyceums elever. I herbarierna för år -87 förekommo första gången (under min tid) inom detta län tagna exemplar af arten; af dessa, som voro två, härstammade det ena fr. Muhos – [Br.: 142] och det andra från (Kemijärvi, båda tagna i aug. 1887).
- Såsom tagna i Kemijärvi nämnda tid må ännu nämnas: *Polypodium dryopteris* L. [*Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman]
- Polystichum spinulosum* (Retz.) DC. [*Dryopteris carthusiana* (Vill.) H. P. Fuchs]
- Botrychium lunaria* Sw.
- Lycopodium annotinum* L.
- L. complanatum* [*Diphasiastrum complanatum* (L.) J. Holub] (A. Heikel)
- (*L. clavatum* har tillsvidare ej blifvit tagna af eleverna, ej heller har jag sjelf observerat arten här vid U: borg.) – [*L. clavatum* in mainitsee jo Julin 1792. K. H. Eberhardt keräsi ensimmäisen näytteen 1860-luvulla.]
- Botrychium ternatum* (Thunb.) Sw. [*B. multifidum* (S. G. Gmelin) Rupr.] Antäffad ännu i nordliga delen af Kittilä. Nordl.
- Lycopodium alpinum* L. [*Diphasiastrum alpinum* (L.) J. Holub] Kittilä; ett ster. expl. taget 15.VIII.1887 inlemnadt. Nordling.

ZIDBÄCK, H. S. 1888B:

Förteckning öfver en del vilda växter, som af undertecknad sjelf blifvit observeradt vid Uleåborg 1880–87*

*Ballastväxterna upptagas ej (utan att derom särskildt anmärkes), förutom några särd. vid vägen på Raatti holme förekommande växter, som ursprungligen torde hafva blifvit införda med ballast, men här (Raatti) bibehållit sig en längre tid; antagligen sen 1869, då vägen och broarna byggdes.

[Luettelo sisältää pääasiassa aikaisemmissa luetteloissa olevia tietoja.
Eräitä sanamuotoja on Conspectuksessa mainittu lähdeviittauksilla Zidb.]

Synanthereae [Asteraceae incl. Cichoriaceae]

- Bidens tripartita* L.
B. cernua L.
B. cernua var. *radiata* Retz. [*B. cernua* L. f. *radiata* DC.]
Matricaria inodora L. [*Tripleurospermum inodorum*
 Schultz Bip.]
M. inodora var. *maritima* (var. på ballasten) [T.
maritimum (L.) W.D.J. Koch]
M. discoidea DC.
Anthemis tinctoria L. (bl. thimotei)
Achillea ptarmica L.
Tanacetum vulgare L.
Artemisia campestris L. [ssp. *campestris*] (vägen på
 Raatti.)
A. vulgaris L.
Antennaria dioica Gaertn.
Carduus crispus L.
Cirsium lanceolatum Scop. [*C. vulgare* (Savi) Ten.] (vid
 landsvägen litet norr om Brahestad)
C. arvense (L.) Scop.
C. arvense var. *ferox* Hm. [var. *maritimum* Fr.] (i
 mycken-het vid Toppila äfven annorst. än på
 ballast) – [Consp. VII: 168 ”äfven annorstädes på
 barlast”]
Lappa minor DC. [*Arctium minus* Bernh.] (vid vägen
 på Raatti)
Sonchus arvensis L.
S. arvensis var. *maritimus* Wg.
S. oleraceus L.
S. arvensis (L.) All.
- ### Rubiaceae
- Galium verum* L. [todennäköisesti *G. × pomeranicum*
 Retz.]
G. boreale
G. uliginosum
G. aparine v. *infestum* [*G. spurium* L. ssp. *vaillantii*
 (DC.) Gaudin]

Campanulaceae

- Campanula rapunculoides* L. (förv.)

Borraginaceae [Borraginaceae]

- Borrago officinalis* L. (i ett potatisland nära lasarettet.)
Anchusa arvensis (L.) M. Bieb.
Myosotis silvatica Hoffm. (trol. förv.)
Asperugo procumbens L.

Labiatae [Lamiaceae]

- Glechoma hederacea* L. (möjl. länge sedan odlad o.
 numera förvildad, der den jemte *M. silvatica*
 anträffades nära lasarettet på Frihetsholmarna) –
 [Consp. VI: 199]
Lamium purpureum L. (som är n. sällsynt)
L. purpureum v. *incisum* Willd. [*L. hybridum* Vill.]
L. amplexicaule L.

Personatae [Scrophulariaceae]

- Verbascum nigrum* L. (v. vg. på R.)
Linaria vulgaris Mill. (v. vg. på R. och i omgifningarna.)
Veronica longifolia L. (odlad.)

Primulaceae

- Lysimachia vulgaris* L.
Primula sibirica Jacq. [*P. nutans* Georgi ssp. *finmarchi-*
ca (Jacq.) Á. Löve & D. Löve var. *jokelae* L. Mäki-
 nen & Y. Mäkinen] (blommade i sept. o oktober i
 ringa antal samt i myckenhet i början af juni.)

Solanaceae

- Solanum nigrum* L. (Förutom på ballast, äfven i staden
 på en ruderatplats i en trädgård.) – [Consp. V:
 477]

Plantagineae [Plantaginaceae]

- Plantago lanceolata* L. (bl. odl. gräs på jernbanvallen) –
 [Consp. VI: 152]
P. maritima L. (Uleåborg: ballast; Limingo: på
 banvallen, som der ej var besädd.)

Corneae [Cornaceae]

- Cornus suecica* L.

Umbelliferae [**Apiaceae**]

- Coriandrum sativum* L. (Lefvande exemplar, tagna på ruderatplats, företedda.) – [Consp. IV: 240]
Cicuta virosa L.
Chaerophyllum bulbosum L. (förv.)
C. bulbosum prescottii (*C. prescottii* DC.) (odlad)
Aethusa cynapium L. (Förutom på ballast, i en trädgård.)
Pimpinella saxifraga L.

Ranunculaceae

- Batrachium heterophyllum* S. F. Gray v. *peltatum* Pressl.
 [Ranunculus peltatus Schrank ssp. peltatus]
B. confervoides Fr. ? [R. confervoides (Fr.) Fr.]

Papaveraceae

- Papaver nudicaule* L. (*P. croceum* Ledeb.) (Odlad)
P. Rhoeas L.
Chelidonium majus (på ballast.)

Fumariaceae

- Fumaria media* Lois. [*F. muralis* Sonder ex W.D.J. Koch] (på ballast.)
F. officinalis (som ogräs samt på ballast.) – [Consp. III: 293]

Cruciferae – [**Brassicaceae**]

- Brassica campestris* L. [*B. rapa* L. ssp. *oleifera* (DC.) Metzg.]
Sinapis arvensis L.
S. arvensis f. *orientalis* Boiss. [*S. arvensis* (L.) var. *orientalis* (L.) W.D.J. Koch & Ziz] (både på ballast samt på ruderat – o. a. platser nära odlade ställen.) – [Consp. III: 377]
Sisymbrium artemisa alla tre på uppgifna lokaler [*Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl, *Sisymbrium loeselii* L., *S. officinale* (L.) Scop.]
Arabis suecica Fr. [*Arabidopsis suecica* (Fr.) Norrl. incl. *Cardaminopsis arenosa* (L.) Hayek]
Lepidium ruderale (förutom på själva ballasten, flerstädes vid Toppila sund.) – [Consp. III: 385]
Camelina silvestris Wallr. [*C. sativa* (L.) Crantz] (på ballast o. ruderat plats.) – [Consp. III: 359]
Farsetia incana (L.) R. Br. [*Berteroa incana* (L.) DC.] (v. vg. på R. och några andra ställen; endast på Raatti i mängd, föröfr. i ringa antal.)

Gruinales [**Geraniaceae**]

- Erodium cicutarium* (L.) L'Herit. (förutom på ballast, ganska talrikt s. s. ogräs eller förvildad i en trädgård.) – [Consp. IV: 131; ”Emellertid synes mig Zidbäck uppg. gifva vid handen, att arten med samma skäl som öfriga ogräs kan räknas till de vildt växande arterna i Uleåborg, jfr. Leiviskäs uppgifter. Sannolikt är emellertid, såsom Sael. ann. framhåller, att arten ursprungligen kommit med barlast men sedermera bibehållit sig och spridit sig.”]

Violaceae

- Viola suecica* Fr. [*V. epipsila* Ledeb.] (*V. palustris* L.)
V. canina L. [*V. canina* L. ssp. *montana* (L.) Hartm.]
V. tricolor L. var. *arvensis* [*V. arvensis* L.]

Droseraceae [**Parnassiaceae**]

- Parnassia palustris* L.

Silenaceae [**Caryophyllaceae**]

- Silene inflata* (Salisb.) J. E. Sm. [*S. vulgaris* (Moench) Garcke]
S. maritima Wthr. [*S. uniflora* Roth] (vid Ykspila o. v. Toppila)
S. nutans L.
Melandrium silvestre Roehl. [*Silene dioica* (L.) Clairv.]
Saponaria officinalis (v. vg. på R.)
Dianthus deltoides L.

Alsiniaceae [**Caryophyllaceae**]

- Halianthus peploides* (L.) Fr. [*Honckenya peploides* (L.) Ehrh.] (Ykspila, Toppila, på sistn. ställe äfven på ballastands.)
Stellaria crassifolia Ehrh.
Spergularia campestris (L.) Aschers. [*S. rubra* (L.) J. & C. Presl]

Crassulaceae

- Sedum acre* L. (äfven på ballast.)

Haloragaceae

- [Haloragaceae]
Myriophyllum spicatum L. [*M. sibiricum* Kom.]
 [Hippuridaceae]
Hippuris vulgaris L.
H. vulgaris v. *maritima* [H. × *lanceolata* Retz., incl. *H. tetraphylla* L. fil.]

Senticosae [**Rosaceae**]

- Alchemilla vulgaris* L.
Rubus idaeus L.
R. saxatilis L.
R. arcticus L. (ymnigt)
R. chamaemorus L.
Fragaria vesca L. (sparsamt)
Potentilla anserina
P. argentea
P. norvegica
P. (argentea v. virescens Wg. ?) l. P. (norvegica?) [P. intermedia L.] (af hvilken ett exemplar blef insändt.)

Papilionaceae [**Fabaceae**]

- Lathyrus palustris* L.
Astragalus arenarius L. (förutom v. vg. på R., äfven på ballast v. Toppila)
Medicago lupulina (v. vg. på R.)
Trifolium repens L.
T. hybridum L.
T. pratense L.

Anthyllis vulneraria L. (v. vg. på R.)

Ericineae [Ericaceae]

Cassandra calyculata L. [*Chamaedaphne calyculata* (L.) Moench] M. m. fl. mindre anm. värda

Polygonaceae [Polygonaceae]

Polygonum persicaria L. [*Persicaria maculosa* Gray]

Rumex hippolapathum Fr. [*R. aquaticus* L.]

R. domesticus Hm. [*R. longifolius* DC.]

R. domesticus med gryn på ett af de inre kalkbladen. – [*R. crispus* L. x *R. longifolius* DC. ?]

Chenopodiaceae

Atriplex hastata L. f. *elatior* Wg. [*A. prostrata* Boucher ex DC. incl. *A. hastata* L.] (förträd. vis i staden.)

A. hastata f. *salina* Wallr. [*A. prostrata* Boucher ex DC.] (jemte föreg. ? på ballast vid Toppila.)

A. patula L. var. *angustifolia* J. E. Sm. (finnes äfven jemte huvudformen (f. *hololepis*?) på ballast.)

Salicineae [Salicaceae]

(*Salix triandra* L.)

S. lapponum L.

S. caprea ? (med blott en ståndare i hvarje blomma. Kvistar omedelbart efter det de blifvit tagna blefvo mig företedda)

S. repens L.

S. repens var. *arenaria* [*S. repens* L. ssp. *repens* var. *argentea* (Sm.) Ser; sisältäen myös välimuotoja var. *repensiin*]

S. phylicifolia – är den ymnigast förekommande arten af släktet v. Uleåborg. – [Consp. II: 122]

Betulineae [Betulaceae]

Alnus glutinosa (L.) J. Gaertn.

Myrica gale L.

Callitrichineae [Callitrichaceae]

Callitriche (vernalis ?) Koch [*C. palustris* L.] (11.X.1886 på Nuottasaari.)

Alismaceae

[Alismataceae]

Sagittaria sagittaeifolia L. jemte *S. sagittaeifolia* v. *tenuior* Wg. [*S. natans* Pall. & *S. natans* Pall. x *sagittifolia* L.]

Alisma plantago L. [*A. plantago-aquatica* L.]

[Juncaginaceae]

(*Triglochin maritima* På banvallen i Limingo.)

Juncaceae

(*Juncus balticus* Willd. – v. Ykspila och om jag ej minnes orätt äfven v. Toppila.)

Lemnaceae

Lemna minor L.

Cyperaceae

Scirpus sylvaticus L.

Eleocharis palustris (L.) R. Br.

E. acicularis (L.) R. Br.

Eriophorum vaginatum L.

E. Scheuchzeri Hoppe

Carex vesicaria L.

C. ampullacea Good. [*C. rostrata* Stokes]

C. aquatilis Wg.

C. acuta L.

(*C. chordorrhiza* Good.)

C. Goodenowii J. Gay (= *C. vulgaris* Fr.) [*C. nigra* (L.) Reichard]

Gramineae (Poaceae)

Alla i förteckn. omnämnda (och flere andra), vid U: borg förekommande gräs, undant. *Phleum alpinum*; (af gräsen fr. ballasten de öfriga, förutom *Festuca arundinacea* o. *Setaria viridis*).

Polyodiaceae [Dryopteridaceae]

Polypodium Dryopteris L. [*Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman]

Polystichum spinulosum (Retz.) DC. [*Dryopteris carthusiana* (Vill.) H. P. Fuchs]

Cystopteris fragilis (L.) Bernh.

Asplenium Filix Femina (L.) Bernh. [*Athyrium filix-femina* (L.) Roth]

Struthiopteris germanica Willd. [*Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.] – steril.

Ophioglosseae [Ophioglossaceae]

Botrychium ternatum (Thunb.) Sw. [*B. multifidum* (S. G. Gmelin) Rupr.]

Anm. Tilläggas må, utom de i förteckn. omnämnda, följande: *Equisetum arvense* (allm.); *E. silvaticum* L.; *E. fluviatile* (allm.); *Lycopodium annotinum* L.; *L. complanatum* [*Diphasiastrum complanatum* (L.) J. Holub] (ster., allm.).

ZIDBÄCK, H. S. 1893:

Uppgift öfver fyndorter företrädevis i norra Österbotten för ett antal vilda växter, funna åren 1887–91 (Tillägg till ”Förteckning öfver vilda växter, som blifvit funna i U: borgs omnejder o. an. st. inom Uborgs län”)*

* Undantagsvis lemnas här uppgifter angående ballastväxter samt betr. någon odlad l. förvildad växt.
– [Consp.: Zidb. add.; ei mainita Notae auctorum luetteloiissa]

- Equisetum hiemale* L. Muhos, på en mo nära Mylly gård af Kylmäla by (Stud. Paavo Snellman) – [Br.: 141]; Kristina; expl. i elev A. H. v. Fieandt's herb.
- Pteris aquilina* L. [*Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn] Tagen i Alajärvi (Om) 1890 (Elev W. Thomés herb.); förekl. teml. talr. i Lintuvuoreenmaa skogs-trakt i nämnda socken, för öfr. sälls. derstädes (Forstm. J. H. Thomé).
- Aspidium spinulosum* (Retz.) [*Dryopteris carthusiana* (Vill.) H. P. Fuchs] Finnes förutom på Raatin saari äfven annorstädes v. U: borg, t. ex. i trakterna af Toppila sund i ymnighet o. yppighet. – [Br.: 143]
- Athyrium filix femina* (L.) Roth Finnes jemte föreg. förutom på ”Frihetsholmarna” äfven annorstädes v. Ubg, ehuru mindre talrikt o. allmänt än denna. – [Br.: 143]
- Asplenium trichomanes* L. Kristina [=Ristiina] socken (expl. i elev A. H. v. Fieandt's herb.)
- Struthiopteris germanica* Willd. [*Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.] Vid en bäck inom en park nära Toppila sund finnas några tiotal fertila och synnerligen yppiga expl. af denna ormbunke tätt t. s. på en o. samma plats. Växten har ursprungligen blifvit här planterad, men har tydligen sen dess förökad sig.
- Cystopteris fragilis* L. Ej återfunnen v. Uleåborg efter 1887; i mitt herbarium finnes dock ett expl., som jag sjelf tagit (1883?). – [Haurasloikosta ei ole yhtään keräystä Oulusta]
- Cryptogramma crispa* (L.) R. Br. Ounastunturi, Rautavaara (Sandm.).
- Botrychium lunaria* L. Förut af mig uppgifven s. s. ej sällsynt v. Uleåborg; bör ej vara så utan: ej sällsynt i Liminka, högst sälls. v. U: borg. – [Br.: 144]
- B. boreale* Milde Simo, Montaja holme; Pudasjärvi, Lepola gård.
- B. lanceolatum* (Gmel.) Teerijärvi (Om.) enl. uppgift i elev Forss herb.
- Larix sibirica* Led. Förutom de 3 förutnämnda lärkräden, finnas inom ett bestånd af andra träd på U: borgs begravningsplan ännu 3 andra lärkrän. Dessa höra till de resligaste och mest välvuxna lärkräd, jag sett, de äro smäckra och rakstammiga samt minst 12 meter höga. Anm. Hos dessa 3 expl. samt det i mina tidigare meddelanden omnämnda, vid kyrkan stående, omkr. 9 (kanske nog 10) meter höga också välvuxna trädet äro honblommornas fjäll (kottarnes yttre fj.) vid blomningen blekt gröna med ljusröd anstrykning; de öfriga (af mig observerade) exemplaren i U: borg, som äro krokstammiga och låga, på grund af afbruten utveckling i höjd, har de nämnda fjällen mörkt karminröda. På denna olikhet har jag äfven blifvit uppmärksamgjord af Öfverforstmästar Alex. Borenius, som uppvisat för mig en välgjord teckning (af.) framställande 2 lärkrädsqvisstar, den ena tillh. *Larix sibirica* samt bärande honbl. med ljusst rödaktigt blekgröna fjäll och den andra *L. europaea* med blommornas fjäll af ofvannämnd mörkröd färg. Troligt är således att i U: borg finnas lärkräd af båda arterna och att de förstnämnda, på grund af sin bättre trefnad mer resliga exemplaren med de blekare honblommorna l. kottanlagen böra föras till arten (l. formen?) *L. sibirica* samt de senare, mindre hårdiga och derföre mer förkrympta träden med mörkröda kottanlag till *L. europea* DC.
- Polygonatum officinale* All. (*Convallaria polygonatum*) [*P. odoratum* (Mill.) Druce] Simo, Hyvänjuurikankaarronkorpi vid Martimonjoja (biflod fr. höger t. Simojoki) omkr. 14 kilom. fr. kusten; ej talrik. Funnen af Agronom K. Laurin. Exemplar ha af mig blifvit insända till H. M. F. – [Br.: 147; ei H; kasvaa paikalla yhä, 1991 T. Ulvinen, OULU]
- Convallaria majalis* L. – Der sammastädes; tagen af densamme. – [Br.: 148]
- Paris quadrifolia* L. Haukipudas, ej talrik (Elev E. Inbergs herb.). – [Br.: 148]
- Juncus Gerardi* Lois. Kemi – [Br.: 149]; Jakobstad, expl. i några elevers herbarier.
- J. stygius* L. Uleåborg: Hietasaari, expl. i några elevers herbarier. – [Br.: 150]
- J. triglumis* L. Enontekiö, Törmisvaara (Sandm.).

- J. biglumis* Enontekiö, Koltapahta (Sandm.).
Luzula campestris var. *pallescens* (Whlbn.) [L. *pallescens* Sw.] Kristina; Pälkäne; U: borg. – [Br.: 150]
Iris pseudacorus L. Liminka – [Br.: 150], Pyhäjoki (expl. i elevers herb.).
Typha latifolia L. I Pälkäneenvesi förutom i viken nära Kirpu (se C. Leopold anteckn. [Leopold 1879]) också i Tyry vik; i Tyköljärvi nära rån mellan Tyrväntö o. Pälkäne.
T. angustifolia L. Pälkäne, i Pintelesjö vid en holme (Paskosaari).
Sparganium affine Schnitzl. [*S. angustifolium* Michx.] Kemijärvi, Pudasjärvi – [Br.: 151]. (Från sistn. ort i elev Forsströms herb. 1 expl. med oskaftade honax och 3 tätsittande hanax).
Lemna trisulca L. Uleåborg, i vattensamlingar på Nuottasaari o. a. st. – [Br.: 152]
Scirpus silvaticus L. Uleå (Oulujoki), äng v. Kapakka gård. – [Br.: 152]
Rynchospora alba (L.) Hauho, sank äng v. Jokijärvi träsk nära Ilmoila by; Kristina (expl. i elev A. H. v. Fieandt's herb.).
Flumina (Scolochloa) arundinacea Fr. (Liljeb.) [*Scolochloa festucacea* (Willd.) Link] I ett litet träsk vid Heinola stad; växten här tagen af mig sjelf 1891.
Listera ovata (L.) Äng v. Jakobstad, expl. i elev L. Petersons herb.
Orchis (incarnata) L. angustifolia W. Gr. [*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó ssp. *incarnata*] Alajärvi (expl. i elev W. Thomés herb.). Finnes sparsamt å en tallmyr nära Perho sockens rå (Forstm. J. H. Thomé).
O. Traunsterineri Saut. (*O. angustifolia* f. *Traunsterineri*) [*D. traunsterineri* (Sauter) Soó] Expl. fr. Uleå socken med t. o. m. nedre skärmen i axet knappt längre än blrna. – [Br.: 177; sn. *O. angustifolia*]
O. maculata f. *angustifolia* Hartm. [*D. maculata* (L.) Soó] Är vanligare v. U: borg än hufvudformen, så vidt man kan döma af exemplaren i elevernas herbarier. – [Br.: 178]
Platanthera bifolia (L.) Kestilä (expl. i elev W. Rechardots herb.); Simo (expl. v. elev H. Thomés herb.) – [Br.: 179]; Kuhmoniemi, ställvis ymnigt (Forstkonduktör K. Tammelanders); Pulkmila (elev Kjellmans herb.).
Cypripedium calceolus L. Muhos, Vuotto ödemark (Stud. Paavo Snellman). – [Br.: 179. Tieto tarkoitaneen Ylikiimingin Ylivuoton Kalliomaata, mistä kasvi löytyi 1996, E. Palojärvi, hav.]
Scheuchzeria palustris L. Alajärvi (expl. elev W. Thomés herb.).
Sagittaria sagittifolia f. *tenuior* Whlbn. [*S. natans* Pall.] Pulkmila (expl. i elev Kjellmans herb.).
Butomus umbellatus L. Oulun Salo – [Br.: 180]; Ylivieska (expl. i elevers herb.).
Hydrocharis morsus-ranae L. Antrf. med blr. äfven v. U: borg 1891 (elev G. Molin's herb.). – [Br.: 181]
Najas fragilis Willd. [*Chara fragilis*?] Kristina, vik af Saima (expl. i elev Fieandt's herb.).
Potamogeton praelongus Wulf. Kristina, Saima (expl. i elev Fieandt's herb.).
P. gramineus L. Pälkäne, Mallasvesi, allm. i 1-3 fot djupt och klart vatten på sandbotten t. s. m. *Myriophyllum alterniflorum*, *Lobelia* o. s. v.
P. gramineus var. *heterophyllum* (Schrad.) Pälkäne, Mallasvesi jemte hufvudformen, men mera sparsamt än denna. F. ö vanlig i mindre vatten med mer l. mindre dyig botten s. s. vikar, träsk, smala åar o. s. v. Vid U: borg i vattensamlingar på Nuottasaari t. ex.; förekommer då o. då i elevers herb., äfven fr. andra orter i Ob. – [Br.: 182]
P. obtusifolius Mert. & Koch Säskmäki vid Jutikkala i en mycket uppgrundad och dyig vik af Vanajavesi ymnig. Haapavesi, Om (uppg. s. s. fyndort för ngr. expl. i elev A. Watanens herb.).
Betula nana × *odorata* f. *perodorata* (B. × *intermedia* Thom.) [B. *nana* L. × *pubescens* Ehrh.] En 1.5-2 meter hög busklik och knotig björk med mörk bark förekommer på en ganska torr backe vid Näri gård i Pälkäne. Hybriditetens förekomst är anmärkningsvärd här, emedan *B. nana* mig veterligen förekommer hvarken i Pälkäne l. de närmast omkring liggande socknarna. – [Consp. II: 26]
Corylus avellana L. Pälkäne. Ganska talrikt förekommande på Äimälä bys och Kankahainen gårds egor. Samt mera fåtaligt i en på Harhala bys egor. hage. Dessutom finnas några få buskar nära Kokkola gård i Laitikkala by belägna hage – [Consp. II: 56]. Hasselnötterna nå här (i Pälkäne) mognad under gynsamma å. Enl. Mag. I. Euréns uppgift skulle hassel förekomma ännu i det något nordligare belägna Kangasala någonstädes i trakten mellan kyrkan o. Kaukajärvi sjö i Messuby skn. Tillsvidare har det dock ej lyckats mig att erhålla bekräftelse på uppgiften. – [Consp. II: 57]
Quercus robur L. Tammerfors är mig veterligen den nordligaste ort i landet der eken planterad trives någorlunda väl. Här fanns omkr. 1880 och torde ännu finnas en ek, som vid förstnämnda tid, då dess ålder kunde anslås till väl 40 år, var 10 a 12 m. hög enl. ungefärl. beräkning samt ganska väl vuxen och fullt frisk. De planterade ekar, jag sett i U: borg, äro låga buskar. – [Consp. II: 68]
Salix myrtilloides L. U: borg, h. o. d på kärr. – [Consp. II: 109]
S. lapponum L. Våno, äng nära kyrkan; ej talrik.
S. reticulata L. Enontekiö; expl. har jag erh. af J. A. Sandman.
Humulus lupulus L. Pälkäne sälls. såsom vild l. förvildad. Han vid Ruokola och Kokkola gårdar, på det förra stället g. ymn. i en stenig backslutning nära sjöstranden, nedom trädgården och på det senare få expl. slingrande sig i en gärdesgård nedanf. en klippa; hon fåtaligt slingr. sig i ett gärde vid Kaukola äng l. hage mellan Harhala o. Äimälä byar. – [Consp. II: 187]
Ulmus effusa Willd. [*U. laevis* Pall.] Pälkäne: Laitikkala by. Inom Äimälä by finnas två gamla och en yngre alm på en backe, der förut några bondgårdar stätt.

- Träden uppgifvas ej vara planterade; det unga trädet torde ha uppstått genom sjelfsådd fr. de gamla. Föröfrigt finnes trädet planteradt vid några herrgårdar inom socknen. Vid en af dessa äro almarne många samt mycket åldriga och väldiga, dessutom finnas här flere genom sjelfsådd uppkomna yngre träd. Utanf. U: borg finnas några planterade almar af denna art invid villor nära Toppila sund. Träden synas här trifvas någorlunda väl, ehuru ej nå betydlig höjd. 3 expl., hvilkas ålder kan anslås till omkr. 30 år, äro ungef. 7 m höga med en förh. vis vid krona (4 a 5 m.), som vidtager s. d. 1. 5 meter ofvan marken. – [Consp. II: 198, 198]
- Polygonum amphibium* L. [*Persicaria amphibia* (L.) Gray] Kemijärvi, Pudasjärvi*. [*Consp. II: 204]
- Rumex domesticus* × (*crispus*?) [*R. crispus* L. × *longifolius* DC.] U: borg, ensamma expl funna 1882 o. 1887 på med grus påfyllda platser (Jemf. Förteckn. öfver vilda växter funna o. s. v.). [ks. Zidbäck 1887b, 180 löslys]
- R. crispus* L. Förekommer årligen i ansenlig mängd och med mogen frukt på ballastplatsen o. i dess närhet v. Toppila (Jmf. Förteckn. öfver ballastväxter f. v. U: borg 1881–87 [Zidbäck 1887a]). – [Consp. II: 240]
- R. obtusifolius* L. *R. silvestris* Wallr. [*R. obtusifolius* Ledeb. ssp. *silvestris* (Wallr.) Čelak.] – Delvis med otandade – n. helbräddade inre kalkblad. Förekom ganska talrikt 1889 i Jomala invid landsvägen nära Mariehamn och invid prestgården. Exemplar finnas i mitt herb. – [Consp. II: 228]
- R. obtusifolius* var. *divaricatus*. [*R. obtusifolius* L. ssp. *obtusifolius*] U: borg 1888 o. senare flere expl. på en linda nära en villa invid Toppila sv., trol. tillfällig. (Expl. finnes i mitt herb.). – [Consp. II: 228]
- Scleranthus perennis* L. Ytterligare anträffad på ballast v. Toppila 1887. (J. m. f. förteckn. öfver ballastväxter funna o. s. v. [Zidbäck 1887a]). – [Consp. III: 118]
- S. annuus* L. Ytterl. antrf. på ballast v. Toppila 1890. – [Consp. III: 118]
- Viscaria vulgaris* Roehl. [*Lychnis viscaria* L.] Jakobstad på en med Timotei besädd äng; (expl. i elev L. Petersons herb.). – [Consp. III: 24]
- V. alpina* (L.) [L. *alpina* L.] Alajärvi. (expl. i elev W. Thomés herb.). [Finnes fåtaligt på Iirunkallio inom Alajärvi kronoskog (Forstm. Thomé)].
- Myosurus minimus* L. °U: borg, °Uleå socken, Pulkkila*, Oulais*. [°Br.: 199; *Consp. II: 184]
- Ranunculus glacialis* L. Enontekiö, Törmisvaara (Sandm.).
- R. flammula* var. *radicans* Nolte [*R. flammula* L.] Antrf. fr. o. m. II, söderut t. ex. v. Brahestad 1891. – [cf. Consp. III: 190, 192]
- R. flammula* L. (hufvudformen) Jakobstad (expl. i en elevs herb.).
- R. lapponicus* L. Uleå socken, Määttä & Loukkola (expl. i eleverna Hj. Borg's o. I. Hortlings herb.). – [Consp. III: 195]
- Trollius europaeus* L. U: borg: Kaukavainio; Muhos; Pulkkila; Kemijärvi; Kajana – [Br.: 201]; i Pälkäne numera också nära Ruotsila och Kankahainen. (På sistn. ställe observ. af mig första gången 1887 – [Consp. III: 243; Zidb. ann.]). (J. m. f. Const. Leopold: Anteckn. öfver vegetationen o. s. v.).
- Aquilegia vulgaris* L. Pälkäne. Efter år 1887 har jag på de i C. Leopold's anteckningar nämnda fyndorterna återfunnit växten endast vid Vanha Tommola o. i en hage nära Kankahainen samt på hvardera platsen blott ett expl. Artens försvinnande l. af tagande i talrikhet på platser, der hon förr funnits i betydligare antal, beror troligen derpå att dessa platser, af hvilka en del förr varit ängar, senare under en längre följd af år varit upplåtna till ständiga betesmarker och derjemte blifvit skogs-lupna. På Vanha Tommola f. d. äng, i hvars närhet gården (Tommola) fordöm (före begynnelsen af detta sekel) stätt, såg jag före höslättern aklejer redan mot slutet af 1850 talet. Möjligt är att arten här uppstått genom förvildning från den forna gårdens trädgård, men i så fall har hon bibehållit sig på stället snart ett århundrade eller mera. Det är också möjligt att aklejens uppträdande på de andra platserna är l. varit blott tillfälligt, ty hon odlas sen gammalt som prydnadsväxt äfven af socknens allmoge. Senaste sommar (1892) såg jag växten i myckenhet bland det höga gräset på en backstugas inhägnade ängs och trädgårdsområde i Sappis (Sappee) by. – [Consp. III: 247]
- Actaea spicata* L. Muhos nära Leppiniemi gård vid Pyhäkoski (Paavo Snellman). – [Br.: 202]
- Pulsatilla patens* (L.) Pälkäne, Rönnvik fåtaligt i en tallbacke v. gården. – [Consp. III: 168]
- Nuphar pumilum* Timm U: borg, i små dammar på Hietasaari; Jakobstad. – [Consp. III: 268]
- Nymphaea candida* Presl. [*N. alba* L. ssp. *candida* (C. Presl) Korsh.] (Enl. M. Brenner's Floristisk handb.) Pälkäne, i viken vid Salmentaka ymn., kanske flerestades.
- Chelidonium majus* L. Pälkäne, i en hage på Tommola boställes egor – [Consp. III: 287]. Ballast växt i U: borg, i mängd på ballast v. Toppila. [vrt. Zidbäck 1887a]
- Nasturtium amphibium* (L.) [*Rorippa amphibia* (L.) Besser] Vid mynningen af Kalvola å nära Jutikkala i Sääksmäki 1875; i diken vid Tavastehus 1892 – [Consp. III: 299].
- N. silvestre* R. Br. [*R. silvestris* (L.) Besser] U: borg, ymnigt på ballasten vid Toppila sund 1887.
- Barbarea vulgaris* R. Br. Pälkäne allm. på timotejfalt; ymn. t. ex. vid Ruokola; förekommer tillf. vis på andra lokaler. I U: borg har jag också sett växten bland timotej. – [Consp. III: 303]
- Arabis arenosa* (L.) (A. suesica Fr.) [*Arabidopsis suecica* (Fr.) Norrl.] Pulkkila 1888, -90; Kajana 1891. – [Br.: 203] (Elevs herb.).

- Berteroa incana* (L.) Uppgifves med säkerhet vara tagen i Pulkvila 1888 (Elev Rechart's herb.) samt i Kestilä 1891 (Dens.). – [Consp. III: 329]
- Draba nemorosa* L. Fredrikshamn (Enl. expl. tagna af kadetter).
- Bunias orientalis* L. Uleåborg, vid en väg på en sandig o. med magert gräs bevuxen öppen plan nära Toppila sund ett l. få tillf. vis förekommande exemplar. – [Consp. III: 394]
- Raphanus raphanistrum* L. Uleå socken, fåtaligt på en åker – [Br.: 206]
- Viola epipsila* Led. f. *svecica* U: borg; Frihetsholmarna ej fåtaligt; Muhos 1888; Pyhäjoki 1889. – [Consp. IV: 7; jag mistänker att Zidbäcks uppgifter afse hufvudformen af *V. epipsila*, som ej upptagas af honom.]
- V. umbrosa* (Laest.) [Y. selkirkii Pursh ex Goldie] Pälkäne i löfskogshagar vid Harhala och Kankahainen. – [Consp. IV: 12]
- V. (sylvatica Fr.?) (riviniana? Reich?) [Y. riviniana Rchb.]* Tagen på landsvägsbranten å Raatti holme, dels normal, dels också med blad s. s. hos *V. canina*, men dock med blomlösa bladrossetter. – [Br.: 207; Consp. IV: 28, 29; Den enda fyndet i Ob., som ligger vid Bottniska viken, är Uleåborg Raatti (65°), där arten dock möjligtvis är mer eller mindre tillfällig.] [Huom! Todennäköisesti samaa kasvia tarkoittaa maininta Consp. IV: 44; "Uleåborg Raatti holme på landvägsbranten (Zidbäck): Brenn. Obs., där den kallas "V. canina × Riviniana (sannolikt)". Exemplar föreligga ej; uppgiften är f. o. högst sannolik."]
- V. mirabilis* L. Pälkäne flestades: Äimälä, Kankahainen, Karhunsalo o. s. v. – [Consp. IV: 32]
- Hypericum quadrangulum* L. [H. maculatum Crantz] Uleå socken vid dikeskanterna af en åker l. äng nära Kapakka gård (Elev E. Hasselblads herb.); Paltamo (expl. i elev J. A. Turpeinen's herb.). – [Consp. IV: 65]
- H. perforatum* L. Antrf. nära Jakobstad vid vägen mellan Alholmen och staden; expl. i elev M. Hohenthal's herb.
- Elatine alsinistrum* L. Tyrväntö, i en bäck litet söder om Tykölä gård fåtaligt. – [Consp. IV: 69]
- Tilia ulmifolia* Scop. [T. cordata Mill.] Pälkäne, flestades vid Mallasvesi, Pälkäneenesvi o. Roine: Äimälä nära byn och på dess utegor vid Suolahti vik af förstn. sjö; Karhunsalo och Hausalo stora holmar samt andra ställen på Myttäälä gårds o. Mälkilä, Huutio o. Paino byars egor vid Mallasvesi o. Roine, nära Hunttila by vid Pälkäneenesvi. På dessa orter uppträder linden talrikt. Fåtaligt l. blott i enstaka exemplar förekommer hon dessutom inom löf- l. barr-skog i några andra trakter af socknen. – [Consp. IV: 92-94]
- Impatiens noli-tangere* L. Pälkäne flestades vid sjöstränder och i bäckdalar g. talrik. – [Consp. IV: 134]
- Acer platanoides* L. Pälkäne. På samma orter som linden, förutom Huhti o. a. st., der denna är fåtalig, finnes också lönnen, dock mindre talrik. Dessutom fanns (1875-80) o. finns möjligen ännu ett enstaka träd i en hage (omnämnd under *Corylus avellana*) nära Pietilä gård af Harhala by. – [Consp. IV: 139, 142-144]
- Rhamnus frangula* L. [Frangula alnus Mill.] Uleå, Pudasjärvi, sparsamt. – [Consp. IV: 155]
- Euphorbia peplus* L. U: borg, v. Toppila sund på ballast 1887. – [Consp. IV: 165]
- E. helioscopia* L. Ny Karleby fåtaligt på odlad mark. (Expl. i elev G. Petersons herb.). – [Consp. IV: 164]
- Angelica silvestris* L. Ganska allm. v. U: borg. Exemplar af 4 alns höjd har jag anträffat bland al – och vide buskar på småholmar i elfmynningen. – [Br.: 211]
- Selinum carvifolia* L. Sordavala? (Expl. i elev Nordlings herb. o. taget af elev Plathan).
- Peucedanum palustre* (L.) U: borg Raatinsaari; Muhos. *Heraclium sibiricum* L. Tavastehus t. ex. nära slottet. *Pastinaca sativa* L. Har i årtionden vuxit ganska talrikt på renarne o. dikeskanterna kring en liten åker-täppa v. Kantokylä gamla herrgård i Pälkäne. – [Consp. IV: 199]
- Levisticum officinale* W.D.J. Koch Pälkäne sen gammalt odladt, ses här o. hvar inom täppor tätt invid väggen af inhynings – och torpar-stugor helst i aflägsna bygder. – [Consp. IV: 187]
- Chaerophyllum Prescottii* DC. Exemplar tagna på en äng i Kittilä har jag erh. af elev S. Nordling. [ks. Zidbäck 1887a]
- Anthriscus silvestris* (L.) Mycket allm. och ymnigt förekommer i U: borg. – [Br.: 212]
- Cicuta virosa* L. U: borg. "Stadsbäcken" o. a. st. – [Br.: 212]
- Aegopodium podagraria* L. På en med höga nässlor och hundflokör bevuxen plats nära villa-områdena å Toppilansaari vid U: borg, ej talrik. – [Consp. IV: 229]
- Pimpinella saxifraga* L. jemte f. *dissecta* Spreng. Vid U: borg på Slottsholmen samt h. o. d. på elfbranterna, ej talrik. – [Consp. IV: 230, 234]
- Carum carvi* L. G. a. och talrik i Uleåborg. – [Br.: 212]
- Sedum rupestre* L. Åland Kungsholmen nära Lemström kanal, ej talrik.
- S. acre* U: borg vid landsvägen mellan staden och "Sundet" (Toppila) g. talrik; dessutom på ballastanden. – [Br.: 213]
- Saxifraga hirculus* L. Lohtaja, Teerijärvi (expl. i elevers herb.). – [Consp. IV: 280]
- S. granulata* L. Muhos på en odlad äng nära prestgården. (Stud. Paavo Snellman). – [Consp. IV: 284]
- S. caespitosa* L. Enontekiö Peeravaara (J. A. Sandman). – [Consp. IV: 289]
- S. tridactylites* var. *adscendens* (L.) [*S. adscendens* L.] Ny Karleby s. v. om villorna på strandklippor å en plats, der förut ett skeppsvarf stått (expl. i elev G. Petersons herb.).
- Parnassia palustris* var. *tenuis* Wahlenb. Kemi – [Consp. IV: 301], U: borg, Pulkvila (expl. i elevers herbarier).

- Ribes alpinum* L. Kvist med han blr., tagen fr. en på en backe nära en gård i Siikajoki växande buske (elev A. R. Wichmanns herb.), Lannäs vid Jakobstad. – [Consp. IV: 324]
- Lythrum salicaria* L. Pudasjärvi, Simo; ej talrik. (Elevs herb.). – [Br.: 216]
- Peplis portula* L. [*Lythrus portula* (L.) D. A. Webb] Pälkäne i vattensamlingar på en skogsstig nära Laitikkala; Tyrväntö i en bäck litet söder om Tykölä gård. Föga talrik. – [Consp. IV: 392]
- Epilobium montanum* L. Jakobstad fåtaligt på en strandbacke 1889, 1891. (Eleverna G. & L. Peterson, expl. i deras herb.). – [Consp. IV: 332]
- Daphne mezereum* L. Simo v. Martimonjoja [kts. ed. *Polygonatum officinale*] (K. Laurin) – [Br.: 217]. Pälkäne h. o. d., ställvis talrik.
- Pyrus malus* L. [*Malus domestica* Borkh.] Vid Äimälä by i Pälkäne finnas två st. gamla äppelträd af anseelig storlek samt med små, långskaftade, mycket sura och bäska frukter. Det ena trädet växer i en på hassel o. lind rik löfskogsbacke invid en åker nära byn, det andra n. inom byn. Äldre personer bland allmogen veta berättat ätm. beträffande det senare, att det såsom ungt blifvit taget från skogen (Kyöntäänniemi v. Suolahti) och planteradt på sin nuvarande plats. Så skall också vara fallet med några yngre för omkr. ett årtionde sedan i trädgården vid en af byns gårdar planterade träd. Sjelf har jag ej lyckats påträffa några äppelträn hvarken på Kyöntäänniemi l. andra af byns egentliga vildmarken. De här omnämnda stora äppelträd, som ej hafva tornar, blomma vanl. omkr. 1 vecka tidigare och dessutom rikligare, än ortens egentl. odlade äppelträn. På Ruokola gårds egor finnes en löfskogsbacke benämnd Omenapuumaiki, på hvilken enl. allmogens uppgift äppelträd fordom skola ha förekommit. – [Consp. V: 6]
- Rubus idaeus* var. *anomalus* Arrh. Expl. fr. Hattula, taget 186? i undert. herbarium. – [Consp. V: 44! Zidbäck & Palén – ei H]
- Potentilla verna* L. [*P. crantzii* (Crantz) G. Beck ex Fritsch] Pälkäne: Tommola, Kankahainen. – [Consp. V: 99]
- P. verna* f. *ternata* Blytt [*P. crantzii* (Crantz) G. Beck ex Fritsch] Enontekiö vid Kilpisjärvi (Sandman); expl. i mitt herb.
- Dryas octopetala* L. Ounastunturi Rautavaara; expl. tagna af Sandman i undert. herb. [=Raututunturi]
- Geum intermedium* Ehrh. [*G. rivale* L. × *urbanum* L.] Flere expl. jemte en myckenhet af *G. urbanum* och ett mindre antal *G. rivale* i Pälkäne v. Mallasvesi nedanf. Kankahainen.
- G. intermedium* Ehrh. [*G. rivale* L. × *urbanum* L.] Har jag tagit i Pälkäne på Kangais gård strand vid Mallasvesi, der några exemplar af den samma förekomma jemte många af de två andra arterna (4.VII.1885). – [Consp. V: 149]
- G. urbanum* L. Munsala (expl. i elev S. Snellmans herb.).
- Sanguisorba officinalis* L. Sääksmäki Jutikkala i parken ej fåtaligt. (Förvildad?). (Iakttagelsen gjord 1875).
- Lathyrus silvestris* L. Pälkäne på sydslutningen af en backe mellan Mallasvesi o. Tyköläjärvi; högst fåtaligt (187?). – [Consp. V: 179]
- L. palustris* L. Pulkkala, Ylivieska, Brahestad, Paltamo – [Br.: 221]. (Expl. i elev. herb.).
- L. pratensis* L. U: borg sälls, öster o. söderut allmännare. Muhos, Brahestad, Pyhäjoki. (Expl. i elev. herb.). – [Consp. V: 181]
- Orobis (Lathyrus) vernus* (L.) [*Lathyrus vernus* (L.) Bernh.] Soini, sällsynt. (Expl. i elev W. Thomés herb.). Finnes sparsamt t. ex. vid Uurinmaa kronotorp i nämnda socken (Forstm. Thomé). – [Consp. V: 197]
- O. tuberosus* L. [*L. tuberosus* L.] Jakobstad på en odlad äng trol. tillf. (elev Petersons herb.).
- Vicia cracca* L. med hvita blommor. Pälkäne nedanf. Kankahainen några expl. – [Consp. V: 205]
- V. silvatica* L. Larsmo på en äng. (Expl. i elev G. Petersons herb.).
- V. lathyroides* L. På ballast v. Toppila sund 1889. – [Consp. V: 216, Hl coll. Anon. IX. 1889]
- Lotus corniculatus* L. Kajana (tillf. ?), (expl. i elev E. Berghs herb.). – [Consp. V: 243]
- Trifolium medium* L. Enskilda expl. tillf. vis antrf. v. U: borg. – [Consp. V: 261]
- T. spadiceum* L. Ii Olhava 1890; antrf. v. Torneå ännu 1888.
- T. arvense* L. I ymnighet på ballasten v. Toppila 1887 och 1888. [Hl, coll. H. S. Zidbäck IX.1888]
- T. agraricum* L. [*T. aureum* Pollich] Jakobstad; flere expl. på en odlad äng. (Expl. i elev L. Petersons herb.). – [Consp. V: 276]
- Pyrola umbellata* L. [*Chimaphila umbellata* (L.) W. Barton] I barrskogen v. Ny Karleby ytterst sparsamt. (Expl. i elev G. Petersons herb.). – [Consp. V: 362; Enär uppg. härstammar från en skolelev, tarfar den bekräftelse.]
- Lysimachia vulgaris* L. Pudasjärvi (elev Forströms herb. o. a.). I flere från Jakobstad hemmavarande elevs herb. har jag sett expl. med 4 blad i krans samt med en blomma i hvarje af de öfversta bladvecken och en fåblommig qvastlik blomsamling i stjelkens topp.
- L. thyriflora* L. Kemijärvi (expl. i elev Heikels herb.).
- Anagallis arvensis* L. Förekom på ballasten vid Toppila 1887 och då i mängd. – [Consp. V: 379]
- Primula officinalis* (L.) [*P. veris* L.] U: borg: Hietasaari på (odlad?) ängsmark 1889 o. 1890 fåtaligt. – [Consp. V: 386]
- P. stricta* Horn. – Den i mina föregående meddelanden [Zidbäck 1887b, 199] fr. nämnda fyndort genom förvexling s. s. *Saxifraga nivalis* var. *tenuis* W. bg. (Nordlings herb.) uppgifna växten bör vara *Primula stricta*. (Till denna art hörde troligen några i en elevs herb. före. mycket små expl. af en *Primula* med under ngt. mjöliga blad och några få mycket små blåa blr. m. skaf knappt af fodrets längd på en blott 3 tum hög stängel.

- Fyndorten, som jag glömt anteckna, försäkrades, enl. hvad jag kan erinra mig, vara Öfver Kiiminki.
- P. sibirica* Jacq. [*P. nutans* Georgi ssp. *finmarchica* (Jacq.) Å. Löve & D. Löve var. *jokelae* L. Mäkinen & Y. Mäkinen) Funnen i Muhos nära Valkola vid elfstranden 1889 (flere expl.) enl. elev W. J. Recharldts försäkran. – [Consp. V: 393]
- Convolvulus arvensis* L. På ballasten v. Toppila ännu 1889. – [Consp. V: 402]
- Polemonium coeruleum* L. Fanns under hela 1860-talet (årtiondet 1860-70), några somrar t. o. m. ymnigt, i en bergig hage vid Tommola boställe i Pälkäne; äfven några hvitblommiga expl. anträffades här och inflyttades i gårdens trädgården. Vimpeli, Oulais (expl. i elevs herb.).
- P. coeruleum* var. *campanulatum* Th. Fr. [*P. acutiflorum* Willd.] Torneå, Kemijärvi (expl. i elevs herb.). Den af mig förut [Zidbäck 1887b] möjliggen gifna uppgiften om hufvudartens förekomst i Kemijärvi bör hänföras till varieteteten.
- Myosotis palustris* (L.) [*M. scorpioides* L.] Pulkmila (expl. i elev Kjellmans herb.).
- M. silvatica* (Ehrh.) Flerstädes i odlad trakter, särdeles nära trädgårdar både i Ob och Om; troligen för det mesta, om ej öfverallt förvildad. (expl. i elevs herb.). – [Consp. V: 430]
- M. caespitosa* Schultz [*M. laxa* Lehm. ssp. *caespitosa* (C. F. Schultz) Hyl. ex Nordh.] Antrf. (af mig sjelf) v. Uleåborg fåtaligt i ett dike.
- Pulmonaria officinalis* L. [*P. obscura* Dumort.] Pälkäne: Äimälä i myckenhet, Kankahainen, Karhunsalo m. fl. st. – [Consp. V: 450]
- Anchusa arvensis* (L.) Pälkäne (sälls.): på åkrar vid Onkkaala o. Kantokylä. – [Consp. V: 460]
- A. officinalis* L. Uleåborg å ballast v. Toppila sund ännu 1887-89. – [Consp. V: 458]
- Asperugo procumbens* L. Uleåborg, ej sällsynt ogräs. – [Consp. V: 472]
- Solanum dulcamara* L. Jakobstad (expl. i elevs herb.).
- Hyoscyamus niger* L. Antrf. i Siikajoki socken nära elfen och i Ny Karleby på en gata (expl. i elevs herb.): kanske tillf. på båda orterna. – [Consp. V: 486]
- Verbascum thapsus* L. Ny Karleby på en gata (tillf.); (expl. i elev G. Petersons herb.). – [Consp. VI: 3]
- V. thapsus-nigrum* Scheide? [*V. nigrum* L. x *thapsus* L.] Pälkäne Syrjä ås 2 a 3 expl. jemte expl. af *V. thapsus*. (1893).
- V. nigrum* L. Förekommer fortfarande och dertill ngt. talrikare (l. mindre fåtaligt) än förr vid Uleåborg på Raatti holme å vägbanken mellan broarna. Synes i Pälkäne ha blifvit långt mera vanlig och spridd än för omkr. 20 år tillbaka, hvilket ingalunda är fallet med *V. thapsus*. – [Consp. VI: 8]
- Scrophularia nodosa* L. Jakobstad i en lund (tillf. ?); (expl. i elev Petersons herb.).
- Linaria vulgaris* Mill. Paltamo (expl. i elev J. A. Turpeinens herb.). – [Br.: 230]
- L. supina* (L.) [*L. loeselii* Schweigg.] Uleåborg på ballast ännu 1888. – [Consp. VI: 17]
- Veronica scutellata* var. *villosa* Schum. Kemi – [Br.: 230]; Haapavesi, Teerijärvi (expl. i elevs herb.). (Uppgifterna betr. Haapavesi o. Teerijärvi s. s. fyndorter härstamma från mindre pålitliga elever, dock ha här undantagvis anförts några sannolika uppgifter af dem.)
- V. longifolia* L. Alajärvi (expl. i elev W. Thomés herb.).
- V. serpyllifolia* (var. *borealis* Laest. ?) [ssp. *humifusa* (Dickson) Syme] Enare.
- V. verna* L. Jakobstad (expl. i en elevs herb.).
- V. hederæifolia* L. Uleåborg å ballast v. Toppila sund äfven 1888. – [Consp. VI: 68]
- Pedicularis sceptrum carolinum* L. Pyhäjoki, Kuortane (expl. i elevs herb.). (Flerstädes, men sparsamt förekommande i Kuortane o. Alajärvi, så t. ex. å Kokkoneva mosse inom Alajärvi. På en våt äng vid jernvägen mellan Parola och Iittala stationer observerade jag 1889 några expl. af växten. – [Consp. VI: 90, 91])
- Utricularia vulgaris* L. Vid Uleåborg tagna blommande expl. förekomma ganska ofta i elevs herbarier; förekommer här t. ex. på Nuottasaari rätt ymnigt i små vattensamlingar – [Consp. VI: 119]. Finnes i Salmentaka vik af Pälkäneensvesi i ymnighet (observ. endast steril); tagen vid Kostia å i Pälkäne med blr. omkr. 1865.
- U. intermedia* Hayne och *U. minor* L. Antäffades blommande i stort antal 1889 på en våt äng vid Tommola i Pälkäne. Förstn. art förekom här redan vid midt. af 1860-talet.
- Pinguicula vulgaris* L. Pulkmila (expl. i elev Recharldts herb.). – [Consp. VI: 135; Uppgiften upptagas med uppmaning till vidare undersökning]
- Thymus Chamaedrys* Fr. [*T. pulegioides* L.] Uleåborg v. Toppila sd. å ballast 1871. – [Consp. VI: 189]
- Calamintha acinos* (L.) [*Satureja acinos* (L.) Scheele] Pälkäne mycket sälls., antrf. af mig blott vid Kankahainen på ett berg. – [Consp. VI: 187]
- C. clinopodium* Spenn. [*S. vulgaris* (L.) Fritsch] Antrf. (af mig) vid Aulanko torp nära Tavastehus. – [Consp. VI: 191]
- Glechoma hederaceum* L. Odlas såsom prydnadsväxt flerstädes i norra Österbotten (Ob) och anträffas derföre h. o. d. t. ex. v. U: borg på gräslindor trol. s. s. förvildad; förekommer också på ballast. – [Consp. VI: 199]
- Dracocephalum thymiflorum* L. [*D. triflorum* L.] Expl. fr. Kristina socken i elev Fieandts herb.
- Lamium purpureum* L. Förekommer med de öfre och flesta bladen spetsiga i en trädgård i Uleåborg (expl. ha blifvit insända till Herb. Mus. F.; ei H); har också blifvit anträffad i Uleå socken o. i Pyhäjoki. – [Br.: 237]
- L. album* L. Har i mer än ett (kanske i flere) årtionden bibehållit sig i betydligt antal i aldungar invid Toppila ballastplats, oaktadt den starka afbetning platsen flere somrar å rad varit utsatt för; förekommer tillf. vis äfven på afstjelningsplatser för grus o. dyl. samt på odlad mark v. U: borg och möjliggen också i Kajana samt Alajärvi, hvilka två

- sistnämnda försäkrats vara fyndorter för expl. i några elevers herbarier. Frukt tyckes växten ej utbildad vid U: borg. – [Consp. VI: 207]
- Galeopsis ladanum* L. Anträffad på en åker v. Brahestad; förekommer g. talrikt på en åker vid Pälkäne kyrkoby, föröfr. sälls. inom socknen. – [Consp. VI: 221, 222]
- Stachys ambigua* Sm. (*S. silvatica* × *palustris*) I elev Fieandts herb. fanns ett i Kristina socken taget expl., som blef insändt till H. M. F.; expl., ehuru små och mindre karakteristiska ha derstädes senare (1891) blifvit tagna af honom. – [Consp. VI: 240!, ei H]
- S. palustris* L. Simo på ballast, Gla. Karleby och Jakobstad sälls. i tillfällig på odlad mark (expl. i elevers herb.); exemplaret fr. J. stad hade ovanligt breda (n. äggrunda) blad. – [Consp. VI: 239]
- Leonurus cardiaca* L. Uleåborg på ballast; Jakobstad vid en åkerkant 1 expl.; (Alajärvi? vid en väg 1 expl.) (elevers herb.). Sistnämnda uppgifts riktighet torde dock vara tvifvelaktig. – [Consp. VI: 247]
- Ajuga pyramidalis* L. Jakobstad i en lund (trol. tillf.) (expl. i elev L. Petersons herb.). – [Consp. VI: 260]
- A. genevensis* L. Fredrikshamn 1887 (trol. tillfällig) (expl. i en elevs herb.). – [Consp. VI: 260]
- Gentiana campestris* L. [*Gentianella campestris* (L.) Börner] Soini; Ny Karleby (expl. i elevers herb., expl. ha blifvit sända till H. M. F.). Soini; Alajärvi, sälls, teml. talrik på en åkerlinda vid Björnbacka gård i sistn. socken (Forstm. Thomé). – [Consp. VI: 280]
- Erythraea littoralis* Fr. [*Centaureium littorale* (D. Turner) Gilmour] Kumnäs nära Björneborg 1862. (expl. i A. G. Zidb. herb.). – [Consp. VI: 295]
- Galium triflorum* Mich. Muhos: Leppiniemi vid Pyhäkoski. Växer här under skuggiga trån vid foten af ett berg. Expl. ha blifvit sända till H. M. F. – [Consp. VI: 312; H!], coll. P. Snellman X.1892]
- G. trifidum* L. Jakobstad Alholmen, Haapavesi (expl. i elevers herb.).
- G. verum* L. [todennäköisesti *G.* × *pomeranicum* Retz.] Simo, Kajana (expl. i elevers herb.). – [Br.: 239]
- G. mollugo* L. [*G. album* Mill.] Uleåborg Raatti, Uleå socken på en äng vid Määttä gård (expl. i elevers herb.). – [Consp. VI: 335]
- Asperula odorata* L. [*G. odoratum* (L.) Scop.] Pälkäne Kankahainen gårds egor i djup skugga vid foten af ett berg, icke talrikt. [cf. Consp. VI: 341!; H! coll. H. S. Zidbäck 18.VII.1880]
- Viburnum opulus* L. Förekommer ”ymnigt” i Vääränlantto ”ödemark” nära Kylmäla by inom Muhos socken (Stud. P. Snellman). – [Consp. VI: 353]
- Lonicera xylosteum* L. Finnes talrikt i samma ödemarks-trakt, som *Viburnum opulus* på en äng mellan Mylly och Valkola gårdar, hörande till nyssnämnda Kylmäla by af Muhos socken. – [Consp. VI: 364; H!], coll. P. Snellman X.1892]. Allmogon på orten benämner busken Kuusama (Stud. P. Snellman). I södra Tavastland är dess finska namn: Kuusain. Expl., tagna af denne, ha blifvit insända till H. M. F. Förekm. vid Vesterbacka kronotorp nära rån mellan Alajärvi och Vindala (Forstm. Thomé) [ei H].
- (*L. coerulea* L. ?) Enligt allmogens uppgift finnes i Vääränlantto ödemark trybuskar med svarta l. svartblå bär. En ”pålitlig” person uppger för Snellman att han för några år sedan från Vääränlantto hemfört och i sin trädgård planterad buskar och bland dem en trybuske med svartblå bär. Denna buske hade dock beklagligtvis gått ut. – [Consp. VI: 369; Närmare undersökning högeligen önskvärd.] [Ei havaittu myöhemmin]
- Campanula cervicaria* L. Jakobstad på besädd äng, Alajärvi, Kiuruvesi (elevers herb.). – [Consp. VI: 377; ”kräfva bekräftelse och afse sannolikt tillfällig förekomst!”]
- C. glomerata* L. Jakobstad på odlad äng, Iisalmi, Kiuruvesi (expl. i elevers herb.). – [Consp. VI: 381; ”erfordar bekräftelse., tillfällig”]
- C. rapunculoides* L. Allmänt odlad i trädgårdar inom och omkring Uleåborg. Träffas s. s. förut, (d. v. s. i ”Förteckn. öfver vilda växter funna” o. s. v. [Zidbäck 1887b, 30]) blifvit nämnt ofta förvildad i dessas närhet, så t. ex. i stor mängd på elfbranten nedanför Laanila boställes trädgård. – [Consp. VI: 392]
- C. persicifolia* L. Vöro, Kajana på odlad äng* (elevers herb.). [*Consp. VI: 395]
- C. rotundifolia* var. *linifolia* (Lam.) Kemijärvi (expl. i elev A. Heikels herb.).
- C. patula* L. Mindre sällsynt än förr vid Uleåborg; anträffas dock företrädesvis blott på odlad ängsmark. – [Consp. VI: 406]
- Jasione montana* L. Jakobstad på ballast (expl. i elev L. Peters. herb.). – [Consp. VI: 409]
- Trichera arvensis* (L.) [*Knautia arvensis* (L.) Coult.] Pudasjärvi vid Vuorkamoski, Soini (expl. i elevers herb.). Soini Pahkanmäki hemmans åker, sälls. på orten (Forstm. Thomé) – [Consp. VI: 428, 429]. Förut jemte formen *integrifolia* anförd [Zidbäck 1887b, 24] från Pallas-tunturi enl. uppgift af K. Laurin. Antagligen har växten tillfälligtvis förekommit vid någon gård i Muonioniska nära Pallastunturi, och de mig företreda exemplaren måtte sälunda ha blifvit tagna der men ej på fjellet(?). – [Consp. VI: 430 ”Visserligen säges arten vara funnen i Pallastunturitrakten af K. Laurin som på upprepad fråga af Zidb. bekräftat sin iakttagelse. Med all sannolikhet föreligger dock här en förväxling eller et minnesfel; f. ö. framgår af Laurins uppgift intet närmare fyndplatsens belägenhet.”]
- T. arv. f. integrifolia* Gray. [*Knautia arvensis* (L.) Coult.] Aulanko nära Tavastehus; Pälkäne jemte hufvudformen ej sällsynt t. ex. v. Kankahainen. – [Consp. VI: 431]
- Succisa pratensis* Moench. Antrf. på en äng vid Jakobstad (expl. i elev G. Petersons herb.). – [Consp. VI: 435]

- Lobelia Dortmanna* L. Kangasjärvi i Pudasjärvi socken (expl. i elev E. J. Forsströms herb.). – [Consp. VI: 414]
- Tussilago farfara* L. Pyhäjoki, Oulun Salo: Varjakka (expl. i elevers herb.). – [Consp. VII: 6]; yppade sig för omkr. 10 år sedan på ballastgruset vid Toppila sund och finnes der nu i ymnighet. I Pälkäne upptäckte jag växten första gången 1869 nära Kirpu by” (Kiruun kylä)”; under årtiondet 1870-80 yppade sig växten inom socknen äfven på några andra orter, der jag ej sett henne förut och under sist förflutna decennium har hon ännu mer spridit sig och blifvit allt talrikare. – [Consp. VII: 9]
- Petasites vulgaris* Desf. [P. hybridus (L.) P. Gartner] Finnes sen gammalt förvildad i och omkring Pälkäne prestgårds trädgård. – [Consp. VII: 10]
- P. frigida* (L.) Ganska talrik på Liminka äng vid landsvägen och vid jernvägen norr – och i synnerhet söder om Kempele station. – [Consp. VII: 14]
- Solidago virgaurea* L. Mycket allmän v. Uleåborg. – [Br.: 243]
- Bidens cernua* L. Finnes vid Uleåborg i diken och pölar ställvis, s. s. på Nuottasaari (n. m. halfö), ymnigt. (Uppgifves hafva blifvit tagen v. Kajana 1888. Uppgiften, hvars riktighet blev okontrollerad, tarfvar dock tillsv. bekräftelse.)
- B. cern. f. radiata* DC. – v. Uleåborg t. s. m. hufvudformen, men numera vida mindre talrikt än denna. För 8-9 år sedan, då arten i det hela ej tyckes här ha förekommit så talrikt, som nu, uppträdde varieteten (i börj. af sept.), om ej i större, så ätm. i lika antal, som hufvudformen. I börj. af okt. 1892 deremot lyckades jag bland hundradetal expl. af arten finna blott 3 små expl. med strålbr. som dess. voro få och dåligt utvecklade. Om detta berodde på ogynsam sommar, årtidens senhet l. på ett varaktigt försiggående aftagande i talrikhet, är tillsv. svårt att afgöra. – [Consp. VII: 38]
- B. tripartita* L. Uleåborg ej mycket talrik. – [Consp. VII: 41]
- Filago montana* L. [F. arvensis L.] Våno i ymnighet på jernvägsbanken.
- (*Antennaria alpina* L.) Ifall en uppgift [Zidbäck 1887b] om denna arts förekomst i Enare Hammasurut o. Pietarlauttasoiivi förekommit i mina tidigare meddelanden, så bör den lemnas utan afseende, ty de fr. nämnda fyndorter under anfördt namn mig företedda exemplaren synas hafva tillhöra *Antennaria dioica*.)
- Artemisia campestris f. bottnica* (Lundstr.) [A. campestris L. ssp. bottnica Lundstr. ex Kindb.] På hafsstranden i Pyhäjoki har af numera Stud. L. J. Wichman tagits 1 expl., som af mig blifvit insändt till H. M. F. – [Consp. VII: 75; ei H]
- A. vulgaris* var. *coarctata* Forss. Uleåborg på ballastplatsen vid Toppila 1890. – [Consp. VII: 80]
- Achillea cartilaginea* Led. [A. salicifolia Besser] Finnes v. U: borg på begravningsplatsen o. a. st. trol. först odlad och sen förvildad. – [Consp. VII: 97]
- A. millefolium* L. Hör till de vid Uleåborg allmännast förekommande växter. – [Br.: 244]
- Matricaria inodora* L. [*Tripleurospermum inodorum* Schultz Bip.] Hör till de vid Uleåborg allmännast förekommande växter. – [Consp. VII: 106]
- M. chamomilla* L. Oravais fl. expl. på en åker (uppgift af elev G. Peterson, expl. i hans herbarium). I Pälkäne förr (omkr. 1860 o. ng. senare) ganska allmän, numera sällsynt; finnes ännu vid Kantokylä i myckenhet samt vid Tommola. – [Consp. VII: 113]
- Cirsium palustre* (L.) Observerad af mig på Limingoäng – [Br.: 246]; Ylivieska (expl. i elev E. Theslöfs herb.).
- C. heterophyllum* var. (*lacinosum* Norrl. ?) [C. helenioides (L.) Hill] Med alla blad pardelade och under hvitulliga samt med talrika (ända till 12) måttligt stora blomkorgar nära hvarandra i stjelkens topp. Talrika explr. på jernvägsbanken i trakten af Våno kyrka.
- Scorzonera humilis* L. (Tillfällig?) på fuktig gräsmark nära Ny Karleby (expl. i elev G. Petersons herb.).
- Lactuca muralis* (L.) [*Mycelis muralis* (L.) Dumort.] Nära Ny Karleby på en klippig strand der ett skeppsvarf förut har stått (expl. i elev G. Petersons h.). – [Consp. VII: 344]
- Sonchus arvensis* (f. *laevipes* Koch?) Uppträder vid Uleåborg äfven på andra odlade ställen än i navigationsskolans trädgård (hvarom förut nämnts), der växten fortfarande synes bibehålla sig; (senast observ. 1891). – [Consp. VII: 352]
- S. oleraceus* L. Mycket allmän v. U: borg; uppträder här mycket ofta, kanske oftast, med ganska tätt glandelhåriga korgskaft. – [vrt. Zidbäck 1887a]
- Mulgedium sibiricum* L. [*Lactuca sibirica* (L.) Moench] Uleå socken t. ex. v. Heikkilä gård, Kristina sn. söder om St. Mickel; (expl. i elevers herb.). – [Consp. VII: 366, 369]
- Crepis paludosa* (L.) Simo.

Tillägg beträffande lindens och lönnens förekomst i Pälkäne socken.

HUOMATUKSIA: Lehmusta käsittävä kirjoitus on julkaistu pääosin – [Consp. IV: 92 – 93] ja vaahteraa käsittävä kokonaisuudessaan – [Consp. IV: 92 – 93]

Två brefv till Herr Dr. Hjalmar Hjelt, Wasa (1.X.1893; 2.IX.1893)

– [Consp.: Zidb. in litt. Kaksi ensiksi mainittua tietoa ovat edellisestä, kolme seuraavaa jälkimmäisestä kirjeestä.]

Dianthus arenarius Sotkamo vid landsvägen, 12 km österut fr. ortens kyrka helt nära Kuhmonniemi rå. (Elever A. Lund o. R. Wennerström).

D. superbis Med säkerhet vid Brahestad, Paavola*, Franzila*, Siikajoki (tillförlitliga elevs o. Mag. Helaakoskis uppgifter). – [*Consp. III: 38]

Potentilla canescens [P. intermedia L.] Fortfarande på Raatti holm.

P. argentea Raatti.

Verbascum nigrum Införd till Raatti 1869

KIRJALLISUUS

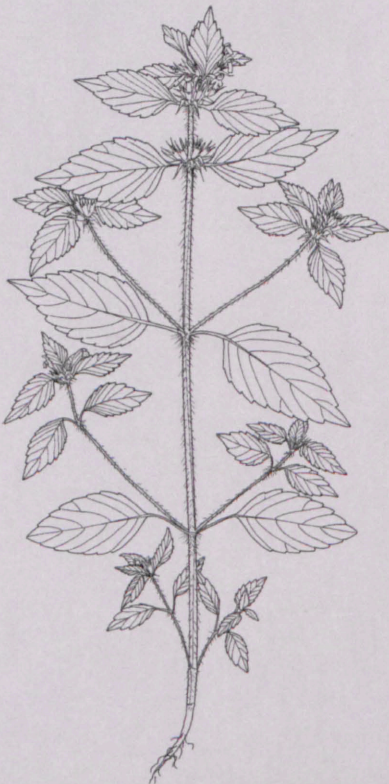
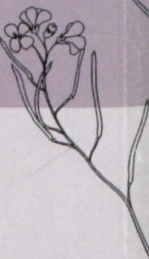
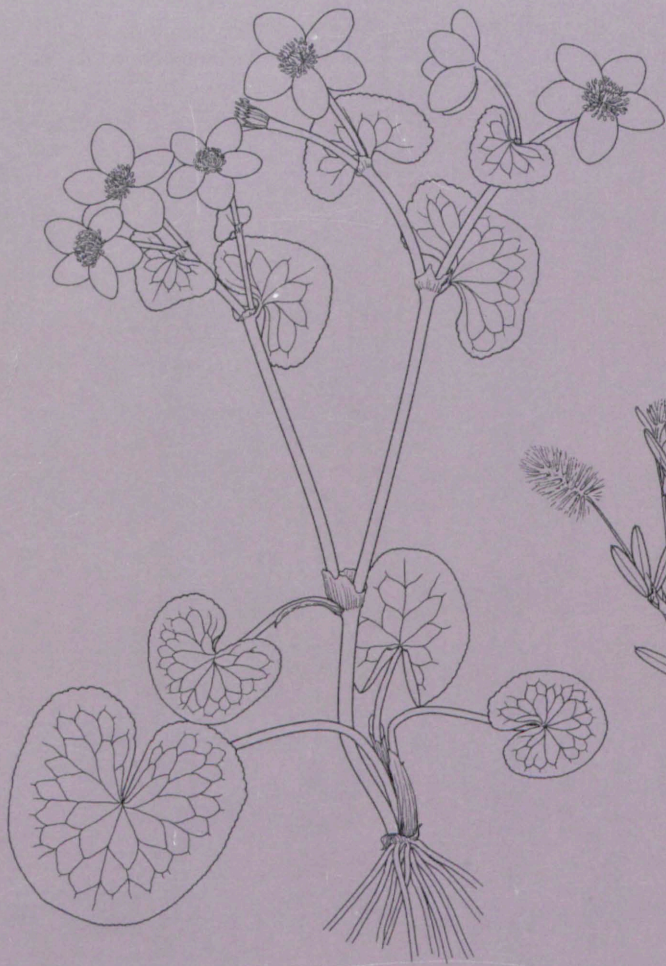
- Brenner, M. 1879: *Berättelse till Societas pro Fauna et Flora Fennica öfver en 1869 i Kajana och södra delen af Norra Österbotten verkställd botanisk resa.* — Meddelanden af Societas pro Fauna et Flora Fennica 5: 63–80.
- Brenner, M. 1899: *Observationer rörande der nordfinska floran under adertonde och nittonde seklen, särskildt med afseende å kärllväxterna i Öster-Norrbottnen, Nord-Österbotten och Kajanién.* — Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 16(4): 1–307 + kartta
- Eklund, A. & Hortling I. 1913: *Svenska Lyceum i Uleåborg – minnen och hågkomster.* — 164 s. Helsingfors.
- Hellenius, C.N. 1773: *Förteckning på finska medicinal växter.* — 22 s. Åbo, Johan Christoph. Frenckell.
- Hellström, F. 1846: *In distributionem vegetationis per Ostrobothniam collectanea.* — 24 s. Frenckellianus, Helsingfors.
- Hjelt, H. 1888–1926: *Conspectus florum Fennicae. I–VII.* — Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 5(1): 1–562 + kartta, 21(1): 1–261, 30(1): 1–410, 35(1): 1–411, 41(1): 1–502, 51(1): 1–450, 54: 1–397.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: *Retkeilykasvio.* 4. painos. — 356 s. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki
- Hämet-Ahti, L., Kurtto, A., Lampinen, R., Piirainen, M., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Väre, H. 2005: *Lisäyksiä ja korjauksia Retkeilykasvion neljänteen painokseen.* — Lutukka 21: 41–85.
- Keckman, C.E. 1896: *Anteckningar om floran i Simo och Kemi socknar af Norra Österbotten.* — Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 4: 1–66.
- Korhonen, L. 1989: *Oulun seudun uhanalaiset kasvit.* — Pohjois-Pohjanmaan Seutukaavaliitto B: 59: 1–127 + 2 liitettä.
- Kotilainen, M.J. 1950: *Eräistä Primula sibirica-ryhmän ”epäillyistä” löydöistä.* — Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica 25: 100–103.
- Leikola, A. 1984: *Luonnontutkija kustavilaisessa Oulussa.* — Teoksessa (Leikola, A.) Aika biologissa: 126–147. WSOY, Helsinki.
- Leopold, C. 1879: *Anteckningar öfver vegetationen i Sahalahti, Kuhmalahti och Luopiois kapeller i södra Tavastland.* — Meddelanden af Societas pro Fauna et Flora Fennica 5: 81–130.
- Norrlin, J.P. 1884: *Adnotationes de Pilosellis fennicis I. Anteckningar öfver Finlands Pilosellae I.* — Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 12(4): 1–176.
- Norrlin, J.P. 1895: *Pilosellae boreales praecipue florum fennicae novae.* — Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 2(4): 1–83.
- Nylander, W. & Saelan, Th. 1859: *Herbarium Musei Fennici. Förteckning öfver Finska Musei växtsamling.* — 118 s. Societas pro Fauna et Flora Fennica, Helsingfors.
- Onnela, S. 1984: *Apteekkari ja luonnontutkija Johan Julin ja hänen elämäkertansa.* — 2 s. Kaleva, Oulu.
- Pirttimaa, S. & Savela, E. 2000: *Lääkeloostasta ammattiapteekiksi, Pulkkilan apteekin vaiheita 1871–2000.* — 50 s. KL-Paino, Ylivieska.
- [Snellman, J.V.] 1852: *Johan Julin. Minnesteckning öfver en vördad och älskad fader för en familjefest hundra år efter hans födelse.* — 19 s. Finska Litteratur-Sällskapets tryckeri, Helsingfors. [Näköispainos, jossa on Samuli Onnelan (1984) esipuhe].
- Suominen, J. 1981: *List of records of common grain immigrant species in Finland.* — Helsingin yliopiston kasvimuseon monisteita 9: 1–106.
- Törngren, G.R. 1894: *Svenska Lyceum i Uleåborg. Redogörelse för dess verksamhet under läsåret 1893 – 1894 till det offentliga årsförshöret den 31 Maj 1894.* — B.B. Bergdahls boktryckeri, Uleåborg.
- Ulvinen, T. 1990: *Oulun Pohjanmaalle uusia luonnonvaraisia putkilokasveja.* — Lutukka 6: 93–95.
- Ulvinen, T. & Varkki, A. 1999: *Uusia tietoja Pohjois-Suomen kasvistosta 2. Tulokaskasveja ja viljelykarkulaisia.* — Lutukka 15: 67–90.
- Wainio, E.A. 1891: *Notes sur la flore de la Laponie finlandaise.* — Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 8(4): 1–90.
- Väre, H., Ulvinen, T., Vilpa, L. & Kalleinen, L. 2005: *Oulun kasvit – Päämäärältä Pilpasuolle.* — Norrlinna 11: 1–512.
- Zidbeck, A. 1977: *Zidbeck-suku.* — Genos 48: 33–50.

NORRLINIA

- 1.** PERTTI UOTILA & PIIRKKO LEHTONEN
Helsingin yliopiston kasvitieteellisen puutarhan bibliografia vuoteen 1982. (Bibliography of the Botanical Garden of the University of Helsinki, up to the year 1982.) 1983. 39 p.
- 2.** JAAKKO JALAS & JUHA SUOMINEN (EDS.):
Proceedings of the VII meeting of the Committee for Mapping the Flora of Europe, August 23–24 1983, Helsinki. 1984. 120 p.
- 3.** C. E. SONCK
Översikt av Taraxacum-arterna i Enare Lappmark. Del I. (A survey of Taraxacum species found in Inari Lapland, Northernmost Finland. Part I.) 1991. 24 p.
- 4.** JUHA SUOMINEN & LEENA HÄMET-AHTI
Kasvistomme muinaistulokkaat: tulkintaa ja perusteluja. (Archaeophytes in the flora of Finland.) 1993. 90 p.
- 5.** MIKKO PIIRAINEN
Wartime studies on the flora in the Porajärvi – Paatene area, Russian Karelia, by the late Jorma Soveri. 1994. 90 p.
- 6.** ORVO VITIKAINEN, TEUVO AHTI, MIKKO KUUSINEN, SAMPSA LOMMI & TAUNO ULVINEN
Checklist of lichens and allied fungi of Finland. 1997. 123 p.
- 7.** PERTTI UOTILA & ULLA HEIKKILÄ (EDS.)
Threatened plants and lichens on the northwest shore of Lake Ladoga, Republic of Karelia, Russia. 1999. 111 p.
- 8.** ТУОМО НИЕМЕЛЯ:
Трутовые грибы Финляндии и прилегающей территории России. (Polypores of Finland and adjacent Russia.) 2001. 120 c.
- 9.** ALEXANDER N. SENNIKOV
Bibliographic catalogue of Hieracium and Pilosella names published by Finnish authors. 2002. 109 p.
- 10.** MARJA HÄRKÖNEN, TUOMO NIEMELÄ & LEONARD MWASUMBI
Tanzanian mushrooms. Edible, harmful and other fungi. 2003. 200 p.
- 11.** HENRY VÄRE, TAUNO ULVINEN, ERKKI VILPA & LASSI KALLEINEN
Oulun kasvit – Piimäperältä Pilpasuolle. (Flora of the city of Oulu, northern Finland). 2005. 512 p.
- 12.** HENRY VÄRE & TAUNO ULVINEN
J. Julinin, K. H. Eberhardtin ja H. S. Zidbäckin julkaisemattomia kasvitietoja 1800-luvulta etenkin Oulusta ja muualta Pohjois-Suomesta. (Unpublished notes on plants by J. Julin, K. H. Eberhardt and H. S. Zidbäck from 19th century mainly of Oulu and other areas in northern Finland). 2005. 58 p.

HY VIIKIN TIEDEKIRJASTO

115020008

